

Xuua Ran ho ma'da'yo bi 'yo't'a ra Xuua rá xädi ra Jesús, nε xin rá 'bäiui a

Nu'a ra Cristo t'εmbi ram Hma

¹ Nu'a ra Cristo tengub_u ram hma nguetho di jaj_u ga p_uhmb_u Oj_u a. Nε ya xmi 'b_u 'b_u hin te mí ja ra ximhäi, nε i 'b_uhmi Oj_u a, nε nu'a Oj_u a. ² Nε gue'a mí 'b_uhmi Oj_u 'b_u rá mb_uadi thofo. ³ Gätho bi 'y_ut'e 'be'a i ja. Nu'b_u hin xtá 'y_ut'a, hin te di ja 'b_u. ⁴ I jase rá te, nε gue'a ní ja y_u te u y_u j_u'i, ngue di 'yomfεnip y_u mb_ui u. ⁵ Janangue'a nu'a tengu ran nεqui di yor_u ja ra 'bεxui. Pε nu'a ra 'bεxui hin da zä di huε't'a ran nεqui.

⁶ Nu Oj_u bi huahna n'da ran 'yoh_u gue'a ra Xuua Nxixy_u a. ⁷ Nu'a ra Xuua Nxixy_u bi thahni da ma nangue'a ran nεqui majua_uni, ndepe gätho da 'yεc'yεi ran nεqui y_u j_u'i, nangue'a bi man'a ra Xuua. ⁸ Pε nu'a ra Xuua Nxixy_u hinga gue'a ran nεqui a, pε bi ma nangue'a ran nεqui. ⁹ Nu'a ran nεqui majua_uni, bá εcua ja ra ximhäi, ndepe gätho din ja ran nεqui y_u mb_ui y_u j_u'i.

¹⁰ Nu'a ran nεqui majua_uni bi 'y_ut' ra ximhäi, nε bim 'b_ucua, pε nu y_u j_u'i ua ja ra ximhäi him bi ba_udi gue gue'a. ¹¹ Í z_ucua dí 'b_uhmbe ngue ma mεngugähe a. Pε x_un ngu u him bi 'y_umanho a. ¹² Pε gätho to'o bi zim b_u mbo y_u mb_ui a ra Cristo, nε bi 'yεc'yεi gue y_u y_uante a, gue'a í zä bi x_und mah_un'a Oj_u u ngue bi 'y_ut'e y_u t'uhni zεhe u. ¹³ Pε nu'b_u bi x_und mah_un'a Oj_u n'da, hinguin ja tengub_u x_um

'b_u a n'da ra 'uere, ngue bi ndese y_u ja'i ne nangue y_u ja'i zehε, pe bim 'b_ui mahøn'a nangue Oja.

¹⁴ Ne nu'a tengu'b_u ram hma bin ja'i a, ne mí 'b_uhmbe a. Ne dá nuhe rá nuixte nguetho rá 'dats'unt'u Oja a, hin hap_u i se a rá mate, ne gätho majuani bi ma. ¹⁵ Nu'a ra Xuua Nxixy_u bim pøngahy_u nangue'a. Ne ts'edi bi ma bi 'yεna:

—Nuna guehna dá mangä 'b_u má xi ah_u, m'bejua ba εhε, pe man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmí 'b_u 'b_u rá mb_udi thoho, ne hin'na gä, mí εngä, bi 'yεn'a ra Xuua Nxixy_u.

¹⁶ Ne gätho gah_u dy_u 'yεc'yεih_u, dá h_umhb_u rá mate x_un ndoho, ne thocua thoho di 'daj_u man'da rá mate. ¹⁷ Nu ra Moisés bi xängah_u y_un t'edi Oja. Pe nu ra Jesucristo bi 'daj_u rá mate ngue majuani dí zingdah_u Oja a. ¹⁸ Njo'o n'da ra ja'i da zä da nu Oja ngue xtám b_use, hinda høn't'a rá 'dats'unt'u dim p_useui a rá Ta, ne gue'a bi jaj_u dá p_uhmb_u a.

Ra Xuua Nxixy_u bi ma to'o a

¹⁹ Nu'u ma ng_urpihe dy_u judíohe dy_u israelhe ngue mí 'b_up_u ja ra d_uhnini Jerusalén, bi mba _u 'da y_u mbäjä ne'u 'da y_um fäts'ih_u, bi zøm b_u 'b_uh ra Xuua Nxixy_u da 'yänni to'o a. ²⁰ Ne nu'a bin juanni, him bin cøni, ne bi 'yεna:

—Hinga guecä dra Cristo gue x_u huand Oja, bi 'yεn'a.

²¹ Ne bi t'änni mahøn'a:

—To'o e, ha gue'e gra Elías.

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yεn'a.

—Ha gue'e gra pøngahy_u bi man ra Moisés gue ba εhε.

Ne bi d_uti:

—Hin'na, bi 'yɛntho.

²² Nɛ bi t'änni mahøn'a:

—To'o e. Xije. Nu'bɥa gui xije nɛ da zä ga xihmbe
ɥ bá pɛngähe bɥa.

²³ Nɛ bi dɔ'a ra Xuua Nxixyɔ bɥa:

—Nugä guecä bi man ra pøngahyɔ Isaías 'bɥ mi
ma: “Dim 'bɥ a n'da dim 'bäpɥ ma'ueni ra hnini, nɛ
ts'ɛdi da ma di hoc yú mbɥi yɥ jɔ'i gue da 'yømanho
ra Hmu 'bɥ bi zøhø,” bi 'yɛn'a ra Isaías, bi 'yɛn'a ra
Xuua Nxixyɔ.

²⁴ Nɛ nu'ɥ bi zømbɥ, yúm 'bɛhni yɥ fariseo ɥ. ²⁵ Nɛ
bi t'ɛmp'a ra Xuua:

—Hanja gni 'yøt' ran xixyɔ 'bɥ hinga gue'e grá
Cristo, xínga gue'e grá Elías, xínga gue'e man'da ra
pøngahyɔ bi man ra Moisés.

²⁶ Nu'a ra Xuua bɥa bi dɔt'ɥ, bi 'yɛna:

—Nugä, ra dehe thoho ná xixyɔba yɥ jɔ'i, pɛgue
i 'bä inde n'da ran 'yohɥ ua dí 'bähmbɥ, ngue hin
guí pəhmbɥ 'bɛ'a di 'yɛt'ui a. ²⁷ Nuna guehna dá
mangä ngue m'bejua di dɔmp' rá 'bɛfi, pɛ man'da
nuixte xinda guecä, janangue'a hin dí sɔcä tengu
a, bi 'yɛn'a ra Xuua Nxixyɔ.

²⁸ Nɛ guehya gätho yɥn t'änni bi hmam bɥ ja ra
xɛqui Betábara, n'danguadi ra dɔthe Jordán, guerpɥ
bi 'yøt' ran xixyɔ ra Xuua.

Tengu ra t'udɛ'yo ra Cristo

²⁹ Nu'bɥ mi hyats'i, nu ra Xuua Nxixyɔ bi nu ba
ɛpɥ ra Jesús, nɛ bi 'yɛmp'ɥ mí 'bähmbɥ bɥ:

—Dami hyanthɥ ya, tengu'bɥ ra t'udɛ'yo,
nguetho bi zänba Ojɔ dim 'bøts'e zɛɛ, gue di hocpa
yú ts'oqui yɥ jɔ'i 'bɥcua ja ra ximhäi. ³⁰ Nunɥ
guehnɥ mím mangä nɥ 'bɥ má ɛngä: “Ba ɛ a n'da

ran 'yoh_u m'bejua, nu'a man'da nuixte xinda guecä, nguetho ya xmi 'b_u 'b_u rá mbädi thoho, nε hin'nagä.” ³¹ Nε nugä him mí paçä to'o a t'εmbi ra Cristo. Pε bi siqui ga xixya_u ah_u nanguε ra dehe, ngue gui pa_hmb_u to'o a ni ya_nte_h, ma mi israel ah_u, bi 'yεna.

³² Nε bi ma maju_uni ra Xuua Nxixya_u, bi 'yεna:

—Dá nugä rá Hogand_uhi Oja bá çah mahεts'i, tengu n'da ra t'az_u, nε bi gohmi ra Jesús 'b_u má ørpa ran xixya_u. ³³ Ja dá paçä b_uya ngue gue'a. Nguetho nu Oja ngue bi xiqui ga øt' ran xixya_u nanguε ra dehe, nε bi xiqui: “Nu'b_u guin nu ma Hogand_uhi da ga_i nε da gohmi n'da ran 'yoh_u, gui pa_idi ngue gue'a di un ma Hogand_uhi y_u ja'i,” bi 'yεngui. ³⁴ Nε gue'a dá nugä a b_uya, jananguε dí_m mangä: “Guehna rá Ts'unt'_u Oja na,” dí εngä, bi 'yεn'a ra Xuua Nxixya_u.

Y_u mbädi y_u xädi ra Jesús

³⁵ Xø man'dapa b_uya mí yo'be mi 'bähmbe ra Xuua Nxixya_u y_u xädigä'be a. ³⁶ Nu ra Xuua Nxixya_u b_uya bi hyandi ngue 'yo b_u ra Jesús, nε bi 'yεnc'be:

—Dami nuui ya ra t'udε'yo ngue'a rá_m 'behni Oja, bi 'yεna.

³⁷ Nu'b_u má ø'be a bi ma, dá ten'be ra Jesús. ³⁸ Nε nu'a ra Jesús bin yε 'b_u má ten'be nε bi 'yänga'be:

—'Be'a guí hommi, bi 'yεnc'be.

Nε dá än'be a:

—Rabí, nde da ma, xänbate i, hap_u guí 'b_ui.

³⁹ Nε bi xic'be ra Jesús:

—Ga mbähä gua nuui b_u dí 'bucä.

Dá mbähmbe b_uya nε dá nu'be hap_u mi 'b_ui. Nε man'da ora dá_m 'b_u'be b_u 'b_u má sømhbe b_u, nguetho mbe goho nde 'b_u má sømhbe b_u.

40 Nε nu'a man'da gue min 'yohe 'b_u mi xic'be ra Xuua Nxixya ga tɛn'be ra Jesús, ra Andrés a, rán 'yoh_u ra Simón Pedro. 41 Nuna ra Andrés 'bex bi mba bá xi a rán 'yoh_u.

—Ya dá t̃im'be ra Mesías, bi 'yɛna. Nu'a nde da ma rá Thahni Oja a, ngue gue'a ra Cristo a.

42 Nε nu ra Andrés b_uya, bi zix'a ra Simón guep_u bí 'bä a ra Jesús. Nε nu ra Jesús 'b_u min nu, bi 'yɛmbi:

—Nu'i gra Simón rá ts'unt'ɛ i ra Jonás. Nuya ga xi a man'da ni thuhu ga hut'a ra Cefas, n'dat'a ra Pedro gue nde da ma, ra do.

Ra Jesús bi zon'na ra Felipe nε ra Natanael

43 Xø man'dapa mahøn'a b_uya bi bɛn a ra Jesús da mba b_u ra häi Galilea. Nε nu'b_u má mbähmbe bin t̃immi ra Felipe.

—Dami tɛngui, bi 'yɛmp'a.

44 Nuna ra Felipe ra mɛngu b_u Betsaida, nε ra Andrés, nε ra Pedro. 45 Nε nu'b_u mi mba ra Felipe nε bi d̃in'a ra Natanael, bi 'yɛmbi:

—Ya dá t̃ingähe a gue mi hmam b_u ja rá s̃ocua ra Moisés, nεp_u ja yá s̃ocua yá p̃ongahya Oja mi hma, nε gue'a ra Jesús ra mɛngu Nazaret, rá ts'unt'ɛ ra José, bi 'yɛn'a.

46 Nu ra Natanael b_uya bi 'yɛna:

—Hague dán zä di nεqui n'da ra hocja'i b_u Nazaret.

Nu ra Felipe b_uya bi 'yɛmp'a:

—Ga mbε gua nuse.

47 Nε nu'b_u min nu ra Jesús gue ba εp_u ra Natanael, bi 'yɛnje b_u mi 'bähmbe:

—Dami nuh_u n_u ran 'yoh_u ba ξhn_u ya, gue rán säui njuañtho da t'εmbi ra israel, nguetho hingui yoho rán 'yomfεni, bi 'yεna.

⁴⁸ Bi 'yεn'a ra Natanael b_uya:

—Hanja guí p̄adi gue hingui yoho man 'yomfεnigä ne njam'b_u gä nugui, bi 'yεna.

Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nu'b_u hin ní zo a ra Felipe, dí p̄adi 'bε'a gnám bεm 'b_u gmi hup_u ja ra za, bi 'yεmp'a.

⁴⁹ Nu ra Natanael b_uya bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, rá Ts'unt'ε i Ojā, gue'e bi zän'na Ojā gam hmuts'ut'abi nanguecähe dy_u israelh_u, dy_u judío_h.

⁵⁰ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Ha gue'a guí 'yεc'yεigä a dá xi i, gue'b_u má xi i: “Dí p̄adi 'bε'a gnám bεm 'b_u gmi hup_u ja ra za.” Pe man'da nuixte guin nu 'b_u m'bejua xinda guehna dá xi i. ⁵¹ Nguetho majuañi dí xi i, guin nuh_u da xoh mahεts'i, ngue guin nuh_u yúm 'behni Ojā ba çah mahεts'i, ne da zøp_u hap_u gä dan 'yogä, ne da ndets'e, gue guecä dán jã'igä ua ja ra ximhäi, bi 'yεn a ra Jesús.

2

N'da ran th̄ati bin ja b_u Caná

¹ Ne nu'b_u mí tho'a nyopa b_uya bin ja n'da ra dants'ihmε 'b_u mín th̄ata n'da ra ts'unt'ε b_u Caná ra häi Galilea. Ne bi zøm b_u rá mbe ra Jesús, bi mbäx'ε bi hoc ran ts'ihmε. ² Ne ra Jesús necähe yá xädigähe bi ts'oncahe b_u ja ran ts'ihmε. ³ Ne nu'b_u min theh ra gui'uva dá sihe, bi 'yεn'a rá mbe ra Jesús:

—Bin the'a ra gui'uva, bi 'yεmp'a ra Jesús.

4 Bi da'a ra Jesús baya:

—Ma mbe i, 'be gám bense 'be'a ga ot'ä, nguetho hinga na søn ra ora ga ot'a n'da ran t'ot'e nuixte, bi 'yemp'a rá mbe.

5 Ne nu'a rá mbe ra Jesús baya bi xi u yu 'yehε 'bap:

—Hont'a go 'be'a da xi ah u ra Jesús, dami 'yothu, bi 'yena.

6 Ne mí hõp u dato yu xaro ngue yu do, mbe goho 'däte litro i hät'u. Nguetho i ja ran t'edi ma mi judiohe gue i jatho din xut'yε. 7 Ne nu'bu mí zõn ra ora bi man ra Jesús, bi xi u yu 'yehε 'bap:

—Dami yus'h u yu xaro nangue ra dehe.

—Ne bi yus' paya. 8 Ne bi 'yembu mahõn'a:

—Dami 'yä i ts'u ra dehe ne gui un'na ra ngarpa 'yehε, bi 'yena.

Ne bi un baya. 9 Ne nu'bu mí zä a ra ngarpa 'yehε gue xín gui'uva a ra dehe, bi zä mancãhi. Pe him bi badi hap u bi nequi, pe nu yu 'yehε gue bi 'yä a ra dehe mi pa u. Janangue'a nu ra ngarpa 'yehε bi ma bá ts'i a ra ts'unt'u da 'yänni nangue ra gui'uva, gue nu'a ra ts'unt'u go din thãti. 10 Ne bi t'emp'a:

—Pe hanja 'be bin niya u yu ja'i, gá un'na ra gui'uva xun cãhi, ne hinga gue'a zai ot' yu ja'i a. Pe zai rá mbadi thoho di un a xun cãhi bu ja n'da ran ts'ihme, ne nu'bu bin niya yu ja'i din t'un'na hin ε ho, bi 'yenn'a ra ngarpa 'yehε. Ne xinga gue'a mí pa a.

11 Ne guehna rá mbadi ran t'ot'e nuixte bi 'yot' ra Jesús bu Caná ra häi Galilea, gue bi 'yuh rá ts'edi. Ne man'da dá εc'yehε baya yu xädigãhe a.

12 M'bejua baya dá mbähmbe ra Jesús bu ra hnini Capernaum, ne rá mbe ne yún 'yohu. Pe hinga nya'a dám 'bähmbe bu.

Ra Jesús bi mbaxt'a ra danija

13 Dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén 'bu ma gueru da dät' ra pa mahøn'a ran dābaxjua gue 'bu mi hyo ra t'ude'yo bu Egipto mam bombøtahe. 14 Ne nu'bu mí yaru mbo má mbä't'i ra danija, bi nu ngue 'buru yu mbändani ne yu mbäde'yo ne yu mbäts'aha mim pä bu. Ne mí 'buru u yu pāmbeti øt' yú 'befi bu. 15 Ne bi 'yøt'a n'da ram fei gue ra xahi gue í dex'u yu mbä. Ne gätho bi hyøn a thi yu mbä ne yún dani ne yú de'yo. Ne bi 'uønba yú mbeti yu pāmbeti, bi ndønba yú mexa. 16 Ne bi t'emp'u yu mbäts'aha:

—Ní mbähä, dami six ni dojahu. Hingui sä gui 'yøthu ra nguntäi ua rá ngu ma Ta, bi 'yøn'a ra Jesús.

17 Ne 'bex dá bēmhbē a mán t'o't'i ja rá t'ohni Oja: “Èna da guah ma mbai nangue ra dumbai 'bu má nu a ni ngu, nguetho emme dín ndepe xtán hotho bu,” bi 'yemp a rá Ta ra Cristo, bi 'yøn rá t'ohni.

18 Nu'u ma ngurpihe dyu judiohe bi 'yän baya, ne bi 'yēmbi:

—Be'a ní hmēpya gui 'yurcahe ya, n'dahma da zä ga pähmbe 'bu i ja nin t'ēdi gui 'yøt'a gá 'yøt' ya, gue gá hyøn a thi yu mbä, bi 'yøn'u.

19 Nu ra Jesús bi dät'u:

—Ga xi ahū ra hmēpya gá 'yājū. Nu'bu gui xothu ra nija ua, ne hyupa thofo dá høh mahøn'a, bi 'yemp'u.

20 Bi 'yøn'u ma ngurpihe baya:

—Pε yote ma 'dato njeya án guahna ra nija, ne guí εna, nhyupa thoho gdí hyøh mahøn'a, bi 'yεn'ε.

²¹ Pε nu'a ra nija bi man a ra Jesús, bi ma nanguε rá ngøc'yεi zεhe. ²² Nu'bε mí zøn ra ora bi du ne bi dambεni, 'bεxgue dá bεmhbe 'be'a xí man'a, ne man'da dá paħmbe majuani a bi man rá t'ohni Oja ne yım hman ra Jesús.

Gätho i pqse ra Jesús

²³ Ne nu'bε mám 'bεhmbe bε Jerusalén, gue'ε yε pa ran dabaxjua, xεn ngu εna bi 'yεc'yεi ra Jesús 'bε mín nu yεn t'øt'e nuixte bi 'yørpε. ²⁴ Pε nu'a ra Jesús hinga gätho bi xi ε 'be'a mım bεni, nguetho bi bađi 'be'a di ja yá mbıi gätho yε ja'i, bi bađi hin da 'yømanho ε. ²⁵ Ne hinga hnehi tho da sih ra Jesús 'be'a im bεn yε ja'i nguetho ya i pa a ra Jesús 'be'a di ja yá mbıi.

3

Bin yqui ra Jesús a ra Nicodemo

¹ Mı 'bε a n'da ran 'yohε, n'da ra fariseo, gue'ε min εhya da 'yøt' yın t'εdi Oja, í Nicodemo a. Nu'a n'da rá ngørpi ma mijudíohe. ² N'da ra xui bi zøm bε 'bεh ra Jesús, ne bi 'yεmbi:

—Xänbate i, dí paħmbe Oja bi zän'ni i gui xängahe, nguetho hin xtán zä xquí 'yøt' yεn t'øt'e nuixte 'bε hin di zε a Oja, bi 'yεna.

³ Nu ra Jesús bi dađi, bi 'yεmp'a:

—Majuani dí xi a i, nu'a hin dim 'bıi ma'da'yo, hin da zä da yørpε di manda Oja, bi 'yεmbi.

⁴ Nu ra Nicodemo bi 'yεm bıya:

—Hague dán zä dim 'bui ma'da'yo n'da gue'bui xun ðac'yei n'da. Ha da zä da yut' mahøn'a bu ja rá mbui rá mbe ne dim 'bui mahøn'a.

⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yemp'a:

—Majuani dí xi a i, gue nu'a to'o him bim 'bui ma'da'yo nangue ra dehe ne rá Hogandahi Oja, hin da zä da yurpu di manda Oja. ⁶ Nguetho nu'bui din xand yujá'i, xø yujá'itho yá t'uhni, pe nu'a di xand rá Hogandahi Oja, gue'u i ja rá te Oja bu ja yá mbui u. ⁷ Janangue'a o gadi hyonya thoho a dí xi a i, jatho gam 'bui ma'da'yo. ⁸ Ne tengu ran ðahi i 'yo hønbeu go hapu in nde, ne guí øde di hi, pe hin guí paði hapu ní 'yehø o hapu ní mba. Njabui øt' rá Hogandahi Oja 'bui bi xand mahøn'a n'da, hingam 'batho ha bin ja 'bui mí un ra 'da'yote, pe mfadi ngue i ja a, bi 'yøn a ra Jesús.

⁹ —Hín dí paði 'be'a nam bøn a guí man ya, bi 'yøn'a ra Nicodemo.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yemp'a:

—Nu'i grá xänbate, zai guí xänba rá m Hman Oja u ma mi israelhu, hanja hin guí paði 'be'a dí xi a i. ¹¹ Majuani dí xi i, dí m mangä a dí paça, ne dí m ma majuani 'be'a xtá nugä, pe hin guí hamhbu mam hmangä. ¹² Dá xi'a rá 'befi Oja i øt' ua ja ra ximhäi, pe hin gá 'yec'yei. Pe dami 'yec'yei a, janangue'a da zä ga xi i 'be'a rán 'yomfæni Oja, ngue 'beru ní nequi rá 'befi i øt' ua.

¹³ Ne hængdä da zä ga mangä ua a, nguetho drá mengugä bu mahæts'i ne bá æcä bu, guecä ngue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Ne njo'o man'da ra ja'i ngue bi yut mahæts'i ne bá pengui ngue da mangua 'be'a øt' Oja. ¹⁴ Ne tengu thoho bi 'yøt' ra Moisés, gue bi cuarpu magæts'i n'da ra pozu nt'øt'e ra t'egui,

nu'b_u mín 'yo b_u ja ra ʰhäi, ngutho jatho din jacä din cuarcä magäts'i, guecä gue dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Ne nu'b_u bin jacä tengu a, ne hønt'a go to'o da 'yɛc'yɛi 'bɛ'a dá tugä b_u, hin da nu ran ʱnbi mazäi, pɛgue din ja ra 'da'yote mazäi a, bi 'yɛn a ra Jesús, bi 'yɛmp'a ra Nicodemo.

Ojä di huɛc'ʰ 'b_ucua ja ra ximhäi

¹⁶ Nguetho ɛmmɛ di huɛgah_u Ojä gue dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi. Janangue'a bi 'daj_u rá 'dats'ʱnt'ʰ ngue ma yänteh_u, n'damhma hin da nu ran ʱnbi mazäi to'o gätho di däp rá mb_ui a, pɛgue din t'un ra 'da'yote mazäi. ¹⁷ Nguetho in nde Ojä da yänj_u guej_u dí 'b_uhmb_u ua ja ra ximhäi, ne hinguin nde di 'daj_u rá muui ma ts'oquih_u, ne gue'a bí mbɛnhua rá Ts'ʱnt'ʰ ua ja ra ximhäi a.

¹⁸ Ne nu'a to'o di däp rá mb_ui a rá Ts'ʱnt'ʰ Ojä, hin da nu a rá muui yá ts'oqui. Pɛ nu'a to'o hin di däp rá mb_ui a, pɛ guehma da nu a xí ts'änbi da nu nanguue yá ts'oqui, nguetho hingui ɛc'yɛi a rá 'dats'ʱnt'ʰ Ojä. ¹⁹ Ne gue'a bí mbɛn Ojä ran nɛqui ua ja ra ximhäi, gue ní nɛqui 'bɛ'a dí ho y_u ja'i. Nu'ʰ to di ho ra 'bɛxui hingui sɔm b_u ja ran nɛqui, nguetho øt' ran ts'o. Mfädi x_un ho din ʱnba ʰ. ²⁰ Nguetho gätho ʰ i øt' ran ts'o hin di ho ran nɛqui, ne hingui sɔm b_u ja ran nɛqui, ngue i su hin da hnumanho 'bɛ'a øt'ʰ. ²¹ Pɛ nu y_u ja'i i honi da 'yøt'a ran ho, i pa b_u ja ran nɛqui, n'dahma da hnu gue gue'a Ojä di zɛ ʰ da 'yøt' ran ho.

Nu ra Xuua Nxixyq bi ma mahøn'a nanguue ra Jesús

²² M'bɛjua dá mbähmbe ra Jesús dyá xädihe, dá mbähmbe b_u ja ra häi Judea, ne däm 'b_uhmb_u b_u

'da y_u pa ne dá xixyábahe y_u ja'i b_u. ²³ Ne'a ra Xuua Nxixyá mí øt' ran xixyá b_u Enón 'darp_u ra xequi Salim, nguetho x_un ngu y_u mbøthe i pøp_u, ²⁴ ngue'b_u hin ní jot'a fädi ra Xuua Nxixyá.

²⁵ Bin junth_u 'da _u y_u mijudíoh_u _u y_u xädi ra Xuua, gue bi b_uni man'da di muui rán xixyá i øt'a ra Jesús.

²⁶ Bi zøm b_u 'bä'a ra Xuua Nxixyá _u y_u xädi b_uya, ne bi 'y_uembi:

—Xänbate i, nu'a ran 'yoh_u gmín 'youi b_u 'danguadi ra dæthe Jordán, gue gá xije to'o a, p_e nuya i øt' ran xixyá, ne gätho y_u ja'i i tenni.

²⁷ Nu ra Xuua Nxixyá b_uya bi 'y_uemp'ä:

—Guesε Oja bi zänni hangu nangu ra 'befi n'da ngu n'da ngue da zä da 'yøt'a n'da. ²⁸ Nu'eh_u guí p_uhmb_u 'be'a gätho däm mangä gue dá xi ah_u, hinga guecä drá Cristo, p_e nugä bäm 'bet'ogä, gue dá xih y_u ja'i din sä da den ra Cristo. ²⁹ Tengu'b_u n'da ra hmute din thäti, da den'na rá ndø. Ne nu'a rá amigo a ran 'yoh_u bin thäti, i 'bäp_u i ø'a i ma, ne di johya gue i ten'na rá ndø a ra hmute. Dín jadä b_uya, dadín johyagä 'b_u dín nu i ten y_u ja'i a ra Jesús. ³⁰ Nu'a ra Jesús jatho da dæha gue nugä, p_e nugä jatho ga 'becä, bi 'y_uen a ra Xuua Nxixyá.

Bí 'y_ueh mah_uets'i ra Jesús

³¹ Nguetho nu'a ra Jesús bá _uh mah_uets'i, man'da nuixte a xinda gue _u gäthogah_u. P_e nuj_u däm 'b_uhmb_u nangue y_u ja'i ua ja ra ximhäi, dy_u menguh_u ua ja ra ximhäi, ne hinga gätho da zä ga p_uhmb_u, hønt'a 'be'a da zä da b_ua n'da ua ja ra ximhäi. P_e nu'a bá _uh mah_uets'i man'da x_un ho ngue gätho mi'da, ³² ne im ma 'be'a bi nu b_u ne 'be'a bi 'yørp_u. P_e hingui ngu bi hyänba rá m hman a.

³³ Nu'a to'o bi hyañba rá m hma, bi badi majuani bi man Oja ngue gue'a rá Ts'unt'ɥ a. ³⁴ Nguetho bá pɛnh Oja a, nɛ guesɛ Oja i ya 'bɥ i ya a, nguetho nte di 'bɛh rá Hogandahi Oja a. ³⁵ Nu'a ra Ta ɛmme in numanho rá Ts'unt'ɥ, janangue'a bi un ran t'ɛdi gátho di manda rá 'bɛfi. ³⁶ Nu'a to'o i ɛc'yɛi rá Ts'unt'ɥ Oja ya i ja ra 'da'yote mazai, pɛ nu'a hingui ɛc'yɛi rá Ts'unt'ɥ Oja, hin da nu ra te pɛ guexta'a da nu rá cuɛ Oja mi ja da nu, nɛ gátho yɥ pa mazai.

4

Nu ra Jesús bi 'yáp ra dehe ra xisu bɥ Samaria

¹ Nɛ nubɥya nu yɥ fariseo bi 'yø a man yɥ ja'i ngue man'da xɥn ngu i tɛn ra Jesús nɛ man'da xɥn ngu di xixyabi, xinda gue'a ra Xuua Nxixyaa. ² Pɛ nu ra Jesús him bi 'yøzɛɛ ran xixya, pɛ hɔngdáhe yú xädigáhe dá øthe ran xixya. ³ Nɛ nu'bɥ mi bɛ'a ra Jesús 'bɛ'a mi 'yø ɥ yɥ fariseo, bi bɛni da 'uetho, ngue hin da bɛn yɥ fariseo din sɥhmi ra Xuua. Bi bøm bɥ ja ra häi Judea bɥya, nɛ dá mbähmbe mahøn'a bɥ ra häi Galilea.

⁴ Pɛ guemhma bá thohmbe bɥ ja ra häi Samaria. ⁵ Nɛ nu'bɥ má thohmbe bɥ, dá sømhbɛ bɥ ja ra hnini Sicar, mbɛ hántho ra xɛqui bi un'a ra Jacob, bi un'na ra José rá ts'unt'ɥ. ⁶ I jabɥ n'da ra pozo ra dehe gue bi 'yøt'a ra Jacob maya'bɥ. Nɛ guerpɥ bin säya ts'ɥ ra Jesús, nguetho bi yäh ra 'yu. Mbɛ huxhyadi 'bɥ má sømhbɛ bɥ. ⁷ Nɛ bi zøm bɥ n'da ra xisu ra mɛngu Samaria, da gɥx ra dehe. Bi 'yɛn'a ra Jesús:

—'Daqui ts'ɥ ni dehe, ga sigä ts'ɥ, bi 'yɛmp'a.

⁸ Nε gätho gähe dy_u xädigähe xtá sohmbe b_u ra Jesús, nε dá cäthe b_u ja ra hnini ga tämhbe 'be'a gätho ga sihe.

⁹ Nu'a ra xisu bi 'yεna:

—Hanja gní zoqui nε guí äc ra dehe, nguetho nu'i grá judío, nε nugä drá mεngu Samaria, bi 'yεmbi.

Ngub_u bi man ra xisu nguetho nu ma mijudíohe hinguin zomanho y_u mεngu b_u Samaria. ¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nu'b_u xquí pą a rá mate Oją in nde di 'da'i, nε'b_u xquí pąqui to'ogui gue dí ä'a ra dehe, xquí 'yác ra dehe di un ra te, nε nugä xcá 'da'a 'b_u, bi 'yεna.

¹¹ Nε nu ra xisu bi 'yεna:

—Nu'i grán 'yoh_u, hin'y_u nin jaxthe, nε x_un hε ua po na ra dehe. Har_u ja a ra dehe di un ra te guím ma. ¹² Pε nu mam bombøtah_u ra Jacob bi zi ra dehe i po ua nε_u gätho yá t'uhni nε yún dani. Nε bi zogahe ra pozo ja ua. Ha man'da ja ni ts'edi ngue guí εna man'da x_un ho ra dehe gui 'daje, bi 'yεn'a ra xisu.

¹³ Nε nu ra Jesús bi dät'a b_uya:

—Hønt'a go to'o i sithe ua, gue'a nám 'b_u u pa ja b_uya, pε i tuthe mahøn'a. ¹⁴ Pε hønt'a go to'o da zi ra dehe dadí ungä, njam'b_u din tuthe mahøn'a, pε din ja tengu n'da ra mbøthe b_u mbo rá mbui njam'b_u din thegue, nε gue'a nám 'b_uh mazai n'da a, bi 'yεna.

¹⁵ Nu'a ra xisu bi 'yεmbi:

—Grán 'yoh_u, 'daqui ts'ε ra dehe guím ma gue hin dan tuthe mahøn'a, nε hin gua εcä mahøn'a ua ja ra pozo ga jax ra dehe b_uya.

¹⁶ Nu'a ra Jesús bi dät'a:

—Grá xisu, ní mba bá si a ni ndø.

¹⁷ Nu'a ra xisu bi dæt'a:

—Njo'o ma ndø, bi 'yɛntho.

Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Majuani guím ma, njo'o ni ndø. ¹⁸ Nguetho ya hin guí 'bɛhmi 'da ɛ cæt'a yɛn 'yohɛ xcán thætɛɛ, pɛ nu'a guí 'bɛhmi ya hin ni ndøse a. Janangue'a majuani njo'o ni ndø, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Bi dæt'a ra xisu bɛya:

—Nu'i grán 'yohɛ, masque grá pøngahyɔ Ojɔ.

²⁰ Xiqui ts'ɛ 'bɛ'a ga øt'ähe, nguetho nu ma tahe mí thənde Ojɔ ua ja ra t'øhø, pɛ nu ahɛ gyɛ judío ahɛ guí ɛmhɛɛ, jatho da mba n'da bɛ Jerusalén da dənde Ojɔ bɛ, bi 'yɛna.

²¹ Nu ra Jesús bɛya bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, dami 'yɛc'yɛi a ga xi i, ɛ maguepɛ da zøn ra pa hinga hønt'ua ja ra t'øhø, xínga hønɛɛ Jerusalén din thənde ra Ta. ²² Sä guí ɛna guí thəndehɛ Ojɔ, pɛ hin guí thəndehɛ tengu bi zän zɛhɛ Ojɔ ngue din thənde. Nugähe dyɛ judíohe dí thəndehe a bi zän Ojɔ nguetho bi zän Ojɔ ma t'ɛc'yɛihe, nɛ'a ra Yənte bi zän'na Ojɔ ra judío a. ²³ Pɛ bi zän Ojɔ n'da ra xɛqui bɛ din thənde, guepɛ ja ní mbɛi n'da. Nɛ mi ts'ɛtho da zøn ra ora, pɛ ya bi zøni, ngue da dənde Ojɔ nangue yú mbɛi ɛ to majuani da dənde, nɛ hin nangue yɛn t'øt'e ua ja ra ximhäi. Nguetho nu'a Ojɔ i honi to'o da dənde nangue yú mbɛi. ²⁴ Nguetho hin di nɛqui Ojɔ. Janangue'a hønt'a go to'o da dənde Ojɔ, jatho da dənde nangue rá mbɛi nɛ nangue i tɛn'na ram hma majuani, bi 'yɛn'a ra Jesús.

²⁵ Nu'a ra xisu bɛya bi 'yɛmbi:

—Dí paçä ba ε a rá Thahni Oja ngue ra Cristo a. Ne nu'bu bá εhe da xängahu xun ho gätho.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Guecä drá Cristogä dín zo'a i ya, bi 'yεmbi.

²⁷ Nu'bu mí gua'a bi man ra Jesús, ε xø dí sømhbe bu dyu xädigähe. Ne dá hyonya thohohe gue nu ra Jesús mi yaui a ra xisu. Pe xínga n'dagähe gue dá änhde hanja bin yaui o 'be'a bin xifi. ²⁸ Nu ra xisu buya 'bex bi zopu rá mbamhmi, ne bi mba bu hnini bi xih yu ja'i:

²⁹ —Mbähä ne gua nuhu n'da ran 'yohu bi xicä gätho 'be'a xtä øt'ä. Ha hinga gue'a ra Cristo 'bu, bi 'yεmp'u.

³⁰ Bi mba yu ja'i buya da zøm bu 'bä a ra Jesús.

³¹ Pe nu'bu hin ni zøm bu yu ja'i, nugähe dá xihmbe ra Jesús:

—Xänbate i, xi'bu gan sihme ya, dá εmfe.

³² Pe bi da'a ra Jesús, ne bi 'yεnje:

—Ja man'da ní niya ma mbuigä, pe hinga ná pahmbu, bi 'yεnje.

³³ Dán 'yänzehe:

—Ha 'bui to'o bi 'uini, dán 'yεmfe buya dyu xädigähe.

³⁴ Nu'a ra Jesús bi 'yεnje:

—Tengu'bu man ts'ihmegä a ngue ga øt'ä rá pähä a bá pengä ne ga juacä rá 'befi a. Ne gue'a man'da ní niya ma mbuigä a. ³⁵ Janangu'e'a gue'a dí xi ahü a ya, nguetho ya ba εhnu yu ja'i. Ne ha guí εmhbu di 'beh man goho zana din ja ran sofo. Pe dami hyanthu yu ba εhnu, tengu'bu n'da ra huähi ya xu 'yot'i gue da mba nsoqui, nguetho 'bexque da zä ga cuthu bu di manda Oja yu. ³⁶ Ne nu'u to i pa ma

ca't'i b_u din z_am b_u h_ont'b_u go n_jam'b_u. Janangue'a nu'x to da xoqui di johya, n_e nu'x to bi duhu n_e'x bi xoqui 'da d_an johya thoho. ³⁷ Nguetho majua_ni r_an theui r_a 'b_efi Oj_a a bi 'y_ot'a n'da ra j_a'i, “bi zop_u r_a hu_ahi bi duhu, n_e n'dan'yo bi xoqui,” ngue i man y_u j_a'i. ³⁸ Ya xt_a xi ah_u gui xoj_u hap_u hin g_a tuhmb_u, x_in g_a u_af_u, p_e n'dan'yo bi 'y_ot' ra 'b_efi b_u, p_e guehma gui comhb_u 'b_e'a da d_a x, bi 'y_eng_ahe ra Jes_us.

³⁹ N_e nu'b_u m_i mam b_u ja ra hnini ra xisu, x_un ngu y_u m_enguh_u bi 'y_ec'y_ei gue ra Cristo a ra Jes_us, nguetho bi man'a ra xisu gue x_i x_i a ra Jes_us g_atho 'b_e'a x_i 'y_ot'e. ⁴⁰ Nu'b_u m_i z_om b_u y_u m_engu Samaria b_u 'b_ah ra Jes_us, bi 'y_en'x:

—Dami 'b_ucua ja ma hninihe, bi t'_emp'a ra Jes_us.

N_e d_an dehe b_u nyopa b_uya. ⁴¹ N_e x_mm_e man'da x_un ngu bi 'y_ec'y_ei y_u j_a'i b_u, nangue r_am hmans_e ra Jes_us. ⁴² Bi t'_emp'a ra xisu b_uya:

—Ya d_i x_c'y_eihe ya, p_e hinga h_ont'a g_a xije n_a x_c'y_eig_ahe ya, p_e n_e'a d_a s_eche bi man na ra Jes_us. N_e d_i p_ahmbe majua_ni ra Cristo na, r_am p_orpate y_u j_a'i 'b_ucua ja ra ximh_ai, bi 'y_en'x y_u j_a'i.

N_a mb_ahmbe Galilea a ra Jes_us

⁴³ Nu'b_u m_i gua'a nyopa d_a p_omhbe b_u ra hnini Sicar, d_a h_axhe ra 'yu mah_on'a n_i mba b_u Galilea.

⁴⁴ N_e bi mans_e ra Jes_us, nub_u r_a h_ai z_ehe n'da ra p_ongahy_a hin da hnumansu b_u. ⁴⁵ P_e nu'b_u m_a s_omhbe b_u ra h_ai Galilea, bi numanho ma m_enguhe b_u. Nguetho x_i nu y_un t'_ot'e nuixte bi 'y_ot'a ra Jes_us b_u Jerusal_en 'b_u m_in ja ra d_ampeti ran d_abaxjua, ngue n_e'x x_i mba b_u x.

Bi yaŋ rá ts'unt'ɥ rá m fáts'iui ra ts'ut'abi

⁴⁶ Nε dá mbähmbe ra Jesús mahøn'a bɥ ra hnini Caná ra häi Galilea, guepɥ xí päh ra dehe bin gui'uva. Nε mí 'bɥpɥ n'da rá m fáts'iui ra ts'ut'abi xɥn ɥ rá ts'unt'ɥ, nε i 'bɛm bɥ ja rán oi nubɥ ja ra hnini Capernaum. ⁴⁷ Nu'bɥ mí 'yøde gue bi zøh mahøn'a bɥ ra häi Galilea ra Jesús nε i 'bɥpɥ ra hnini Caná, nε bá ɛpɥ 'bɥh ra Jesús bɥya, bi 'yøpɥ ra ts'ɛdi da zixpɥ Capernaum bɥ ná 'bɛn a rá ts'unt'ɥ, da xospi nguetho nde da du a. ⁴⁸ Nε bi dɔ́ a ra Jesús:

—Pε ha jatho m'bet'o guin nuhɥ yɥ hmɛpɥya nε yɥn t'øt'e nuixte, ja gui 'yɛc'yɛigahɥ bɥya.

⁴⁹ Pε man'da i humbi sits'i, nε bi 'yɛmbi:

—Pε mbɛhma ts'ɥ cuø, xøhma da du ma t'ɥhnigä.

⁵⁰ Nε bi dɔ́t'a ra Jesús:

—Ní mba bá nu, nguetho hin da du ni t'ɥhni.

Nε nubɥya bi 'yɛc'yɛi a rá m hman a ra Jesús, nε bi mba bɥya. ⁵¹ Nε bá thɔ́ ɥ 'da yɔ́ 'yɛhe 'bɥ mí m mba bɥ 'yu bi xifi:

—Bi zä ni ts'unt'ɥ ya, ɛn'ɥ.

⁵² Nε bi 'yänni:

—'Bɛ'a ma ora bi zä.

Nε bi t'ɛmbi:

—N'dande mande bi bøn ra pa, bi 'yɛn'ɥ.

⁵³ Nε 'bex bi bɔ́ a rá ta gue gue'a ra ora mín yaui ra Jesús 'bɥ mí 'yɛmbi da yaŋ a rá ts'unt'ɥ. Janangu'e'a nu'a ran 'yohɥ bi dɔ́p rá mbɥi ra Jesús bɥya, nɛ'ɥ gátho mi'da 'bɥpɥ rá ngu.

⁵⁴ Guehna bi 'yøt' ra Jesús 'bɥ mambá penje bɥ Judea dá sømhbɛ bɥ Galilea. Ya ná yondɔ́ ra hmɛpɥya bi 'yøpɥ ja ra häi Galilea.

5

Bi yaŋ ran 'yohu bu Betesda

¹ M'bejua buya bin ja man'da ra dɔmpeti ma mijudíohe. Ne dá mbähmbe ra Jesús bu Jerusalén. ² Nubu Jerusalén mí po bu n'da ra mbothe mbe hántho bu ja rá goxthi yu de'yo, gue ma ndehe dyu judíohe dí ɛmfɛ Betesda. Ne jabu cut'a yu 'dɔzangu midí mbä'ts'a ra dehe. ³ Ne xun ngu i 'bom bu yu mbedi, 'da u yu xädä ne u yu dogua ne u bi ts'a yá ja'i. Ne gátho u i tɔ'mi di 'yaŋ ra dehe. ⁴ Nguetho ja'bu bí ɛh mahɛts'i n'da rá m 'behni Oja ne i an ra dehe. Ne nu'bu xun nu di 'yaŋ ra dehe, ne nu'a rá mbedi da yu bu ja ra dehe din ho a rá mbedi i ja. ⁵ Ne mí 'bem bu n'da ran 'yohu, ya ná 'däte ma 'de'ma hyato njeya madí ts'a rá ja'i, him mi sä din 'yo. ⁶ Ne nu'bu min nu a ra Jesús, ne bi baɗi nya'a thoho mi hɛmbi, bi 'yɛmbi:

—Ha guín nde xtán ho i, bi 'yɛmp'a.

⁷ Bi dat'a ra mbedi:

—Dín ndehma thá, n'yø, pe njongui 'bucua da zixcä nu ja ra dehe. N'dandɪ ngu n'dandɪ dí ɛna ga cahnu ja ra dehe, 'bex go i 'bet'o u 'da.

⁸ Bi 'yɛmp'a ra Jesús buya:

—Dami ndants'i ju x ni fiɗi ne gan 'yo, bi 'yɛmbi.

⁹ 'Bex bin hoh rá ja'i 'bu mí ndants'i, ne bi ga x rá fiɗi ne bin 'yo. Ne nu'a gue'a ra pa ran ts'äya a. ¹⁰ Nu'u 'da ma mijudíohe bi 'yɛmp'a ran 'yohu xín hoh rá ja'i:

—Nuya ra pa ran ts'äya ya, hingui sä gui ca x ni fiɗi, bi t'ɛmp'a.

¹¹ Bi da'a ran 'yohu:

—Pε nu'a bi hoga ma ja'i, gue'a bi xiqui nguetho bi 'yεngui: “Dami ndants'i gui cax ni fīdi nε gan 'yo,” bi 'yεngui, bi 'yεn'a mí ts'a rá ja'i.

¹² Nε nu'ε 'da ma mijudíohe bi 'yänni:

—To'o nín 'yohε bi xi i gui cax ni fīdi nε gan 'yo, bi 'yεn'ε.

¹³ Pε nu'a him mi pādi to'o xí hocpa rá ja'i, nguetho nu ra Jesús bi yut'inde bε 'yo yε ja'i xεn ngu.

¹⁴ M'bejua bi mba ra Jesús bε ja ra danija. Nε nu'bε mi dín'a ran 'yohε bεya, bi 'yεmbi:

—Bin ho a ya, nde'bε hin gmi 'yøt' mi'da yε ts'oqui. Man'da ts'edi ran εnbi guin nu 'bε gui 'yøt' mi'da yε ts'oqui, bi 'yεmbi.

¹⁵ 'Bex bi mba a ran 'yohε bεya, da xi ε ma mijudíohe xí 'yänni, gue gue'a ra Jesús bi hoqui.

¹⁶ Janangue'a bi dεp'ε ma ngεrpihe dεyε judíohe di εcpa ra Jesús, nε im bεni da hyo. Nguetho εn'ε: “I øt' rá 'bεfi a ra pa ran ts'äya.” ¹⁷ Pε nu ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Nzai dim pεh ma Ta, janangue'a nεcä jatho dam pεcä, bi 'yεmp'ε.

¹⁸ Pε nanguehna bi man ra Jesús, nu'ε ma ngεrpihe bεya man'da bi bεni da hyo, nguetho hinga hønt'a bim pεfi ra pa ran ts'äya í εcpi, pε nε'a í ma gue gue'a Oja rá Ta, nam bøni 'da i guui Oja.

I ja rá ts'edi rá Ts'unt'ε Ojq

¹⁹ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yεna:

—Majuani dí xi ahε, nte sä ga øzehεgä pε hønt'a 'bε'a dín nu øt' ma Ta. Nε gätho 'bε'a i øt' ma Ta, gue'a dí øt'ä a. ²⁰ Nguetho nu ma Ta εmme in numanhogui ngue rá Ts'unt'εgä a, nε i urqui

'be'a gätho i øt'e. Ne da 'yurcä mi'da yuñ t'øt'e man'da nuixte xinda gue u gán nuhu, ne gui hyonya thohohu. ²¹ Nguetho tengu ma Ta i xox'u xun du ne di un ra te mahøn'a, nguthogä, rá Ts'unt'ugä a, dadí un ra te mahøn'a u to'o gätho dín nde ga unni. ²² Ne nu ma Ta hingui juñbatese, pe bi 'dacä ra ts'edi go dan juñbategä rá Ts'unt'ugä a. ²³ Nguetho in nde ma Ta gätho yu ja'i da numansugui gue rá Ts'unt'ugä a, tengutho ma Ta i hnumansu. Nu'bu 'bu a n'da hingui numansugui, xinga gue ma Ta i numansu a, gue gue'a bá pengä.

²⁴ Majuñi dí xi ahü, nu'a øh mam hmangä ne i εc'yei ma Ta bá pengä, gue'a i ja ra 'da'yote mazai a. Ne hin da nu rá muui rá ts'oqui pe tengutho 'bu xí thambæni bu 'bu u xun du, nguetho ya i ja ra 'da'yote mazai a. ²⁵ Majuñi dí xi ahü, ya bi zøn ra ora da 'yøh mam hmangä u xun du nanguie yá mbui, pegue din t'un ra 'da'yote 'bu da 'yømanho mam hmangä rá Ts'unt'u Ojagä. ²⁶ Nguetho tengu ra Ta i jase ra te rá mbui, ne bi 'dacä ra ts'edi din jase ra te ma mbuigä, ne gue'a ra 'da'yote dí un yu ja'i. ²⁷ Ne bi 'dac ra ts'edi dan juñbategä, nguetho dán ja'igä ua ja ra ximhäi, dí paði 'be'a i sä n'da. ²⁸ O gadi hyonya thohohu a dá xi ahü, nguetho da zøn ra ora gätho yu ja'i xü t'ägui da 'yøh ma nde 'bu dá zohni. ²⁹ Ne da bøx'u bi 'yøt' ran ho, din ja ra 'da'yote mazai. Ne da bøx'u bi 'yøt' ran ts'o, da nu ran unbi mazai.

Di dä majuñi nanguie ra Jesús

³⁰ Ne man'da bi man'a ra Jesús, bi 'yena:

—Nugä hin te dím mangä nanguie man 'yomfænise. Pe nu'a i xic ma Ta gue'a dím mangä a. Ne'a 'be'a dí sändä, xun ho a, nguetho him ma

pähä zεε dí honi ga øt'ä, pε hønt'a rá pähä ma Ta bá pengä. ³¹ Nu'b_u høngdä xcá däε majuḡni gue i ja ma ts'edi, nte di muui a mam hmangä 'b_u. ³² Pε nε a ma Ta di dä majuḡni ngue rá Ts'unt'ugä a, nε dí paçä ngue majuḡni im ma 'b_u im ma nanguecä.

³³ Nu ah_u gá pεnhd_u 'da da 'yän'na ra Xuua Nxixyḡ nanguecä. Nε nu'a ra Xuua bi ma majuḡni a. ³⁴ Nε madague'b_u hin xtí dä majuḡni, pε guemhma ja ma ts'edigä. Pε dadí bεn'nah_u a bi man ra Xuua Nxixyḡ ngue man'da da zä gui 'yεc'yεigah_u nε gan yaḡmh_u b_uya. ³⁵ Nε tengu ra sibi di hyät'i nε i fät y_u zu'uε, bin ja b_u ra Xuua Nxixyḡ, gá numanhoh_u 'da y_u pa. ³⁶ Nε nu'a ra Xuua Nxixyḡ bi ma nanguecä. Pε i ja 'be'a gue man'da i udi nanguecä xinda gue'a rá m hman ra Xuua, nε gue'a ra 'bεfi bi 'dacä ma Ta gue ga juacä. Nε gue'a ε xø i uh majuḡni bá pengä ma Ta. ³⁷ Nε'a ma Ta gue'a bá pengä, di dä majuḡni nanguecä, pε nu'ah_u njam'b_u gá 'yømanhoh_u 'b_u mín ya, xín gá 'yøpah_u ra güenda 'b_u mín 'yuse.

³⁸ Mfadi hin gá hyḡmh_u rá m hma b_u ja ni mbuih_u, nguetho nu'b_u xquí hyḡmh_u a, xquí 'yεc'yεigah_u gue bá pengä a. ³⁹ Nu ah_u thocpa thoho guidín xähmb_u yú søcuḡ Oja, nguetho guí εmh_u gue'a gní tımh_u ra te mazai a. Pε nu'ḡ gätho y_u søcuḡ guidín xähmb_u gätho im ma nanguecä. ⁴⁰ Nu ah_u hin guín nde gui xij_u gan yaḡn'na ni teh_u, pε hinda hønt'b_u gui xij_u gan yaḡn ah_u din ja ah_u ra te mazai 'b_u, bi 'yεn a ra Jesús.

⁴¹ Nε xø bi 'yεna:

—Pε madague'b_u njon da numansugui, pε guexta'a rá Ts'unt'ugä Oja. ⁴² Pε dí paçi hanja hin guí paj_u, nguetho hín guín numansuh_u Oja

nangue ni mb̄ih̄. ⁴³ Bá ɛcä nangue rá thuhu ma Ta, pɛ nu'eh̄ hin guín numanhoj̄. Pɛ nu'b̄ ba ɛ a n'da nangue rá thuhu zeh̄, man'da guín numanhoh̄ a. ⁴⁴ Njam'b̄ da zä gui 'yɛc'yɛigah̄, nguetho guí homhb̄ da numanho ah̄ ȳ ja'i, nɛ hin guí homhb̄ da numanho ah̄ Oj̄a ngue h̄ont'a i 'b̄. ⁴⁵ Ha guí ɛmh̄ guecä ga ȳp'ah̄ b̄ 'b̄h̄ ma Ta. Pɛ dí xi ah̄ gue gue'̄ ȳm hman ra Moisés gue'̄ dí nɛqui i ja ni ts'oquih̄ ɛ, pɛ sä guím b̄mh̄ gue'̄ dí ȳn'ah̄ ɛ. ⁴⁶ Pɛ nu'b̄ xquí 'yɛc'yɛih̄ ȳm hma bi 'yo't' ra Moisés, xquí 'yɛc'yɛigah̄ ya, nguetho bi ma nanguecä. ⁴⁷ Pɛ hin guí ɛc'yɛih̄ 'bɛ'a bi 'yo't' ra Moisés, janangue'a xín guí ɛc'yɛih̄ 'bɛ'a dí mangä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús 'b̄ min ȳh̄ ma nḡrpihe dȳ judíohe.

6

Ra Jesús bi 'uj̄n ɛ c̄t'a mah̄q̄hi

¹ Nɛ nu'b̄ mí tho i 'da ȳ pa, m'bejua b̄ya, dá mb̄hmbe ra Jesús b̄ 'danguadi ra d̄dehe Galilea, n'dat'a ra d̄dehe Tiberias. ² Nɛ x̄n ngu ȳ ja'i bi dɛngähe nguetho bi nu ȳn t'ot'e nuixte bi 'yot'a ra Jesús nangue ɛ mín zäman'̄. ³ Nɛ dá mb̄hmbe ra Jesús b̄ ja n'da ra nyuni, nɛ dá huhmbe b̄. ⁴ Nɛ nu'̄ ȳ pa ɛ mí ts'̄tho da z̄n ra pa ga ot'ähe ra d̄mpeti ran d̄baxjua, dȳ judíohe. ⁵ Nɛ nu'a ra Jesús bin hanni nɛ bi hyandi x̄n ngu ȳ ja'i ba ɛp̄. Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Felipe b̄ya:

—'Bɛp̄ dí zä ga tämh̄ 'bɛ'a da zi ȳ ba ɛhn̄.

⁶ Gue'a bi man ra Jesús nguetho in nde da b̄di 'bɛ'a dí d̄t'a a ra Felipe. Pɛ nu ra Jesús mí p̄sɛ 'bɛ'a da 'ȳzɛh̄. ⁷ Nɛ bi d̄t'a ra Felipe:

—Pε hin dí gua'ɥ yɥ mahuɥhi tho dá tämhɥa a da zi yɥ ba εhnɥ 'bɥ dí ja, madague'bɥ zɥ ts'ɥtho din t'unni n'da ngu n'da, bi 'yεna.

8-9 Nε nubɥya nu'a man'da ma mixädihe ra Andrés, rán 'yohɥ ra Simón Pedro, bi xi a ra Jesús:

—'Bɥcua n'da ra ts'ɥnt'ɥ i hɥ zɥ ts'ɥ rán zedi, gue cɥt'a yɥ hmε ra cebada, nε yoho yɥ t'ɥhua. Pε hin dí gua'ɥ yɥ ja'i nguetho xɥn ngu ɥ, bi 'yεn'a ra Andrés.

10 Nε bi 'yεngdahe ra Jesús:

—Jafɥ din säya yɥ ja'i, bi 'yεna.

Nguetho mi ja bɥ ra 'bot'ei. Nε bi hyupɥ häi bɥya, nε mí jua i cɥt'a mahuɥhi ɥ yɥn 'yohɥ. 11 Nε nu'a ra Jesús bi hyɥn'a ra hmε, nε bi 'yäp rán japi Oja nangue ra hmε nε bi 'daje yá xädigähe. Nε nugähe dá darpähe ɥ yɥ ja'i bɥya, nε ɥ yɥ huɥ, nε bin niya gätho yɥ ja'i. 12 Nε nu'bɥ mín niya yɥ ja'i, nu ra Jesús bi xicähe:

—Pεthɥ ɥ gätho 'bε'a bi bongui, gue nte dim 'bedi, bi 'yεnje.

13 Nε nu'bɥ má pεthe bɥya bi yu ɥ gätho 'de'ma yoho ma 'bøts'ehe yɥ xεqui, 'bɥ mín niya yɥ ja'i nangue cɥt'a yɥ hmε. 14 Nu'bɥ mín nu ran t'øt'e nuixte ɥ gue bi 'yøt'a ra Jesús, bi 'yεn'ɥ bɥya:

—Masque majuɥni guehna ra pøngahya mí hma da zøcua ja ra ximhäi, bi 'yεn ɥ.

15 Pε nu'a ra Jesús bi bɥdi 'bε'a mbεn ɥ yɥ ja'i ngue nde da bent'i, im bεnbi din ts'ɥt'abi. Janangue'a bi zoh yɥ ja'i bɥya, bi mbase, nε man'da bi guam bɥ ja ra dapo.

Ra Jesús bin 'yo maxøts'e ra dehe

16 Nu'bɥ mín de bɥya dá mbäshe bɥ ja ra dadehe.

17 Nε dá hux ma mbosahe, gue ga sømhbe bɥ ja ra

hnini Capernaum. Ne hin ná nuthe ra Jesús 'b_u mí z_uje ra 'b_exui. ¹⁸ Ne nts'edi bi 'y_en ran d_ahi a ra dehe b_uya. ¹⁹ Nu'b_u mí d_an i ts'u ra mbosa mí huxhe ne dá s_omhb_e made ra d_adehe, dá nuhe ba ϵ p_u ra Jesús, ba 'yo max_ots'e ra dehe, ní 'y ϵ p_u ja a ra mbosa mí huxhe. Ne ϵ mm ϵ dá suhe nguetho him min nuhe x_un ho, him mi p_ahmbe ngue gue'a ra Jesús. ²⁰ Nu ra Jesús bi 'y_enje:

—Guecä, o guín suh_u.

²¹ Ne bi hyu ma mb_uihe, ne dá xihmbe a ra Jesús da hyuxp_u ja ra mbosa. Ne ϵ na ya xmí 'b_ahmbe b_u ndenthe ná mb_ahmbe b_uya nub_u ra hnini Capernaum.

Bi thon'a ra Jesús

²² Nu'b_u mí ne_c p_uya, nu'u y_u j_a'i 'b_up_u hap_u xí 'u_in a ra Jesús, bi b ϵ m b_uya gue h_ont'a n'da ra mbosa mí h_op_u a ran de dán sihm ϵ he, ne hin dá mb_ahmbe ra Jesús 'b_u má huhe ra mbosa, p ϵ dá mb_as ϵ he. ²³ P ϵ gue m'b ϵ jua thoho bi z_om b_u mi'da y_u mbosa bí nexp_u Tiberias, ne bi z_om b_u jom b_u dán sihm ϵ he 'b_u mí 'y_ap r_an j_api Oj_a ra Jesús. ²⁴ Ne nu'u y_u j_a'i 'b_u mí hyon'a ra Jesús ne him bi d_im b_u, x_inga guecähe, bi hyux'u mi'da y_u mbosa b_uya ne bi z_om b_u ja ra hnini Capernaum, i hon a ra Jesús.

Ra Jesús ra hm ϵ d_am 'b_uh mazqi n'da a

²⁵ Ne nu'u y_u j_a'i 'b_u mí d_im b_u ra Jesús b_u 'dan-guadi ra d_adehe, bi 'y_anni:

—Mán j_am'b_u g_a s_ocua, bi 'y ϵ mp'u.

²⁶ Nu'a ra Jesús bi 'y ϵ mp'u:

—Maju_ani dí xi ah_u, hin gní hyonj_u gue gui p_ahmbe a ran t'uti dá ut'ah_u, p ϵ nu'a guín niy_ah_u 'b_u gmín sihm ϵ h_u gue'a gní hyonj_u a. ²⁷ P ϵ dami 'y ϵ s'h_u

ngue hõnt'a gní hyomhb_u ra hmε nám 'b_uhb_u y_u pa ja b_uya. Pε m'bet'o thoho dami hyomhb_u a ra hmε nám 'b_uh mazai n'da a gue ga 'da ah_u, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nguetho gue'a ran t'εdi bi 'dac Oja ma Ta, bi 'yεna.

²⁸ Nu y_u ja'i b_uya bi 'yän'na ra Jesús nε bi 'yεmbi: —'Be'a sä ga øt'ähe gue ga tımhbe a guím ma, bi 'yεn'ε.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi dadi: —Nu'a in nde Oja gui 'yøth_u gui sinj_u b_u ni mbaih_u, guecä bá pengä Oja, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi t'εmp'a ra Jesús: —'Be'a ní hmεpya gui 'yurcähe, ngue da zä ga sin ahe b_u ma mbaihe. Ha da zä gui 'yøt'e tengu bi 'yøt'a ra Moisés. ³¹ Nguetho nu'ε mam bombøtah_u bi zi ra maná 'b_u mí 'yo b_u ja ra uhäi, tengu män t'o't'i b_u ja rá søcuä Oja, i εna: “Nu'a ra Moisés, bi un y_u ja'i ra hmε bí 'yεh mahεts'i,” i εna, bi 'yεn'ε y_u ja'i.

³² Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε: —Majuani dí xi ah_u, hinga gue'a ra Moisés bi un'a ra hmε bí 'yεh mahεts'i, pε Oja bi un a. Nε hinga gue'a ra hmε nám 'b_uh mazai n'da a ra maná mi si ε. Pε nuya, nu ma Ta di un a njuantho ra hmε mahεts'i gue nám 'b_uh mazai n'da a. ³³ Nε nu'a njuantho ra hmε di un Oja, bí 'yεh mahεts'i a, gue dám 'b_uh mazai ε y_u ja'i 'b_ucua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

³⁴ Nε bi 'yεn'ε: —'Daje thocpa thoho a ra hmε guím ma, n'yø.

³⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ε:

—Guecä drá hme dám'buh mazai n'da a. Nu'a to'o da zingä bu ja yú mbui tengu'bu i sihme, ne njam'bu din tumanthuhu yú mbui ne xín din tuthe buya. ³⁶ Pe tengu dá xi ahü, hin guí εc'yεigahü, madague'bu gá nuhü 'be'a dá øt'ä. ³⁷ Pe nu'ü to'o bi 'dacä ma Ta, gue'ü di dácä yú mbui ü. Ne nu'ü di dác yú mbui, njon ga εmbi hin da zä ga sini. ³⁸ Nguetho bá εcä mahεts'i ngue ga øt' rá pähä a bá pengä, ne him bá εcä ga øt' ma pähä zεhe. ³⁹ Nu'a rá pähä ma Ta bá pengä, gue'a nte ga 'becä gätho bi 'dacä, pe ga xoxä ü 'bu rán zεgui ra pa, ne dim 'bui mazai. ⁴⁰ Nu rá pähä ma Ta, gue hønt'a go to'o da badi rá Ts'unt'ugä Oja, ne da 'yεc'yεigui, din ja ra te mazai ü. Janangue'a ga xoxä ü 'bu rán zεgui ra pa, bi 'yεn'a ra Jesús.

⁴¹ Ne bi mbüdi bi ücpa a ra Jesús ü ma mijudíohe 'bu mí 'yø a bi ma, gue bi 'yεna: “Nugä drá hme majuani gue bá çah mahεts'i.” ⁴² Ne bin 'yεmzεhe ü:

—Ha hinga guehna ra Jesús, rá ts'unt'ü ra José na, rá ta ne rá mbe dí pähmbü. Hanja ní 'yεna bí 'yεh mahεts'i, bi 'yεn ü.

⁴³ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ü buya:

—O gadí c'aman'üju n'da ngu n'da ahü. ⁴⁴ Xínga n'da sä da dengui 'bu hin di un ra pähä a ma Ta, gue'a bá pengä, ne ga xoxä 'bu rán zεgui ra pa ü, ga undä ra te mazai. ⁴⁵ Tengu män t'o't'i bu ja yú søcuq yú pøngahya Oja, bi 'yεna: “Gätho yu ja'i da xänba Oja,” bi 'yεn'ü. Janangue'a nu'ü to'o gätho bi hyani xun ho a bi xänba Oja, ne gue'ü di dác yú mbui ü.

⁴⁶ Pe hin dí εna 'bo'o xun nu Oja, hinda høngdä gue bá nexä bu, dín nugä a. ⁴⁷ Majuani dí xi ahü, nu'a to'o εc'yεigui i ja ra 'da'yote mazai a. ⁴⁸ Nugä

drá hme majuani gue nám 'buh mazai n'da. ⁴⁹ Nu'u mam bombøtah_u bi zi ra maná bí 'yēh mahęts'i 'bu min 'yo bu ja ra uhai, pe guehma bi du u. ⁵⁰ Pe nugä drá hme majuani, bá nexä bu mahęts'i, gue sä da zin'a n'da tengu'bu i sihme, ne njam'bu da du. ⁵¹ Nugä drá hme majuani, bá ęcä mahęts'i, tengu ra hme i si n'da i ja rán zaqui yu pa i ja bu ya. Pe nu'a ra hme dí m mangä, din ja ran zaqui mazai to da zi. Ne gue'a ma ja'igä a gue ga uni, ngue din ja ra 'da'yote u 'bucua ja ra ximhäi, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁵² Bin junzeh_u ma mijudíohe buya, bin 'yęmzeh_u u:

—Hague nja ran 'yoh_u sä di 'daj_u rá ja'i ga sah_u, bin 'yęmp'u.

⁵³ Ne nu ra Jesús bi dät'u:

—Majuani dí xi ah_u, nu'bu hin gui sih_u ma ngøc'yęi ne ma ji, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, hin'y_u mbo ni mbuih_u ra 'da'yote mazai. ⁵⁴ Nu'a to'o da za ma ngøc'yęi ne da zi ma ji, i ja ra 'da'yote mazai, ne ga xox 'bu rán zegui ra pa. ⁵⁵ Nguetho nu ma ngøc'yęi ne ma ji njuantho ran ts'ihme ngue dám 'buh mazai n'da. ⁵⁶ Nu'a to'o da za ma ngøc'yęi ne da zi ma ji dí zam bu ja yú mbui, ne i ja ra te nanguecä. ⁵⁷ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, nu'a i jase rá te, ne i jagä ra te nangue'a buya. Ne bá pengä gue ga thocpa a ra te u to da zingä, tengu'bu i sagä. ⁵⁸ Nuna ra hme dí xi ah_u gue bá cąh mahęts'i, hinga ngu a bi zi mam bombøtah_u, nguetho bi du u. Pe nu'a to'o da zi ra hme dí m mangä ya, gue'a dí m 'buh mazai a, bi 'yęn'a ra Jesús.

⁵⁹ Ne guehna ram hma bi man'a ra Jesús 'bu mín xänbate bu ja ra nijä bu Capernaum.

Yam hma di un ra 'da'yote mazqi

⁶⁰ Nu'b_u mí gua'a bi man ra Jesús, bi 'yɛn' u mí tɛnni:

—Hingui ho a bi xij_u n_u ya, to'o da hyät'i da 'yøde, x_un ngu u bi 'yɛna.

⁶¹ Nu ra Jesús bi badi 'bɛ'a bi bɛn' u y_u ja'i, gue him bi numanho rá_m hma, nɛ bi 'yɛmp' u:

—Ha guím bɛmh_u hingui ho a dá xi a_u. ⁶² 'Bɛ'a guim bɛmh_u 'b_u gá nu_u ga texä b_u mahɛts'i guep_u bá nɛxä, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ⁶³ Pɛ nu'a nam bøn' u y_um hma dá xi a_u, hingan juan_utho gui saj_u, pɛ gui 'yɛc'yɛih_u ngue ga un ma te nangue a_u, nɛ dín ja a_u ra te b_uya. ⁶⁴ Pɛ 'b_u i 'da a_u hin guí ɛc'yɛigah_u, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Nguetho xmí pa_udi to'o hin da 'yɛc'yɛi, nɛ xmí pa_udi to'o di dä a. ⁶⁵ Nɛ bi 'yɛmp' u mahøn'a:

—Janangue'a dá xi a_u, hingui sä n'da ra ja'i ba ɛhɛ da dɛngui 'b_u him bi jap'a ma Ta bi dác rá mb_ui.

⁶⁶ Nu'b_u mí 'yøh mahøn'a u mí tɛnni, x_un ngu bi 'ue u nɛ him bin 'yoh_u mahøn'a. ⁶⁷ Janangue'a nu ra Jesús bi 'yängahe dí 'dɛ'mayohogähe:

—Ha nɛ a_u gui sogah_u, bi 'yɛnje.

⁶⁸ Nu ra Simón Pedro bi dät'a:

—Ma Hmu i, pɛ njo'o man'da da zä ga tɛnhde nguetho nu'i ja nim hma di un ra 'da'yote mazqi.

⁶⁹ Nɛ nugähe dí ɛc'yɛi ahe nɛ dí pa_uhmbe gue gue'e grá Cristo rá Ts'ant' u i Oja i 'b_ui, bi 'yɛna.

⁷⁰ Bi dät'a ra Jesús:

—Nugä xtá huan'nah_u guí 'dɛ'mayohoh_u, pɛ nu'a n'da a_u i tɛn ra zı_uthu, bi 'yɛnje.

71 Pε nu'a bi man ra Jesús, gue'a ra Judas a, rá ts'ant'ɥ ra Simón Iscariote, nguetho gue'a di dä a. Nε gue'a n'da mín 'yohe a, mí 'dε'mayohogähe.

7

Hingui εc'yεi yán 'yohɥzεhε a ra Jesús

1 M'bejua bɥya, bin 'yo bɥ mi'da yɥ hnini bɥ Galilea. Him bi nde bi mba bɥ ja ra xεqui Judea, nguetho nu ma ngɥrpihe dyɥ judíohe, dyɥ israelhe, nde xtá hyo bɥ. 2 Nε ma guerpɥ da dät ra pa ngue zai dim peti ma mijudíohe, 'bɥ xɥ hyøh yɥ t'angu, im bɛni 'bε'a bi 'yørpa Ojɔ ɥ mam bombøtahe 'bɥ min 'yo bɥ ja ra ɥhäi. 3 Nu yán 'yohɥ a ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nde'bɥ gui pøngua ní mba bɥ ja ra xεqui Judea, ba nu a bɥ i tɛn'ni i nangu'e'a gui øt'e. 4 Nguetho njo'o to da 'yɔh rá 'bεfi 'bɥ in nde da t'εspi. Nu'bɥ majuani gui øt' yɥn t'øt'e nuixte bá ut yɥ jã'i, nε gätho ra ximhäi da bɔ'a i, bi t'εmp'a ra Jesús.

5 Ngubɥ bi xih yán 'yohɥ nguetho him mi εc'yεi ɥ. 6 Nu a ra Jesús bi 'yεmp'ɥ bɥya:

—Hinga na søn ra ora bi ts'ängä ga mbagä bɥ, pε nu'ahɥ hønt'a go 'bε'a má ora da zä gui mbähä bɥ.

7 Nu'ɥ 'bɥcua ja ra ximhäi hin di ɥc'ahɥ nguetho 'da i gu gui øthɥ ɥ, pε go di ɥgä ɥ nguetho díim mangä gue hingui ho øt'ɥ. 8 Ní mbäseɥ 'bɥ guín ndehɥ, nugä hin ga mba ya nguetho hinga na søn ra ora ga mba bɥ, bi 'yεna.

9 Nu'bɥ mí gua'a bi man bɥya bim 'bat pɥ mi'da yɥ pa bɥ ra xεqui Galilea.

Bin xänbate ra Jesús bɥ ja ra dɔmpeti

10 Nu'bɥ mí mba bɥ Jerusalén ɥ yán 'yohɥ, m'bejua bi mba bɥ ra Jesús. Mbε bin 'yãntho

nguetho bi nde him 'bexque da hnu. ¹¹ Nε nu ma ngurpihe dyu judíohe i 'buru, bi hyon'a ra Jesús bu ja ram peti. Nε bin 'yem zehε u:

—Hap u i 'bu i 'bu, bin 'yemp'u.

¹² Nε xun ngu yu ja'i bin yanjo'dre nangu'e'a ra Jesús, nu'u 'da im ma ngue xun ho a, ne nu'u 'da i εna: “Häte a.”

¹³ Pε xinga n'da bin ya ts'edi nangu'e'a ra Jesús nguetho i su ma ngurpihe 'buru.

¹⁴ Nu'bu mí tho'i ts'u yu pa, ya bi zo i nde yam peti i t'orpu, ja bi mba bu ja ra danija ra Jesús buya ne bin xänbate bu. ¹⁵ Nε nu ma ngurpihe bu ja ra nija bi hyonya thoho ne bi 'yεn'u:

—Hague nja i sä da ma xun ho rám hman Oja na ran 'yohu, ne him bi z'u'a man xädihu, bin 'yem zehε u.

¹⁶ Bi da a ra Jesús:

—Nu'a man xädigä him mam hmansεgä a pegue rám hman a to bá pengä. ¹⁷ Nu'bu 'bu a n'da gue nde da 'yot' rá pähä Oja, da ba 'bu rán xädi Oja, o gue da ba 'bu mam hmansεgä. ¹⁸ Nu'bu 'bu a n'da im ma 'be'a mbεnse, i honi da hnumansuse. Pε nu'bu 'bu a n'da i honi da t'εspa rá hmu, im ma majuani a ne hingui häte a.

¹⁹ Nε xø bi 'yεna:

—Bi 'daju yun t'εdi ra Moisés, pε xinga n'da ahuguí øthu nguetho bi ma njon din hote, ne guin nde gui hyoju, bi 'yεn'a ra Jesús.

²⁰ Nε bi da'u yu ja'i thoho:

—Masque bi ben'na ra zithu a gám ma, njo'o to in nde da hyo i, bi 'yεn'u.

²¹ Nu ra Jesús bi dat'u:

—Nugä dá øt'a n'da ra 'bɛfi 'bɥ ra pa ran ts'äya, nɛ gätho ahɥ gá hyonya thohohɥ. ²²⁻²³ Pɛ nɛ'ahɥ, nu'bɥ din tɨn i yoho yɥn t'ɛdi bi man ra Moisés, nu'a n'da bi ma gue gui hyɛcpahɥ yú ja'i yɥ 'uere, nɛ nu man'da bɥya ra pa ran ts'äya, guí huanhdɥ nda'a guí øthɥ, gue guí hɛcpahɥ yú ja'i yɥ 'uere. Nguetho hin guín nde gui fɛstahɥ a rán t'ɛdi ra Moisés. Nɛ hinga hønt'a ra Moisés bi ma da thɛcpa yú ja'i yɥ 'uere, pɛ nɛ'ɥ mam bombøtahɥ bi ma. Nɛ nguetho dá øt' 'bɥ má hoc'a n'da ra hyɛnni 'bɥ ra pa ran ts'äya. Hanja gní sɥjɥ nɛ gue'a n'youi bɥ rán t'ɛdi ra Moisés dá øt'ä. ²⁴ Pɛ damin 'yomfɛnihɥ xɥn ho 'bɥ guí ɛna gui juɔnbahɥ n'da ra ja'i. Jatho 'bɛ gui pɔhmbɥ 'bɛ'a nam bøn'a i øt'a n'da, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Bin 'yän'dɥ 'bɥ gue'a ra Cristo

²⁵ Nɛ nu'ɥ 'da yɥ mɛngu bɥ Jerusalén bin 'yɛmp'ɥ:

—Ha hinga guehna ran 'yohɥ im ma ma ngɥrpihɥ da hyo. ²⁶ Pɛ hague in ja, in xänbate ua bím pɛti gätho yɥ ja'i nɛ nte i xih ya. Uague bi bɛn'ɥ ma ngɥrpihɥ gue majuaɥni ra Cristo na ra Jesús, gue bi huand Oja dim Hmu ua. ²⁷ Pɛ nuna ran 'yohɥ, dí pɔhmbɥ hapɥ bá nɛxna, pɛ nu'bɥ bá ɛ a majuaɥni ra Cristo, njo'o to da badi hapɥ dí nɛx'a, bin 'yɛm zɛhɛ ɥ.

²⁸ Nu'bɥ mín xänbate ra Jesús bɥ ja ra danija, nts'ɛdi bi 'yɛna:

—Guím bɛmhɥ guí pajɥ nɛ guím bɛmhɥ guí pɔhmbɥ hapɥ bá nɛxä. Pɛ hin bá ɛcä nanguesɛgä, pɛgue bá pɛngä a majuaɥni i ja rá ts'ɛdi. Nu'ehɥ hin guí pɔhmbɥ a. ²⁹ Nugä dí pɔcä a nguetho bá nɛxä bɥ i 'bɥ a, nɛ gue'a bá pɛngä a, bi 'yɛna.

³⁰ Ne 'bexque nde da bent puya, pe njom bi zä bi bent'i nguetho hin ní zøn ra ora da bent'i. ³¹ Ne xun ngu yu ja'i bi 'yεc'yεi gue majuañi ra Cristo a. Ne bi 'yεn'ε:

—Guehma majuañi ra Cristo na ra Jesús gue mí hma ba εhe, nguetho njon da zä da 'yøt' yun t'øt'e man'da nuixte, bi 'yεn'ε.

Bi 'benh yu asmayo da bent'a ra Jesús

³² Nu'bε mí 'yøh yu fariseo ne yu dambäjä 'be'a bi man yu ja'i nangu'e'a ra Jesús, bi xi ε 'da yu asmayo buya da bent'a ra Jesús ngue da got'i. ³³ Nu'a ra Jesús 'bε mí thoqui bin xänbate, bi 'yεna:

—Mi ts'εtho dí 'bεhmbε ua nguetho ga mba bε bí 'bε a bá pεngä. ³⁴ Ne nu'ahε buya gui hyonjε pe hin da zä gui tñjε, ne hin da zä gui sømhbε bε harε dam 'bεcä, bi 'yεna.

³⁵ Ne bin 'yεmzehe ma ngurpihe:

—Harε da mba gue hin da zä ga tñhbε. Ha da mba bε n'danni 'bε ε ma mijudíoε, ne da xänba ε, ne'ε n'dan'yo yu ja'i gue yu griego. ³⁶ 'Be'a ním bøn'a man'a: “Gui hyonjε ne hin gui tñjε, ne hin da zä gui sømhbε harε ga mba,” εnjε, bin 'yεmzehe ε.

Tengu n'da ra dæthe da nεxpε ní mbεi n'da

³⁷ Nu rán zegui ra pa nanguε yum peti mí øt'ε, gue'a ra pa εmb yu ja'i man'da xun ndεxqui a. Ne 'bäpε ra Jesús ne nts'edi im man'a:

—Nu'a to'o di 'be a man'da mahyoni thoho rá mbεi, tengu'bε i tuthe, ba εhe ga un'na mahyoni thoho, tengu'bε da zi ra dehe. ³⁸ Ne nu'a to'o da zi ra dehe dí m mangä, din ja tengu n'da ra dæthe da nεxpε rá mbεi gue di un mahøn'a ra 'da'yote, tengu xí man rá t'ohni Ojä, bi 'yεn'a ra Jesús.

39 Ne gue'a bi ma nangué rá Hogandahi Oja da hyani to'o gätho da 'yεc'yεi. Pe hin ní zøh rá Hogandahi Oja 'bη mím ma nguetho hin ní ndex mahεts'i ra Jesús gue tpa pεngahη a.

'Dahma 'dan'yo bi bεn yη ja'i

40 Nu'bη mí 'yøh yη ja'i 'bε'a bi man ra Jesús, bi 'yεn i 'da:

—Masque majuañi rá pøngahya Oja mí hma ba εhe.

41 Ne nu mi'da bi 'yεna:

—Nu'a, ra Cristo gue rá Thahni Oja a.

Pe nu mi'da bi 'yεna:

—Pe ha dí 'yεpη Galilea ra Cristo. 42 Nguetho bi man rá t'ohni Oja, gue ra Cristo ba εhe nangué rá 'yη ra David, ne di nequi bη ra hnini Belén guerpη mí 'bηh ra David, εn'η.

43 'Bex bin hec yη ja'i nangué'a bi man'η, ne 'dahma 'dan'yo 'bε'a mím bεni ngue to'o a ra Jesús.

44 Ne 'da η nde da bent'i ngue da got'i, pe xinga n'da bi zä bi bent'i.

Him bi 'yεc'yεi yη ngηrpi

45 Nu'bη mbenc'η yη asmayo bη 'bη η yη dambäja ne yη fariseo, nu'η bi 'yänni:

—Hanja hin guá siηη a dá xi aηη, bi 'yεn'η.

46 Ne nu yη asmayo bηya bi dadi:

—Pe him mí 'bη a n'da im ma tengu man'a ra Jesús, bi 'yεn'η.

47 Ne bi dā η yη fariseo bηya:

—Ha ne aηη bi hyä aηη. 48 Pe xinga n'dagähe dyη fariseohe dí εc'yεihe a, xinga gue'η mi'da ma mingηrpihe. 49 Pe nu η yη ja'i thoηo gue hingui pηh

yun t'ɛdi, hɔnt'ɥ i ɛc'yɛi a ran 'yohɥ ɥ, pɛ da nu ran unbi mazai ɥ, bi 'yɛn ɥ.

⁵⁰ Nɛ nubɥya nu ra Nicodemo, gue'a xí zɔm bɥ 'bɥh ra Jesús 'bɥ n'da ra xui, bi 'yɛmp'ɥ yú mi-fariseohɥ:

⁵¹ —Nu'a man t'ɛdihɥ, hingui sä ga juanbahɥ n'da ra ja'i 'bɥ hin dá øhmbɥ 'bɛ'a da mansɛ, nɛ'bɥ hin dí pɥhmbɥ majuaɥni 'bɛ'a i øt'e, bi 'yɛna.

⁵² Nɛ bi da ɥ, bi 'yɛmbi:

—Nu'i tengu'bɥ nɛ'i guí 'yɛpɥ Galilea, nguetho nɛ'i guím ma tengu im man yɥ 'yambɥi. Pɛ dami hyomhbɥ ja rá sɔcuɔ Oja gue'bɥ di nɛqui bɥ Galilea n'da rá pɔngahya Oja.

⁵³ Nɛ n'da ngu n'da bi mba yú ngu bɥya.

8

Ra xisu ra 'yomt'ɛni

¹ Pɛ nu ra Jesús bi mba bɥ ja ra nyuni Olivos.

² Nɛ nu'bɥ t'ɥxudi tho bi mbeng bɥ ja ra danija mahøn'a nɛ bi hyupɥ. Nɛ gátho nan ngu yɥ ja'i bá ɛɛ nangu'e'a nɛ bi xänba ɥ. ³ Ya xí ya bɥ ra Jesús 'bɥ mí zɔm bɥ yɥ fariseo nɛ yɥ xänbate nija, bi zispa n'da ra xisu gue bi nu 'bɥ mín yaui n'da ran 'yohɥ hing rá ndø. Nɛ bi mbä'minde bɥ 'bɥh yɥ ja'i. ⁴ Bi 'yɛmp'a ra Jesús:

—Xänbate, nuna ra xisu dá tımhbe bɥ i øt' ran 'yomt'ɛni. ⁵ Nɛ nu ran t'ɛdi bi xijɥ ra Moisés, tengu na bi 'yøt' ra xisu ya, nɛ i jatho da mba ma bat'ado gue da du. Xi'e, 'bɛ go guí xije ya, bi 'yɛn'ɥ yɥ fariseo nɛ yɥ xänbate nija.

⁶ Pɛ guehna bi man ɥ nguetho i sätho ra Jesús, i honi 'bɛpɥ dí yaɥi. Nɛ 'bɛx bi mbom thoho a ra

Jesús nε bi 'yo't' rá saha b_u häi tengu'b_u hin xtá 'yø'a bi man'ε. ⁷ Pε man'da bi thoqui bi 'yänni, nu ra Jesús bim 'bäh p_uya nε bi 'yεmp'ε:

—Nu'b_u 'b_u a n'da ah_u hin'y_u ni ts'oquih_u, gue'a di d_u'mi da 'yεmba ra do ra xisu a.

⁸ Nε bi mbo'mi mahø'n'a b_u häi nε bi 'yo't' rá saha b_u ja ra häi. ⁹ Nε nu'b_u mí 'yø'ε 'bε'a bi man ra Jesús, bi d_u'mi 'dahmi 'datho bi mba, m'bet'o bi mba a man'da xín d_uc'yεi asta gue'b_u go mín the ε y_u y_upate, nguetho bi b_uε mbo yú mbui i ja yú ts'oqui. Nε hønt'a ra Jesús bi gohmb_u b_u ε mí xänbi, nε'a ra xisu. ¹⁰ Nε nu'b_u mí'm 'bä'a ra Jesús nε bi nu njo'o b_u y_u y_upate, pε hønt'a ra xisu bi gop_u, bi 'yεmbi:

—Grá xisu, hap_u bi mba ε bi y_up'i i. Ha njo'o ua ε in nde xtí 'da'a rá muui ni ts'oqui.

¹¹ Nε bi d_u'a ra xisu:

—Grá Hmu, xínga n'da.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi:

—Nεcä, xínga guecä ga 'da'a rá muui ni ts'oqui. Ní mba ya, pε hin gui 'yøt' mi'da y_u ts'oqui.

Rá nyot'i yú mbui y_u j_u'i

¹² Nu ra Jesús bi thoqui bi xänba y_u j_u'i mahø'n'a, bi 'yεna:

—Nugä, drá nyot'i yú mbui y_u j_u'i 'b_ucua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dεngui him man 'yo b_u ja ra 'bεxui, pε din ja ran nεqui yú mbui gue ra 'da'yote maz_ui, bi 'yεmp'ε.

¹³ Janangue'a nu'b_u mi d_u ε 'da y_u fariseo mi 'b_up_u, bi 'yεmbi:

—Pε nu'i guím manse 'bε'a guí øzεhε, janangue'a säti thoho a guím ma, sä bi 'yεn'ε.

14 Nu'a ra Jesús bɛya bi dɔt'ɛ nɛ bi 'yɛmp'ɛ:

—Madague'bɛ dím mansɛ nanguesɛgä, pɛ di muui a, nguetho dí pɔcä hapɛ bá nɛxä nɛ hapɛ ná mbagä. Pɛ nu ahɛ hin guí pɔhmbɛ hapɛ bá nɛxä o hapɛ ná mbagä. 15 Nu'ehɛ sä gadí juɔnbahɛ n'da 'bɛ hin guí pɔhmbɛ xɛn ho 'bɛ'a øt'a n'da. Pɛ nugä madague'bɛ dí pɔdi 'bɛ'a øt'a n'da, pɛ njon dadí juɔnbä ya. 16 Pɛ nu'bɛ dím mangä 'bɛ'a øt'a n'da, majuɔni dím ma, nguetho hin dí 'dase pɛ n'dat'a dím mam'be ma Ta gue bá pɛngä ua. 17 Nt'o't'i bɛ ja yɛn t'ɛdi zɔi guidín xähmbɛ, gue nu'bɛ yoho yɛn 'yohɛ 'da'angu da ma 'bɛ xɛn juɔnni, mfɔdi gue ya majuɔni a bɛya. 18 Nugä dí xi ahɛ to'ogä, n'dahma guí pɔjɛ, nɛ'a ma Ta bá pɛngä di jaqui da faqui, bi 'yɛna.

19 'Bex bi 'yɛn'ɛ:

—Hapɛ 'bɛh ni ta, bi 'yɛmbi.

Nɛ nu ra Jesús bi dɔt'ɛ:

—Hin guí pɔjɛ, xínga gue'a ma Ta guí pɔhmbɛ. Nu'bɛ xquí pɔjɛ, nɛ'a ma Ta xquí pɔhmbɛ 'bɛ, bi 'yɛna.

20 Nɛ guehna bi man ra Jesús 'bɛ mín xänbate bɛ ja ra dɔnija guerpɛ i pa m'bɛ'ts'i ra mbeti. Nɛ njom bi bɛnt'i gue xtan got'i nguetho hin ní zøn ra ora dim fɛnt'i.

Him bi zä bi mbähä ra Jesús

21 Nu ra Jesús bi thoqui bi xih mahøn'a ɛ:

—Nugä ga mbagä, nɛ m'bejua guí hyonjɛ, nɛ guí tuhɛ 'bɛ hin nín hotho ni ts'oquihɛ. Nubɛ hapɛ ga mbagä hin da zä guí mbähä bɛ, bi 'yɛna.

22 Nɛ bi 'yɛn ɛ ma ngɛrpihe:

—Ha din hyose nanguese nguetho bi ma: “Nub_u ga mbagä, hin da zä gui mbähä b_u,” bi 'y_en_u, bi 'y_en'ä.

²³ Ne nu'a ra Jesús bi 'y_emp'ä:

—Nu'ah_u i ja ah_u rán 'yomf_eni ra ximhäi nguetho gy_u menguh_u ua ja ra ximhäi. Pe nugä 'da'angu dím b_em'be Oja, nguetho hin dra mengugä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Janangue'a dí xi ah_u, nu'b_u hin gui 'y_ec'y_eih_u 'be'a dím manse gue to'ogä, gui tuh_u ne njam'b_u din hoh ni ts'oquih_u, bi 'y_ena.

²⁵ Ne bi 'yän'nd_u b_uya:

—To'o i, bi 'y_en'ä.

Nu'a ra Jesús b_uya bi 'y_emp'ä:

—Ya xtá xi ah_u to'ogä ne guexta thohogä. ²⁶ I ja man'da x_un ngu ga xi ah_u 'ber_u nín ja ni ts'oquih_u. Pe majuani a dím ma nguetho majuani a bá pengä. Ne nu'ä y_um hma di b_engä a, gue'ä dím mangä ua ja ra ximhäi _u, bi 'y_ena.

²⁷ Pe nu'ä ma ngurpihe 'b_u mí xi _u, him bi b_u _u gue'a bi ma ra Jesús gue Oja bá penhua.

²⁸ Janangue'a x_o bi 'y_en'a ra Jesús:

—Nu'b_u gá cuarcah_u b_u magäts'i, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi, m'bejua b_uya ja gui p_uhmb_u to'ogä. Ne ja gui p_uhmb_u b_uya nte dím manse, pe gätho xtá ma bi xänga ma Ta. ²⁹ Nu a ma Ta gue bá pengä ua, n'dat'a dím b_em'be, ne njam'b_u i sogä a nguetho zäi gätho dí øt'ä a in numanho, bi 'y_en'a ra Jesús.

³⁰ Nu'b_u mí man na, x_un ngu _u mi'da bi 'y_ec'y_ei mahøn'a.

Y_u 'y_ehe a ra ts'oqui

³¹ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ 'da ma mijudíohe ngue ɛna bi 'yεc'yεi a:

—Nu'bɥ gui thoqui gui tɛnhdɥ mam hmangä, majuɥni ma 'yεc'yεi ahɥ 'bɥ. ³² Ne da zä gui pəhmbɥ 'bɛ'a nam bɔn'ɥ yɥm hma majuɥni, ne gue'a dí yɥn ahɥ gue da zin ahɥ Oja, bi 'yεna.

³³ Ne bi dɥ ɥ:

—Pe nugähe, dyɥm bom'bɛtoje ra Abraham janangue'a ya yú t'ɥhnigähe Oja. Ne njɥm'bɥ midí mandagähe man'da ra hmu. Hanja gni xije da mba nhyɥnigähe gue da zinje Oja, bi 'yεn'ɥ.

³⁴ Ne nu'a ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Majuɥni dí xi ahɥ, nu'a to'o øt' ra ts'oqui, rá hmu ra ts'oqui a. ³⁵ Nehna man'da guim bεmhɥ, hin gui sä gui comhɥ ran ho ra Abraham, pe tengu'bɥ yú 'yεhe thoho ahɥ a. Pe hɔnt'ɥ njuɥntho yú t'ɥhni da gomhɥ ran ho mazai. ³⁶ Nugä njuɥntho rá Ts'ɥnt'ɥ Ojagä. Ne nu'bɥ guecä ga jɥc'ahɥ bɥ ja yɥ ts'oqui, majuɥni da zin ahɥ ma Ta ne yú t'ɥhni ahɥ a 'bɥ. ³⁷ Ne madague'bɥ bi xɥnt'ahɥ ra Abraham, tengugä, pe guín nde gui hyojɥ, nguetho hin hapɥ da zä da yɥt' mam hma bɥ ja ni mbɥihɥ. ³⁸ Hɔnt'a bi 'yurcä ma Ta dí m mangä. Ngutho ahɥ, hɔnt'a bi 'yut'a ni tahɥ guí øthɥ, bi 'yεmp'ɥ.

³⁹ Ne bi dɥ ɥ ma mijudíohe mí 'bäpɥ:

—Ra Abraham ma tahe.

Ne nu ra Jesús xø bi 'yεmp'ɥ:

—Nu'bɥ majuɥni yú t'ɥhni ahɥ ra Abraham xquí comhɥ ran 'yomfɛni ra Abraham 'bɥ. ⁴⁰ Pe nuya guín nde gui hyojɥ, guecä dí xi ahɥ a majuɥni gue'a bi xänga ma Ta. Pe hinga ngubɥ bi 'yøt' ra Abraham

tengu guín nde gui 'yørcañ. ⁴¹ Janangue'a dí xi ahñ, guí øthñ rá 'bɛfi man'da ni tahñ, bi 'yɛna.

Nɛ 'bɛx bi 'yɛn'ñ:

—Hin dyñ 'bɛtat'ñhni gähe, pɛgue n'datho ma tahe 'bñi, Ojã a, bi t'ɛmp'a ra Jesús.

⁴² Nu'a ra Jesús bi dät'ñ:

—Nu'bñ da gue'a Ojã ni tahñ, xquí numanhojñ 'bñ, nguetho bá ɛcã bñ bí 'bñ Ojã. Nɛ hin bá ɛcã nangue ma ts'ɛdi zɛhɛ pɛ gue'a Ojã bá pɛngã ua. ⁴³ Hanja hingui sä gui pãhmbñ 'bɛ'a dím mangã. Nguetho hin guín nde gui pãhmbñ a. ⁴⁴ Nguetho ra zĩthu ni tahñ, nɛ guí honi gui 'yøthñ rá pähä a. Nɛ nu'a, rá mbñdi thoho bi dñ'mi bin hote, nɛ guet'ñ yñ pa i ja bñ ya i øthoho. Nɛ nu'a, him bin zãmmi a majuañi nguetho him bi numanho a. Nɛ hønt yñ fɛhni man'a nguetho rá m 'bäi a. Nɛ in ta nangue gãtho yñ fɛhni. ⁴⁵ Pɛ nugã dím ma majuañi, janangue'a hin guí ɛc'yɛigahñ. ⁴⁶ To'o ahñ da ma majuañi dí øt' ran ts'o o gue dím man ra fɛhni. Pɛ nu'bñ gãtho majuañi a dí xi ahñ, hanja hingui sä gui 'yɛc'yɛihñ. ⁴⁷ Nu'a to'o bim 'bñi nangue Ojã, i ømanho rá m hman Ojã a, pɛ nu'ahñ hin guí ømanho rá m hman a nguetho hin gãm 'bñhmbñ nangue Ojã, bi 'yɛn'a ra Jesús.

Ya xmi 'bñh ra Cristo 'bñ hin ním 'bñh ra Abraham

⁴⁸ Bɛx bi dät'ñ ma mijudíohe bñya:

—Ha him majuañi dím mamhbe, gue nu'i grá mɛngu bñ Samaria, gue him majuañi grá mbom'bɛto ra Abraham. Nɛ guí 'bñhmi n'da ra zĩthu, sä bi 'yɛn'ñ.

⁴⁹ Nu ra Jesús bi dät'ñ:

—Nugä hin dí 'b_u'be n'da ra zìthu p_e dí numansu ma Ta. Nu'ah_u hin guí numansuj_u. ⁵⁰ N_e hin dí honi gue da hnumansugui p_e i 'b_u a n'da gue i honi da hnumansugui, n_e dí _unbi to'o hingui numansugui. ⁵¹ Maju_uni dí xi ah_u, nu'a to'o da 'y_ec'y_ei a dí m mangä hin da nu ran d_ate a, bi 'y_ena.

⁵² Bex bi d_a'_u ma mijudíohe:

—Nuya dí p_ah_mbe go gue'e guí 'b_uhmi a ra zìthu, nguetho bi d_u ra Abraham n_e gätho y_u p_ongahy_a Oj_a, p_e sä guí _ena, hin da du to'o da 'y_ec'y_ei i. ⁵³ Ha guí _ena man'da guí nui_xte xinda gue'a ma tahe ra Abraham n_e _u y_u p_ongahy_a, n_e maya'b_u x_un du _u. To'o guí _ena gue gue'e 'b_u, bi 'y_en'_u.

⁵⁴ Nu'a ra Jesús bi d_at'_u:

—Nu'b_u xcá honi dan nui_xte zeh_egä, säti thoho 'b_u. P_e nangu_e a rá ts'_edi ma Ta, gue'a nán nui_xtegä a, gue'a guí _em_f_u ni Oj_ah_u. ⁵⁵ P_e njam'b_u gá p_ah_mb_u a. P_e nugä dí p_acä a, n_e nu'b_u xcá mangä hin dí p_acä a, xcám feh_nigä 'b_u, tengu ah_u. P_e maju_uni dí p_acä a n_e dí _ot'a im man a. ⁵⁶ Nu a ra Abraham, z_ai guí _em_f_u ni tah_u, p_e bin johya 'b_u mi b_adi da z_on ra pa ba _ecä ua. N_e bi t'uti gue ga s_ocä ua, n_e bin johya 'b_u mi nugui, bi 'y_ena.

⁵⁷ N_e sä 'bex bi 'y_emp'_u ma mijudíohe:

—Hin guí p_e'ts'i yote ma 'd_et'a n_je_ya n_e guí _ena gá nu ra Abraham, bi 'y_en'_u.

⁵⁸ N_e nu ra Jesús bi 'y_emp'_u:

—Maju_uni dí xi ah_u, nu'b_u hin ním 'b_uh ra Abraham, xmí 'b_ucä, nguetho z_ai dí 'b_ui, bi 'y_emp'_u.

⁵⁹ Bex bi g_ux y_u do _u, _ena di bat'i, p_e nu ra Jesús 'bex bi y_at'i nde b_u 'b_uh y_u j_a'i, bin 'y_ani n_e bi b_om b_u ja ra d_ani_ja b_uya.

9

Ra xädä 'b_u mim 'b_{ui} bi yqni

¹ Nu'b_u má mbähmbe b_u 'yu ra Jesús, dá nuhe n'da ran 'yoh_u, ra xädä gue'b_u go mim 'b_{ui}. ² Ne nugähe dy_u xädihe dá änhde:

—Xänbate i, to'o bi 'yøt' ra ts'oqui, ha gue'a rá ta o gue rá mbe, uague rá ts'oqui zεεε gue bin xädä, dí εmfe.

³ Nu'a ra Jesús bi 'yεngähe:

—Xínga guehna ran 'yoh_u ne xinga gue'a rá ta ne xínga gue'a rá mbe, pe hønt'a ran t'øt'e nuixte da 'yøpa Ojå gue da nu y_u ja'i. ⁴ Nuj_u i jatho ga humbi ga ørpah_u rá 'befi Ojå ya tengu'b_u ma patho ya, nguetho da zøn ra pa ga tuh_u, ne hin man da zä ga øth_u ra 'befi ua ja ra ximhäi b_uya. ⁵ Nu'b_u dí 'b_ucua ja ra ximhäi dí xänba y_u ja'i, tengu'b_u dí xocpa yú dá da nu ran nequi, bi 'yεnje.

⁶ Nu'b_u mí jua'a bi ma, bi zoh rá jini b_u häi, ne í 'yøt' ra bøhäi rá jini ne gue'a í gospa rá dá ra xädä a b_uya. ⁷ Ne bi 'yεmp'a ra xädä:

—Ní mba bán xädä n_u ja ra mbothe Siloé.

Bi mba ne bán xädä. Ne nu'b_u mam bá pengui in nu ran nequi b_uya. ⁸ Ne nu'ε din tøt'am'b_uih_u ne'ε mi'da y_u ja'i gue zäi mín nu 'b_u mín xädä, nu'b_u mín nu ε, bin 'yεmp'ε:

—Ha hinga guehn_u ra xädä n_u mí haxta'a 'be'a mí si.

⁹ 'Da'ε bi ma:

—Guehn_u.

Ne nu'ε mi'da bi 'yεna:

—εna ngun_u a pe hinga guehn_u.

Pe nu ra xädä bi dādi:

—Guecä, bi 'yεn'a.

10 Nε bi 'yän'du buya:

—Hague nja bi xoh ni dä.

11 Nε nu ra xädä bi dadi:

—Nu'a ran 'yohu rá thuhu ra Jesús bi 'yot' ra böhäi nε bi gosca ma dä. Nε bi 'yεngä: “Ní mba bu ja ra mbothe Siloé nε guan xädä bu,” bi 'yεngä a. Nε dá mba dán xädä, nε bi zä dá nu ran nequi ma dä buya, bi 'yεna.

12 Nε bi t'εmp'a:

—Haru i 'bu a.

Nε bi dāh puya:

—Hin dí pađi, bi 'yεntho.

Bi t'ørpa ran t'änni a mí xädä

13 Nε bi zix bu 'buh yu fariseo buya. 14 Nu'a ra pa bi 'yot' ra böhäi ra Jesús nε bi xocpa rá dá ra xädä, ra pa ran ts'äya a. 15 Nu yu fariseo bi 'yänni mahøn'a:

—Hague nja bi nu ran nequi ni dä.

Nε bi 'yεmp'u:

—Bi gosca ra böhäi ma dä, nε bán xädä, nε nuya dín nu ran nequi, bi 'yεna.

16 Janangue'a bi 'yεn'u 'da yu fariseo:

—Nu'a ran 'yohu guím ma, hingui numansu Oja nguetho hingui numansu ra pa ran ts'äya, sä bi 'yεn'u.

Pε nu'u mi'da u bi 'yεna:

—Pε nu'bu ra ts'om'bäi hin xtán zä da 'yot' yan t'ot'e nuixte gue i ot'a.

'Bex bin hec'u buya. 17 Nε bi t'an'na ra xädä:

—'Be'a guím ma nangue'a bi xoc'a ni dä.

Nε bi 'yεna:

—Nu'a, n'da rá pøngahya Oja a, bi 'yena, ne bi bøm baya.

18 Pe nu'a him bi 'yεc'yεi gue gue'a mí xädä, jague'bu mí zonpa a rá ta ne rá mbe. 19 Ne bi 'yän'du:

—Ha gue'a ni ts'unt'ui gue mí xädä a. Hage nja in nu ran nequi ya, bi 'yεn'.

20 Bi da'a rá mbe ne rá ta:

—Dí pa'be gue gue'a ma ts'unt'be gue mí xädä 'bu mim 'bai. 21 Pe hin dí pa'be hage in ja in nu ran nequi ya, hin dí pa'be to'o bi xocpa rá dä. Nu'a xun dan'yohu ya, dami 'yänhdu, da mansε to'o.

22 Ngubu bi man rá ta ne rá mbe nguetho i su ma ngurpihe dyu judiohe. Gue bi zän'na n'da ra nde, gue da hyøn'a thi bu ja ra nija u to'o da ma bá penh Oja a ra Jesús, ne ma zä hin da hnumanho bu ja yú hnini. 23 Janague'a bi 'yεntho rá ta ne rá mbe: "Xun dan'yohu ya, dami 'yänhdu," bi 'yεntho u.

24 Janague'a bi zonh mahøn'a ran 'yohu mí xädä, ne bi 'yεmp'a:

—Pe dami ma majuañi gue gue'a Oja bi xoc'a ni dä. Pe nu'a ran 'yohu gá ma, dí paħmbe ra ts'om'bäi a, bi 'yεn'.

25 Ne nu'a mí xädä bi daði:

—Hin dí paçä 'bu ra ts'om'bäi a, o gue hin'na, pe høn't'a dí paði mí xädägä, ne dín nu ran nequi ya.

26 Ne bi 'yεmbi mahøn'a:

—Be'a bi 'yøt'a'i 'bu mí xoc'a ni dä.

27 Ne bi da'a:

—Nugä ya xtá xi ahu ne hin gá 'yεc'yεihu. Ha gui 'yεc'yεihu 'bu ga xi ahu mahøn'a. Ha ne ahu guín nde gui tenhdu a 'bu, bi 'yena.

28 'Bex bin sante thoho ʘ 'bʘ mí 'yɛmp'a:

—Nu'i rá xädi i a ra ts'om'bäi. Pɛ nugähe yá xädigähe a ra Moisés. 29 Dí pəhmbe Oja bin yaui ra Moisés, pɛ nu'a ran 'yohʘ guí ɛspi hin dí pəhmbe hapʘ bi nɛx'a rán t'ɛdi a, bi 'yɛn'ʘ.

30 Bi da'a mín xädä bʘya:

—Nugä dadí hyonya thoho nangue'a gá mamhbʘ, gue hin guí pəhmbʘ hapʘ bí 'yɛ a rán t'ɛdi, nɛ ya bi xoga ma da a. 31 Nɛ dí pəhmbʘ hin da 'yømanho Oja 'bʘ da 'yäp rá ts'edi n'da ra ts'om'bäi, pɛ nu'bʘ 'bʘ a n'da i thənde Oja nɛ ørpa rá pähä, i ø Oja 'bʘ i äp rá ts'edi. 32 Nɛ gätho yʘ jɛya xʘ thogui njəm'bʘ bim 'bʘ a n'da bi xocpa rá dä n'da mi xädä 'bʘ mí m' bʘi. 33 Nu'a ran 'yohʘ dím ma, nu'bʘ hin di fäx Oja a, hin te sä da 'yøt yʘ nuixte 'bʘ, bi 'yɛn'a mí xädä.

34 Nɛ bi t'ɛmp' mahø'n'a:

—Nu'i grá dädits'oqui, janangue'a guí xädä 'bʘ gmím 'bʘi. Ha go gui xängahe, bi 'yɛn ʘ.

Nɛ bi hyøn a thi gue ma zä hin da numanho ma mijudíohe bʘya.

I xädä yá mbʘi ʘ 'da

35 Nu'bʘ mí 'yø'a ra Jesús gue bi thøn'a thi ra xädä, bi dīni nɛ bi 'yänni:

—Ha guí ɛc'yɛi rá ts'unt'ʘ Oja, bi 'yɛmbi.

36 Nɛ bi da't'a:

—Ma Hmu, to'o a guím ma. Dami xiqui ts'ʘ, ga ɛc'yɛi a, bi 'yɛna.

37 Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Guecä guín nug ya, nɛ dí yaui ya.

38 Nɛ bi 'yɛmbi:

—Ma Hmu i, dí ɛc'yɛi a ya.

Nε bin danyahmu bη ja rá hmi bηya. ³⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεna:

—Janangue'a dám 'bηcä ua ja ra ximhäi, gue ga japi di nequi 'bε'a mbεni n'da ngu n'da. Nε nu'η i xädä da nu ran nequi, ne nu'η in nu ran nequi din xädä, bi 'yεna.

⁴⁰ Nε nu'η 'da yη fariseo bi 'yøh rám hman a, bi 'yεn'η:

—Ha necähe dí xädähe, bi 'yεn'η.

⁴¹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'η:

—Nu'bη xquí pähmbη gue guí xädähη, xtán zä xtím pun'nahη 'bη ne njon xtá xi ahη gue ja ni ts'oquihη bηya. Pε guí εnsehη guín nuhη ran nequi, janangue'a hin dim pun'na ni ts'oquihη, bi 'yεn'a ra Jesús.

10

Ran t'uti nangue rá mbä't'i yη dε'yo

¹—Majuḡni dí xi ahη, bi 'yεn'a ra Jesús, nu'η hin dí yarpη ja rá goxthi a rá mbä't'i yη dε'yo, ne dí dons pη ja ra mbä't'i, yη bε η. ² Pε nu'η dí yarpη ja ra goxthi, njuḡntho yη mbändε'yo η. ³ Nε da xocpa a ra mbängoxthi ne da yut'ambo ra mbändε'yo bηya. Nε nu'η yá dε'yo i ørpa rá nde a rá mbädi ne i øt'a i xifi. Ne i ndønba yá thuhu nguetho i pḡ η yá mbeti a. Nε i sixpη ja yη 'bot'ei. ⁴ Nε nu'bη mí guc pη thi gätho η yá dε'yo, di 'bet'o 'bη i sits'i, ne nu'η yá dε'yo i tenni nguetho i pḡpa rá nde 'bη im mba't'i. ⁵ Hingui tenna n'dan'yo n'da ra ja'i, pε i 'dagui, nguetho hingui pḡpa rá nde a n'dan'yo, bi 'yεna.

⁶ Nu'a ran t'uti bi man'a ra Jesús, pε hingui pḡ η 'bε'a nam bøn'a bi si η.

Ra Jesús ra hogambände'yo

7 Janangue'a 'bex bi 'yεmbi mahøn'a:

—Majuani dí xi ah_u, nugä drá goxthigä a ra mbä't'i guep_u i 'b_uh y_u de'yo. ⁸ Pε gätho _u im bεni dim 'bet'o zεhε xinda guecä, nε gue'_u y_u bε _u. Pε nu'_u y_u de'yo hingui ørpa yú nde _u. ⁹ Nugä drá goxthigä, nu'a to'o da y_ut'i nanguecä, ma zä da ts'imanho b_u. Nε da badi gue rá ngu b_u, janangue i 'yo nε da dñi 'be'a dí zεrpa yú mb_ui, tengutho ra de'yo i tñ y_u t'ei.

¹⁰ Nu'_u y_u bε ní 'yεhε dim pε nε din hodu nε di ts'onbi gätho rá 'bεfi Oja. Pε nugä ná εhε gue dí tñ ra te n'da nε din ja ra te i juadi x_un ho. ¹¹ Nugä drá hogambände'yo nε ga 'beh ma te gue gan y_un _u ma de'yo. ¹² Pε nu'_u 'da y_u mbεfi, hønt'_u yún zäbi nde da dāha, nε him majuani y_u mbände'yo, gue hin yú mbεti _u y_u de'yo. Janangue'a nu'b_u in nu ba εp_u n'da ra zate, i sop_u y_u de'yo nε i 'dagui. Nε nu ra zate b_uya im bent'_u y_u de'yo nε im maxt'i. ¹³ Nu'_u y_u mbεfi i 'dagui nguetho hin'y_u yún huεcate nangue y_u de'yo, nε hønt'_u yún zäbi ní hyu yú mb_ui.

¹⁴ Nugä drá hogambände'yo, nε dí p_uh ma de'yo nε nu'_u i p_uqui. ¹⁵ Tengu thoho dí øt'be ma Ta, i p_uqui nε dí p_ucä a. Nε ga ungä ma te ngue gan y_un _u ma de'yo. ¹⁶ I 'b_uh mi'da ma de'yo gue hinga guecua i 'b_ucua. Nε'_u jatho gua sigä. Nε da 'yø 'b_u dá mba't'i. Janangue'a 'darp_u din 'yo gätho ma de'yo. Nε gätho ga fäh p_uya nguetho høngdä drá mbände'yogä.

¹⁷ εmmε numanho ma Ta 'be'a ga øt'ä gue ga ungä ma te nangue ma de'yo. Pε ga th_umbεnigä mahøn'a. ¹⁸ Xínga n'da ra ja'i da zä da hyogui, pε

nugä ga unse ma te. Ja ma ts'edi ga uni ne ja ma ts'edi ga thambeni, nguetho gue'a bi xic ma Ta, bi 'yɛn'a ra Jesús.

¹⁹ Nangue'a bi man ra Jesús, bin hec ma mijudíohe mahøn'a. ²⁰ Xɛn ngu ɛ bi 'yɛna:

—Nuna 'bɛhmi ra zɪthu ne ran gət'i na. Hanja gní 'yøhmbɛ 'bɛ'a man na, bi 'yɛn'ɛ 'da.

²¹ Pɛ nu'ɛ mi'da bi 'yɛna:

—Pɛ hinguin jabɛ rá m hman a in 'youi ra zɪthu. Ne mfədi hin'yɛ rá ts'edi ra zɪthu da xocpa yá də yɛ xädä, bi 'yɛn'ɛ mi'da.

Him bi hnumanho a ra Jesús

²² Nu yɛ pa xɛn se bin ja ran ts'ihmɛ bɛ Jerusalén ngue ra dɛmpɛti bi 'yøt' ma mijudíohe. ²³ Nu ra Jesús mí 'yo bɛ ja rá ngun'yu ra dɛnijə ní hu ra Salomón. ²⁴ Nu'ɛ 'da ma mijudíohe bɛya bi mbä'ts'a ra Jesús, ne bi 'yɛmp'a:

—Hanja gní jacthohohe dan 'yänhde nangue'e, pɛ dami xije njuəntho 'bɛ gue'e grá Cristo, bi 'yɛn'ɛ.

²⁵ Ne nu ra Jesús bi dət'ɛ:

—Ya xtá xi ahɛ pɛ hin gá 'yɛc'yɛigahɛ. Ne'a ra 'bɛfi dí øt'ä nangue rán t 'ɛdi ma Ta, i udi to'ogä.

²⁶ Pɛ nu ahɛ hin guí ɛc'yɛihɛ nguetho him ma de'yo ahɛ, tengu xtá xi ahɛ. ²⁷ Nu'ɛ ma de'yo i ømanho ma nde, ne dí pəpə yá mbɛi ɛ ne i tengui. ²⁸ Ne dí un ra 'da'yote mazəi ɛ ne njəm'bɛ dim 'bɛdi. Ne njo'o to'o da zä da huə'ts'ɛ i o ma 'yɛ. ²⁹ Nu a ma Ta bi 'dacä ɛ, man'da nuixte a, ne njo'o man'da tengu a. Ne njo'o to da zä da huə'ts'ɛ i o rá 'yɛ ma Ta. ³⁰ Nugä ne ma Ta n'datho dí com'be, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³¹ 'Bex bi gɛx yɛ do mahøn'a ɛna di bat'i ngue da hyo. ³² Pɛ nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Xun ngu yu 'befi xun ho xtá ut'ahu ngue bi xic ma Ta. Nda'a ní 'befi guín nde gdí baju yu do, bi 'yena.

³³ Ne bi 'yemp'u yu judío:

—Hin nangué yu 'befi xun ho dí ena ga ba ahe, pe nangué hin guí espa Oja gue gá 'yena, n'datho guí cohmi Oja, ne grá ja'i thoho, bi t'emp'a ra Jesús.

³⁴ Nu ra Jesús bi dat'u:

—Ha hinga nt'o't'i bu ja yun t'edi gadín xähmbu, gue bi 'yen Oja: “Nu ahü tengu'bu gyü ojahü,” i em bu ja ra t'ohni. ³⁵ Gue bi 'yembi tengu'bu yu oja u bi un rán t'edi Oja. Ne hingui sä dim 'beh rá T'ohni Oja. ³⁶ Pe hanja gni 'yenjü hin dín numansugä Oja 'bu dím mangä, rá Ts'unt'u Ojagä, guecä gue bi huangä ma Ta ne bá pengä ua. ³⁷ Nu'bu hin dí ot'ä tengu ot'a ma Ta, hin guí 'yec'yεigahu 'bu. ³⁸ Pe nu'bu dí ot'ä tengu ot'a ma Ta, dami pahmbu ngue hont'a Oja sä i ot'u yu nuixte dí ot'ä. Janangué'a da zä guí 'yεc'yεihü gue n'datho ran 'yomfēni dí com'be ma Ta, bi 'yena.

³⁹ Janangué'a bi 'yena da bent'i mahon'a u ma mijudíohe mí 'bäpü. Pe nu ra Jesús bi 'uegue.

⁴⁰ Ne bi mbeng mahon'a bu 'danguadi ra dathe Jordán, gueru rá mbudi mí ot' ran xixyá ra Xuua, ne bim 'bupü 'da yu pa. ⁴¹ Ne xun ngu yu ja'i bá epü 'buh ra Jesús. Ne bi man u:

—Madague'bu nte man t'ot'e nuixte bi 'yot' ra Xuua Nxixyá, pegue gátho majuani a bi mam 'bu mi xijü nanguéhna ra Jesús, bi 'yen'u.

⁴² Ne xun ngu u bi mba bu, bi 'yεc'yεi a ra Jesús.

11

Bi du ra Lázaro

¹ Mí 'bɥpɥ Betania n'da ran 'yohɥ in zäman'ɥ, í Lázaro. Nε mí 'bɥhmbɥ yoho yún ju, ra María nε ra Marta. ² Nε nuna ra María, guehna bi xispa ra 'yεthi rá gua ra Jesús εmme yɥman'u nε bi 'yonbi nangue yá xtą. Guehna rán ju ra Lázaro na, gue xɥn ɥ. ³ Janangue'a nu'ɥ yún ju bi mbεhna n'da ra nde bɥ 'bɥh ra Jesús nε bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu a'be, xiya 'be'a ga øthɥ ya, xɥn ɥ a guidí huεqui, bi 'yεmbi.

⁴ Nε nu'bɥ mí 'yøh ra Jesús, bi 'yεna:

—Nu'a ran ɥ hing ran dąte a pε hønt'a gue da hnu rá ts'edi Oją nuixte thohe, nεcä rá Ts'unt'ɥ Ojągä, bi 'yεna.

⁵ Nu ra Jesús εmme madi huεc'a ra Marta nε rá juhuε nε'a ra Lázaro. ⁶ Pε nu'bɥ mí 'yøde xɥn ɥ ra Lázaro, him 'bex bi nde da mba, 'be bi døm' man yopa guerpɥ mí 'bɥhmbe. ⁷ M'bejua bɥya bi xije dyɥ xädigähe a:

—Ga mbähä bɥ Judea mahø'n'a, bi 'yεnje.

⁸ Pε dá εmfe bɥya:

—Xänbate i, ha gui mba bɥ mahø'n'a, nguetho nu ma mijudíohɥ 'bɥpɥ him maya'bɥ gue nde di bat'a do i, dá εmfe.

⁹ Nu ra Jesús bi xije n'da ran t'uti bɥya:

—Ha hinga gue'a 'de'mayo ora n'da pa. Nu'bɥ ma pa i 'yo n'da ra ją'i, hin di fet rá gua nguetho in nu hapɥ i pa. ¹⁰ Pε nu'bɥ 'yoxui n'da, di fet rá gua nguetho hinguin nu hapɥ i pa. Nu'a bi ma gue hingana søn ra ora da du.

¹¹ Nε m'bejua bi 'yεnje mahø'n'a:

—Nu'a ma amigohu ra Lázaro i aha. Ne ga mbähä ga ents'ä a, bi 'yena.

¹² Bex dá embähe a buya:

—Ma Hmu ahe, nu'bu i aha da yam 'bu, dá emfe.

¹³ Pe nu ra Jesús bi ma gue bi du 'bu mí ma i aha. Pe dá bëmhbē gue i aho. ¹⁴ Bexque njuantho bi man ra Jesús:

—Ya bi du ra Lázaro. ¹⁵ Pe nangue ah, xun ho gue hin dá nugä 'bu mín hyen'na, gue man'da gui 'yεc'yεigah 'bu guin nuh 'be'a ga øt'ä ya. Nuya ga mbähä ba nuh.

¹⁶ Pe nu'a ra Tomás ne i t'εmbi ra Go, ma mixädihe, bi 'yεnje:

—Mbähmah 'bu, madague'a 'darp ga tuh.

Nu ra Jesús di un ra te xun du

¹⁷ Nu'bu má sømhbe bu ra Jesús buya, ya ná goho pa xí t'ä a ra Lázaro. ¹⁸ Nu bu Betania hinga ya bu Jerusalén, mbe made ora na 'yo. ¹⁹ Janangue'a xun ngu ma mijudíohe bi mba bu rá ngu ra Marta ne ra María gue da hyurpa yá mbui, nangue'a rá ida bi du. ²⁰ Nu'bu mí 'yøh ra Marta gue ba epu ra Jesús, bi mba ne bin c'at'ui bu 'yu. Pe nu ra María bi gotpu ja rá ngu. ²¹ Ne nu'a ra Marta bi 'yεmp'a ra Jesús:

—Ma Hmu i, nu'bu xquím 'buque ua, hin xtán du ma ida. ²² Pe madague'bu ya bi du ya, pe dí paçä di 'da'a Oja hønt'a go 'be'a gui 'yäpi, bi 'yena.

²³ Nu a ra Jesús bi dat'a:

—Nu'a ni ida da ndants' mahøn'a, bi 'yena.

²⁴ Nu ra Marta bi 'yena:

—Dí paçä da ndants'a rán zegui ra pa a, ne xun du, bi 'yena.

²⁵ Ne nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Nugä guecä dadí un ra te xən du. Nu'a to'o da 'yεc'yεigui, madague'a da du, pε ga japi da ndants'i nε din ja ra 'da'yote mazai. ²⁶ Nε nu'a to'o 'bɛi nanguecä nε εc'yεigui, njam'bu da du a. Ha guí εc'yεi a dí xi i, bi 'yεmbi.

²⁷ Nε bi 'yεmp'a:

—Haha ma Hmu i, dí εc'yεi gue gue'e grá Cristo, rá Ts'ant'u i Oja, gue'e mí hma gua εcua ja ra ximhäi, bi 'yεna.

Bin zon'a ra Jesús

²⁸ Nε nu'bu mí gua'a bin yaui ra Marta a ra Jesús, bi mbeng bu rá ngu nε bin yajodreui a rá juhue ra María, nε bi xi a:

—Bí 'bäpu ra xänbate nε in zon'na i, bi 'yεna.

²⁹ Nε nu'bu mí 'yø a 'be'a bi sifi, bi ndants'a nε bi mba n'dihi guepu 'bäh ra Jesús. ³⁰ Nu ra Jesús him 'bex bi zøm bu ja ra hnini, pε bim 'bätho bu ndehnini guepu xín yaui ra Marta. ³¹ Nu ma mijudíohe mí hupu mbo rá ngu ra María gue i hurpa rá mbui, nu'bu mí nu bi ndants'a ra María nε bi mba n'dihi, bi den'du ma mijudíohe buya, nε bi 'yεn u: “Masque ní mba ban zom bu ja ran 'yägüi na.”

³² Nu'bu mí zøm bu ra María bu bí 'bäh ra Jesús, bin danyahmu bu ja rá gua, nε bi 'yεmp'a:

—Nu'bu xquím 'buque ua, hin xtán du ma ida 'bu, bi 'yεna.

³³ Nu'bu mín nu ra Jesús gue i zon'a ra María, nε u ma mijudíohe zoni gue'u bi denni, bin gəs' pəya nε bi hyundumbui. ³⁴ Nε nu ra Jesús bi 'yänni:

—Hapu bi t'ä a ra Lázaro.

Nε bi t'εm buya:

—Ma Hmu ahe, ga mbähä gua nu, bi t'εmbi.

³⁵ Nε a ra Jesús bin zom bɥya. ³⁶ 'Bex bin 'yεm zεhε ma mijudíohe bɥya:

—Nunɥ ya mfɛdi εmmε madi huεc'a, bin 'yεmp'ɥ.

³⁷ Nε nu'ɥ 'da bi 'yεn'ɥ:

—Nuna guehna bi xocua yú dā ra xädä. Ha hin xtán zä xtí japi hin xtán du ra Lázaro 'bɥ.

Nu ra Jesús bi xox'a ra Lázaro bɥ ja rán 'yägwi

³⁸ Nu'bɥ mí zøm bɥ ja rán 'yägwi ra Jesús, bin gɔ'ts' mahøn'a. Nu rán 'yägwi n'da ra hyädo a nε bi juaspa n'da ra xïndo. ³⁹ Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Dami 'uejɥ ts'ɥ na ra xïndo.

Pε nu ra Marta, rán ju a xí du, bi 'yεmbi:

—Ma Hmu i, masque xɥn xɔ ya nguetho má goho ma pa ya bi du, bi 'yεna.

⁴⁰ Nu ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Pε dí xi i mahøn'a, nu'bɥ gui 'yεc'yεi gue i ja ma ts'εdi, guin nu rá ts'edi Ojɔ nuixte, bi 'yεmbi.

⁴¹ 'Bex bi mba ma 'ueque ra do bɥya. Nε nu ra Jesús bi ndøts'e nε bi 'yεna:

—Ma Ta i, dadí 'da a ra jamadi, nguetho gá 'yøh ma nde 'bɥ má äp'i'i nanguehna ra Lázaro. ⁴² Nε dí pɔdi thocpa thoho guí øh ma nde. Pε nu'a dí xi a ya, ngue dí ndepe da 'yøh ya i 'bäcua ya, n'dahma da 'yεc'yεi gue gue'e bá pεngä ua.

⁴³ Nε nu'bɥ mí jua'a bin yɔui Ojɔ bin yɔ nts'edi:

—Lázaro, bá pøni.

⁴⁴ Nε nu'a xí du bá pøm bɥ ja rán 'yägwi bɥya, nsøt'e thoho ra 'bø't'e rá 'yε nε rá gua, nε nu rá yɔ n'dan'yo ra 'bø't'e mán søt'e. Nu ra Jesús bi 'yεmp'ɥ:

—Xothɥ, da zä din 'yo bɥya, bi 'yεn'a ra Jesús.

I hma da fɛnt'a ra Jesús

⁴⁵ Nε xɛn ngu ma mijudíohe ngue xí dɛn'na ra María, bi 'yɛc'yɛi ra Jesús 'bɛ mí nu a bi 'yɔt'e. ⁴⁶ Pɛ nu mi'da bi mba bá xih yɛ fariseo 'bɛ'a bi 'yɔt' ra Jesús. ⁴⁷ Janangue'a bi man yɛ dɔmbájɔ nɛ yɛ fariseo ngue 'darpɛ dim pɛtihɛ ɛ yú mi ngɛrpihɛ, nɛ bin 'yɛm zɛhɛ ɛ:

—'Bɛ'a sä ga ɔthɛ, nguetho nu'a ran 'yohɛ i ɔt'e xɛn ngu yɛn t'ɔt'e nuixte. ⁴⁸ Nu'bɛ hin ga hɛcpahɛ, gátho yɛ já'i da 'yɛmbi yú ngɛrpi. Nɛ nubɛya nu yɛ romano da zɛjɛ ngue da bɛni ya dá tɛnhdɛ man'da ra Hmu, nɛ hinga hɔnt'ɛ dí tɛnhdɛ ɛ, nɛ di juarca ma dɛxcɛ nijahɛ nɛ di juajɛ bɛya.

⁴⁹ Nɛ nu'a n'da í Caifás, ra dɔmbájɔ a ra jɛya a, bi 'yɛna:

—Ha hin guí pɔhmbɛ 'bɛ'a da zä ga ɔthɛ ya. ⁵⁰ Ha hin guí pɔhmbɛ man'da xɛn ho 'bɛ n'datho da du n'dahma hinga gátho na nguɛ ga juahmbɛ, bi 'yɛna.

⁵¹ Pɛ him bi bɛnsɛ a bi ma, pɛ nangue'a ra dɔmbájɔ a ra jɛya a, janangue'a bi jap Ojɔ da ma 'bɛ'a da t'ɔrpa ra Jesús, gue da du da yɔnje dyɛ judíohe. ⁵² Pɛ nu ra Jesús 'bɛ mí du, hinga hɔngdähe in nde da yɔnje, pɛ nɛ ɛ gátho mi'da i 'bɛi hɔnbɛ go bi zä gátho na ndoho ra ximhäi, 'darpɛ dam 'bɛhmbɛ a. ⁵³ Nɛ nangue'a xí man ra Caifás, 'da'angu bi bɛn ɛ gátho ma ngɛrpihe bɛya. Nɛ gue'a ra pa bi ma njuɔntho da hyo ra Jesús.

⁵⁴ Janangue'a m'bet'o bi 'uetho ts'ɛ bɛ 'bɛh ma ngɛrpihe, nɛ bi mba bɛ ja rá nyɔni n'da ra ɛhäi, nɛ däm 'bɛhmbe bɛ 'da yɛ pa bɛ ja ra hnini Efraín.

⁵⁵ Ne mi ts'utho da zø̃n ra pa ran d̃abaxjua, n'da ra d̃ants'ihme bi z̃ängahe Oja maya'b̃u dỹu judíohe. Janangue'a x̃ũn ngu ỹu ja'í 'da'a n'danni bi nets'i bi mba b̃u Jerusalén. Nguetho bi sije m'bet'o thoho ga hoc ma ja'íhe b̃u, nangue ra dehe. ⁵⁶ Ne nu'b̃u mí z̃øm b̃u ja ra d̃anija ʘ 'da ma mijudíohe, bi hyom b̃u a ra Jesús ne bin 'yän'd̃u n'da ngu n'da ʘ:

—'Be'a guím mamhb̃u, ha ba ɛ̃h ra Jesús da nu ram peti ua uague hin'na, bin 'ỹemp'ʘ.

⁵⁷ Nu ỹu d̃ambäja ne ỹu fariseo bi 'ỹen'ʘ:

—Nu'b̃u 'b̃ui to i p̃adi hap̃u i 'b̃ui, jatho da ma, n'dahma da z̃ä gam benthe, bi 'ỹemp'ʘ ỹu ja'í.

12

Pa nsispi ra 'ỹethi rá gua ra Jesús

¹ Di 'beh man 'dato pa din ja ra d̃ants'ihme b̃u Jerusalén nangue ran d̃abaxjua, ne bi mba mahøn'a b̃u Betania a ra Jesús, nguep̃u rá ngu a ra Lázaro, gue'a xí jap ra Jesús bi d̃ambɛ̃ni b̃u ja rán 'ỹägui ngue xí du. ² Nu'b̃u mín de, nu ra Marta bi 'ỹørpa n'da ran ts'ihme ra Jesús. Ne'a ra Lázaro 'darp̃u bin sihmeh̃u b̃u ja ra m̃exa. ³ Ne bi mba ra María b̃u mí huh ra Jesús, bi xispa rá gua made litro ra 'ỹethi ɛ̃mme ỹaman'u ne x̃um hmadi, ne í 'yonba ra 'ỹethi nangue rá xt̃a. Ne g̃ätho ra ngu bi ỹun'a ra 'ỹethi. ⁴ Ne mí 'b̃up̃u rá ts'unt'ʘ ra Simón, ra Judas Iscariote a, n'da ma mixädihe a, ne gue'a bi d̃ä a ra Jesús. Ne nu'b̃u mín nu a bi 'ỹøt'a ra María, bi 'ỹena:

⁵ —Hanja him bi 'bä a ra 'ỹethi, ỹu mahũqi thoho xt̃ín ja rá muui gue xt̃ín t'un ỹu hyoya, sä bi 'ỹen a ra Judas.

⁶ Ngub_u bi man a nguetho ra bε a, nε him ma-juani di huεc y_u hyoya. Pε rá 'bεfi a gue ní mbesca ma mbetihe dy_u xádihe nε'a rá mbeti ra Jesús. Nε nzai hác zεhε ra mbeti 'b_u in nde. ⁷ 'Bex bi 'yεn'a ra Jesús:

—O guidí hεcpa na ra xisu, nguetho bi 'yørca a rán säui da 'yørque, nguetho mi ts'εtho ga tu ngue da t'ägagui. Janangue'a mí pεsta'a ra 'yεthi na, xtí jacä ma ja'i 'b_u dá tu. ⁸ Pε thocpa thoho gam 'b_uhmb_u y_u hyoya, pε nugä hinga thocpa thoho dam 'b_uhmb_u ua, bi 'yεn'a ra Jesús.

I hma da tho ra Lázaro

⁹ Nu'b_u mi 'yøde x_un ngu ma mijudíohe, gue 'b_up_u ja rán ngu ra María a ra Jesús, bi mba bá nu, pε hinga hønt'a ra Jesús in nde da nu, pε nε'a ra Lázaro gue xí xox ra Jesús b_u ja ran 'yägui. ¹⁰ Janangue'a nu y_u dambäjä bi bεni nε'a ra Lázaro da hyo. ¹¹ Nguetho gue'a ra Lázaro í japi man'da x_un ngu bi 'yεc'yεi a ra Jesús _u ma mijudíohe.

Bi t'εspa ra Jesús 'b_u mí y_ut'a Jerusalén

¹² Nu'b_u mi hyax b_uya dá mbähmbe ra Jesús b_u Jerusalén. Nε nu'_u y_u ja'i x_un ngu xí zøm b_u Jerusalén gue in nu ra dämpeti, bi 'yøde da mba b_u ra Jesús. ¹³ Janangue'a bi gax y_u xi y_u jaxiza nε bi mba bá thap_u 'yu. Nε nts'edi bi 'yεn'_u:

—Nuixte tho rá ts'edi Ojä di jap na ma Hmuts'εt'abih_u dy_u israelh_u, dy_u judíohe, bi zøcua ya nangue rá thuhu Ojä, bi 'yεn' _u.

¹⁴ Nu'a ra Jesús i hux'a n'da ra t'εburu xí dñi, tengu mán t'o't'i b_u ja rám hman Ojä. ¹⁵ Gue mán t'o't'i:

Him man gan suh_u ya gy_u mεnguh_u ua Sión,

nguetho ba ɛh ni hmuts'ut'abihɛ,
da hyux'a n'da ra t'ɛburu, mí ɛn rá t'ohni maya'bɛ.

¹⁶ Pɛ nuje dyɛ xádihe him 'bexque dá pɔhmbe 'bɛ'a nám bøn na bin ja, pɛ nu'bɛ mí mbeng mahɛts'i ra Jesús dá bɛmhbe bɛya gue guehna bi t'ørpa ra Jesús gátho mán t'o't'i maya'bɛ.

¹⁷ Nu'ɛ yɛ ja'i mí 'bɛhmbe ra Jesús 'bɛ mi xox'a ra Lázaro, xí ma gue xí xox'a ra Lázaro. ¹⁸ Janangue xɛn ngu yɛ ja'i bi mba bá thɔ a ra Jesús, nguetho bi 'yø a xin ja. ¹⁹ Janangue'a nu yɛ fariseo bin 'yɛmzɛhɛ ɛ:

—Nte ts'ɛ ní mbatho 'bɛ dadí hɛcpahɛ yɛ ja'i. Ha hin guín nuhɛ ya gátho ra ximhäi i tɛnnɛ ra Jesús, bin 'yɛmp'ɛ.

I hon ra Jesús ɛ yɛ mɛngu bɛ Grecia

²⁰ Nɛ nu'ɛ 'da bi mba bɛ Jerusalén da nu ram peti bɛ, yɛ mɛngu bɛ ja ra häi Grecia ɛ. ²¹ Nɛ bin tɛmhbe ra Felipe ɛ 'bɛ mám 'bɛhmbe bɛ Jerusalén. Nɛ nu ra Felipe, ma mixádihe a, ra mɛngu bɛ Betsaida ra xɛqui Galilea. Nɛ nu yɛ mɛngu bɛ Grecia bi 'yɛn'ɛ:

—Hague n'yø, dín nde dan yɔhe ts'ɛ ra Jesús, bi 'yɛn'ɛ.

²² Nu'a ra Felipe bɛya bi xi a ra Andrés, nɛ nu'ɛ bɛya bi xi a ra Jesús. ²³ Nɛ nu ra Jesús bi dɔt'ɛ:

—Ya mi ts'utho da zøn ra pa dan uixtegä 'bɛ dá tu, guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. ²⁴ Majuɔni dí xi ahɛ, tengu n'da ra hmudä, nu'bɛ hin da thupɛ ja ra häi ngue dim 'bɛpɛ, hin din xɔndi. Pɛ nu'bɛ da thuhu, da zä din xɔndi xɛn ho. ²⁵ Nu'a to'o i su din ɛnba 'bɛ da dɛngui, da mba ma ɛnbi rá te a, pɛ nu'a hingui su din ɛnba 'bɛ da dɛngui guecua ja ra ximhäi, dín ja ra te mazai a. ²⁶ Nguetho nu'bɛ 'bɛ a

n'da in nde din 'yɛhɛ nanguecä, jatho da bɛni tengu dím bɛngä, nɛ ga com'be ma ts'edi bɛ mahɛts'i bɛya. Nu'bɛ 'bɛ a n'da din 'yɛhɛ nanguecä, nu'a ma Ta da numanho a.

Ra Jesús im ma da tho

27 —Pɛ nuya ɛmmɛ tu ma mbɛi, bi 'yɛn'a ra Jesús. 'Bɛ'a sä ga xih ma Ta. Ha sä ga äpi di 'uegä 'bɛ'a din jacä ya. Pɛ hingui sä, nguetho gue'a bá ɛcä ngue gan nu'a i jatho gan nugä ya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

28 Nɛ nubɛya bin yaui rá Ta:

—Ma Ta a i, dami jaqui gan nugä hɔnt'a go nda'a dí t'ɛs'i i, bi 'yɛmbi.

'Bɛxque bi t'ò'a n'da ra nde bɛ mahɛts'i, bi 'yɛna:

—Pɛ ya dí ja'i guín nu, nɛ guin nu mahɔn'a, bi 'yɛna.

29 Nɛ nu'ɛ yɛ ja'i mí 'bähmbɛ bɛ, bi 'yøh rá nde Oja nɛ bi 'yɛn'ɛ 'da:

—Bin gäni.

Nɛ nu'ɛ mi'da:

—Masque n'da rá m 'bɛhni Oja mahɛts'i bi zofo, bi 'yɛn ɛ.

30 Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'ɛ:

—Nu'a ra nde gá 'yøhmbɛ, nts'edi bi zocä Oja, hin nanguɛ ga paçä bi 'yøh ma nde, pɛ guɛpɛ gui paɛhmbɛ ya i øh ma ndegä a. 31 Nuya mi ts'ɛtho ga øt'ä a dí faði nda'ɛ da mba ma ɛnbi, nɛ nda'ɛ hin da mba ma ɛnbi. Nɛ mi ts'ɛtho ga tap ra zɛthu, gue in ts'ɛt'abi ua ja ra ximhäi a, nɛ da ts'änba ya da t'ɛrbɛ ja ran ɛnbi. 32 Nu'bɛ dá cuat'ä bɛ ja ra pont'i, gue'a dá zohn'dɛ gätho yú mbɛi yɛ ja'i ga xifi di dác yú mbɛi gan ya'n'ɛ, bi 'yɛn'a ra Jesús.

³³ Ne guehna mi man na, ngue mi ndepe xtám bəh yə ja' i 'be'a nín dəte dí tho a. ³⁴ Ne nu yə ja' i bəya bi dət'a:

—Nugähe ya dá øhmbe im mam bə ja rán t'edi Oja, i 'bui mazäi a ra Cristo. Ne guí ɛnsɛ jatho guí tu bə ja ra pont'i, gán ja' i ua ja ra ximhäi. To'o e ngue guí ɛnsɛ gán ja' i ua ja ra ximhäi. Masque hinga gue'e gra Cristo 'bə.

³⁵ Nu ra Jesús 'bex bi 'yɛmp'ɛ:

—Him min ngu yə pa ga xän'nahə ya, ngue drán nequigä. Nde'bə gan 'yohə bə ja ran nequi ya, ne hin da zə ahə ra 'bexui. Nguetho nu'a to'o i 'yo bə ja ra 'bexui hingui pədi hapə i 'yo. ³⁶ Dami hyəmhbə ran nequi ya, janya i ja ya, ne din ja ran nequi ni mbuihə bəya, bi 'yɛmp'ɛ.

Ne nu'bə mí jua a bi man ra Jesús bi mba, bin 'yənse.

Hinguin nde da 'yɛc'yɛi ɛ ma mijudíohe

³⁷ Pɛ guexta'a him bi 'yɛc'yɛi xən ngu ma mijudíohe, madague'a xən ngu yən t'øt'e nuixte bi nu bi 'yøt' ra Jesús. ³⁸ Pɛgue bin ja tengu thoho bi man ra pøngahya Isaías 'bə mí ma 'be'a din ja, bi 'yɛna: Ma Hmu i, to'o maha bi 'yɛc'yɛi a dá mamhbe ne to'o bi bə 'bə gmí 'yuh ni ts'edi, bi 'yɛna.

³⁹ Him bi zä bi 'yɛc'yɛi ɛ 'da nguetho nu'bə him mín nde ɛ, bi mba njapi tengu bi man ra Isaías 'bə mí ma mahøn'a:

⁴⁰ Nu'a Oja bi gomba yé dä ɛ ne bi mɛp yé mbui ɛ, gue din ja tengu'bə din xädä, ne hin din ja yún 'yomfɛni yé mbui, ne hin da zä di päh yé mbui gue xtí punba Oja ɛ, bi 'yɛn a ra Isaías.

41 Guehna bi man ra Isaías 'bɛ mí 'yut Oja din ja rá ts'edi nuixte ra Cristo, nɛ bi mam bɛya 'bɛ'a da 'yɔt'a ra Cristo.

42 Pɛ xɛn ngu ma ngɛrpihe mim bɛnsɛ ngue ɛc'yɛi ra Jesús. Pɛ him bi ma gue ɛc'yɛi ɛ, nguetho i su xtá hyɔn a thi yɛ fariseo bɛ ja yá nija, gue má zä da zan'ɛ. 43 Nguetho man'da bi bɛni 'bɛ'a da man yá mija'ihɛ, gue da 'yɛmbi xɛn ho ɛ, xinda gue'bɛ go xtá 'yɛmp Oja xɛn ho ɛ.

Dí mba ma juɔnbi n'da ɛ yám hman ra Jesús

44 Pɛ nu ra Jesús nts'edi bi ma:

—Nu'a to'o i ɛc'yɛigui, i ɛc'yɛi a bá pɛngui.

45 Nguetho nu'ɛ to'o i paqui, i pa a bá pɛngä. 46 Nu'a bá ɛcä gue ga yorba yá mbɛi ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. Nu'a to'o da dengui hin din 'yo bɛ ja ra 'bɛxui a.

47 Nu'a to'o da 'yɔh mam hmangä nɛ hingui ɛc'yɛi, pɛ hinga guecä ga juɔnbä a, nguetho hin ná ɛcä ga øt' ran juɔnbate, pɛ ná ɛcä ua gan yaɔn ɛ 'bɛcua ja ra ximhäi. 48 Nu'a to'o hin da 'yɛc'yɛigui nɛ hin da 'yɔ a dí mangä ya, nu'a mam hma dá mangä ya, gue'a dí juɔnba ɛ 'bɛ rán zɛgui ra pa. 49 Nguetho him mam hmansɛ a dá ma, pɛ nu'a ra Ta gue bá pɛngä bi xiqui 'bɛ'a dá mangä nɛ 'bɛpɛ ná xänba yɛ ja'i. 50 Nɛ dí paçä da dɪn ra te mazai ɛ to'o da hyaɔn räm hma ma Ta. Nɛ gue'a i xicä a nɛ dí mangä a bɛya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

13

Ra Jesús bi xɛguaba yá xädi

1 Nu'bɛ mi ts'ɛtho da mbɛh ra dɛmpɛti nanguɛ ran dɛbaxjua, nɛ mí paɔh ra Jesús ya mi ts'ɛtho da zɔn ra ora da bɔngua ja ra ximhäi, da mbeng bɛ bí

'buh rá Ta. Ne gátho yu pa mi 'bucua, midí huɛc'u to gátho bi 'yɛc'yɛi a, ne nuya man'da di huɛc'u di huɛqui.

² Ne nu'buh mán sihmɛhe ra Jesús 'buh bin de, nu'a ra zĩthu buya bi bɛnba ra Judas rá ts'unt'u ra Simón Iscariote gue di dā a ra Jesús. ³ Nu ra Jesús i p̄adi bí nɛxp̄u 'buh rá Ta ne da mbeng bu mahøn'a, ne i p̄adi gue rá Ta bi unni gátho 'bɛ'a i ja gue di manda zɛhɛ. ⁴ Pɛ guehma bin 'yɛhɛ nanguɛcāhe. Nguetho bi ndants' 'buh mín sihmɛ ne bi mbø'a n'da rá pahni, in nde nte di hɛni. Ne bi dut' rá foho n'da ran thu'yɛ. ⁵ Ne nu'buh mí xit' ra dehe ra ximbo, bi du'mi bi mberca ma guahe ne bi dugahe nanguɛ'a ran thu'yɛ mim bongui bu rá foho.

⁶ Ne nu'buh mí zøm bu huh ra Simón Pedro, nu ra Pedro bi 'yɛmp'a buya:

—Ma Hmu i, ha gui perca ma gua, bi 'yɛna.

⁷ Nu ra Jesús bi d̄ati ne bi 'yɛmbi:

—Majuani hingui sã gui p̄ah ya 'bɛ'a nam bøn'a dí øt'ä, pɛ m'bejua da zã gui p̄adi, bi 'yɛmbi.

⁸ Nu ra Pedro xø bi 'yɛmp'a:

—Njam'bu dan uni gui perca ma gua.

Pɛ nu ra Jesús bi d̄at'a:

—Nu'bu hin ga pe't'ä ni gua, nte man jauri 'bu, bi 'yɛna.

⁹ Nu ra Simón Pedro buya bi 'yɛmp'a:

—Ma Hmu i, hinga hønt'a ma gua 'bu, nɛ'a ma 'yɛ nɛ'a ma yã, bi 'yɛmbi.

¹⁰ Nu ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Pɛ ya ma zã bi bo ahɛ nanguɛ ni ts'oquihɛ, nguetho nu'a to'o bin hi ya bi bo rá ja'i. Pɛ hønt'u

ni guah_u zai da 'be't'e ngue pärp_u y_u fonthäi hap_u guí 'yoh_u. P_e nu n'da ah_u him bin hi, bi 'y_ena.

¹¹ Ngub_u bi ma nguetho bi bađi i hup_u a di dā a. Janangue'a bi ma hinga gātho dán hihe.

¹² Nu'b_u mí jua a bi x_uguagahe, bi hye mahø'n'a rá pahni n_e bin säya. Bi 'y_enje b_uya:

—Ha guí paħmb_u 'be'a nam bøn'a dá øt'ah_u ya.

¹³ Nu ah_u guí _enju drá xänbategä n_e guí _enju drá Hmugä. X_un ho guím mamhb_u nguetho gue'a dí øt'ä a. ¹⁴ Dá pe't'ä ni guah_u, guecä ni xänbatej_u n_e ni Hmuju_u. Janangue'a n_e ah_u gam perpa ni guah_u n'da ngu n'da ah_u, ngue guí 'yøth_u guí cohmb_u häi n_e 'da gdám fäxtah_u. ¹⁵ Nuya dá ut'ah_u 'be'a guí 'yøth_u nguetho dín nde ah_u guí 'yøth_u tengu dá øt'ah_u. ¹⁶ Maju_uni dí xi ah_u, man'da nuixte n'da ra Hmu xinda gue'ü yá mb_efi, man'da nuixte a i p_ehnate xinda gue'a ram 'be'hni. ¹⁷ Nu'b_u guí paħmb_u a dím mangä ya n_e thocpa thoho guí 'yøth_u a, gan johyah_u nangue Oja 'b_u.

¹⁸ P_e hín dím mangä gātho ah_u da zä gan johyah_u nangue Oja, nguetho dí pať'a ni mb_ui_u n'da ngu n'da ah_u gue dá huan'nah_u. P_e guehma dá huahni gātho ah_u, n'dahma din ja 'be'a bi man rá t'ohni Oja ngue bi 'y_ena: “Nu'a n'da dí sihm_e'be, gue'a di dägä a.” ¹⁹ M'bet'o dí xi ah_u 'be'a da t'ørcä, janangue'a da zä guí thoqui guí 'y_ec'y_eigah_u gue drá Cristogä 'b_u ya bin ja. ²⁰ Maju_uni dí xi ah_u, nu'a to'o da 'yømanho a im man a n'da mam 'be'hni_{gä}, i simanhogä a n_e i simanho a bá p_engä, bi 'y_enje.

Ra Jesús i pađi di dā a ra Judas

²¹ Nu'b_u mí jua a bi man ra Jesús, bi du rá mb_ui, n_e bi xije mahø'n'a:

—Majuꞑani dí xi ahꞑ, i 'bꞑ a n'da ahꞑ di dägä, bi 'yɛnje.

²² Nugähe bꞑya dyꞑ xädigähe, dán hyɛthe n'da ngu n'daje nɛ dán 'yänhde: “To'ogahꞑ di dä 'bꞑ,” dán 'yɛmfɛ. ²³ Nɛ nugä 'darpꞑ mí hu'be ra Jesús nguetho ɛmmɛ midí huɛgä. ²⁴ Nu ra Simón Pedro bꞑya bi uꞑnga rá 'yɛ, ndeque ga änni nda'a di dä a. ²⁵ Nugä bꞑya gue 'darpꞑ mí hu'be ra Jesús, dá änni: —Ma Hmu i, to'o a guím ma, dá ɛmbi.

²⁶ Bi 'yɛngä a ra Jesús bꞑya:

—Nu'a ga cärpa a ra hmɛ ra tꞑhꞑ gue ga unni, gue'a di dägä a, bi 'yɛngä a bꞑya.

Nɛ 'bɛx bi un'na ra hmɛ a ra Judas Iscariote rá ts'ant'ꞑ ra Simón. ²⁷ Nɛ nu'bꞑ mí zi ra hmɛ, 'bɛx bi yꞑt' ra zĩthu rá mbꞑi. Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Nu'a guí nde gui 'yøt'e dami 'yøt'a n'dihi ya, bi 'yɛna.

²⁸ Nɛ xínga n'dagähe mi huhmbe bꞑ ja ra mɛxa gue dá pꞑhmbe 'bɛ'a nám bøn a bi xifi. ²⁹ Pɛ 'dagähe dí m bɛmhbe gue gue'a bi xih ra Judas da mba da däi 'bɛ'a ga homhbe 'bꞑ bin ja ra dꞑnts'ihmɛ. Nɛ nu mi'da gähe dí m bɛmhbe gue bi xih ra Judas da mba di unni ts'ꞑ ra mbɛti yꞑ hyoya, nguetho mí hꞑ ra buxa i o ma mbɛtihe. ³⁰ Nɛ nu'bꞑ ya xí zi ra hmɛ, 'bɛx bi mba n'dihi. Ya bin xui bꞑya.

Ra 'da'yont'ɛdi

³¹ Nu'bꞑ ya xí mba ra Judas, nu ra Jesús bi 'yɛngähe:

—Nuya di nɛqui dan uĩxtegä guecä dán ja'igä ua ja ra ximhäi. Nɛ nu'a ga øt'ä ya, gue'a man'da dí nɛqui gue xꞑn hotho Ojꞑ. ³² Ga udi nuĩxte xꞑn hotho Ojꞑ, nɛ nu Ojꞑ da 'yudi gue nuĩxte xꞑn hogä

guecä ngue dán ja'i ua ja ra ximhäi. Ne mi ts'utho ya din ja a dí m mangä. ³³ Ma z_u t'uhni ah_u, man'da z_u ora dam 'b_uhmb_u ya. Ne m'bejua guim b_uenj_u. Ne ga xi ah_u ya tengu dá xi _u ma ng_urpih_u, hingui sä 'darb_u ga mbähä hap_u ga mbagä. ³⁴ Nuya ga xi ah_u n'da ran t'ɛdi ma'da'yo, gue 'da xtín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u. Tengu thoho b_u dá huɛc'ah_u, ngub_u gan 'y_orpa_u n'da ngu n'da ah_u. ³⁵ Nanguie 'da gdín huɛctah_u n'da ngu n'da ah_u, gätho y_u ja'i da badi guí t_ungah_u, bi 'y_uenje.

Ra Jesús i p_udi din c_on'a ra Pedro

³⁶ Nu ra Simón Pedro bi 'y_uemp'a:

—Ma Hmu i, hap_u gui mba.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hingui sä 'b_ux gui t_ungä ya hap_u ga mba. P_u m'bejua da zä gui mba b_u ga mbagä.

³⁷ Jananguie'a nu ra Pedro bi 'y_uemp'a:

—Hanja hingui sä 'darp_u ga mb_u ya, madague'a n_ucä da thogä nanguie'a ga t_un'ni i, bi 'y_una.

³⁸ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha majua_uni gui t_ungui madague'b_u da tho i, nguetho ná hyundi xqui c_ong 'b_u bi mbah ra tamf_o, bi 'y_uembi.

14

Ra Jesús ra 'yu ní z_om b_u bí 'b_uh rá Ta

¹ —P_u o di tu ni mb_uih_u. Guí ɛc'y_uei_u Oja jananguie'a n_ucä dami 'y_uc'y_uei_ugah_u. ² Nub_u rá ngu ma Ta bí ja b_u x_un ngu y_u ngu mahotho. Nu'b_u hin te di ja b_u, xcá xi ah_u 'b_u. P_ugue i ja b_u, jananguie'a nu'b_u dá mbagä gua hoc'ah_u hap_u dam 'b_uhmb_u.

³ Ne nu'b_u dá mbagä ba hoc'ah_u b_u dam 'b_uhmb_u,

ne ba pengä mahøn'a ga six ah_u b_u ngue 'darp_u dam 'b_uhmb_u b_uya. ⁴ Nub_u ga mbagä guí p_uhmb_u ne guí p_uhmb_u ra 'yu, bi 'y_unje.

⁵ P_e nu'a ra Tomás bi 'y_emp'a:

—Ma Hmu i, hin dí p_uhmb_e hap_u gui mba, xín dí p_uhmb_e a ra 'yu, bi 'y_ena.

⁶ Nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Nugä drä 'yugä ne guecä ní fa a maju_uni ne dadí ungä ra 'da'yote maz_ui. Njon da zä da z_om b_u 'b_uh ma Ta hinda h_ont'b_u da 'y_ec'y_eigui. ⁷ Nu'b_u maju_uni xquí p_uj_u ne'a ma Ta xquí p_uhmb_u 'b_u. P_e ja gá p_uhmb_u ya nguetho ya guín nuh_u a ya, bi 'y_enje.

⁸ P_e nu ra Felipe bi 'y_emp'a:

—Ma Hmu i, p_e hin dín nuhe a ni Ta, dami jaje gan nuhe ne nte ga 'b_ehmb_e, bi 'y_ena.

⁹ Nu ra Jesús bi d_ut'a:

—Ha guexta'a hin guí p_uq_ui ne nya'a tho xtám 'b_uhmb_u. Nu'a to'o x_un nugui, ya x_un nu ma Ta. Hanja gní 'y_engui: “Yurcahe ni Ta.” ¹⁰ Ha hin guí _ec'y_ei gue n'datho dí com'be ma Ta. Nu' _u y_um hma dí xi ah_u him mam hmans_egä _u, p_e y_um hman a ma Ta i 'b_ucua ja ma mb_uigä, ne gue'a di jacä ga _ot'ä a dí _ot'ä. ¹¹ Dami 'y_ec'y_eigah_u gue n'datho dí com'be ma Ta. P_e nu'b_u x_un h_ei gui p_uhmb_u, dami p_uhmb_u gue h_ont'a Oj_u sä i _ot' _u y_u nuixte dí _ot'ä. Janangue'a da zä gui 'y_ec'y_eih_u gue n'dat'a dí com'be ma Ta. ¹² Maju_uni dí xi ah_u, nu'b_u gui 'y_ec'y_eigah_u, nu ra 'b_efi dí _ot'ä, ne ah_u da zä gui 'y_oth_u 'b_u. Ne man'da nuixte y_u 'b_efi da zä gui 'y_oth_u nguetho ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta. ¹³ Nguetho h_ont'a go 'b_e'a gui 'y_ahmb_u 'b_u 'da angu dím b_emhb_u, ga _ot'ä,

janangue'a da t'ɛspa ma Ta nangue a ga øt'ä, rá Ts'unt'ugä a. ¹⁴ Hønt'a go 'be'a gui 'yäqui 'b_u n'dat'a dí m b_umh_u, ga øt'ä.

Ra Jesús bi ma ba penpa rá Hogandähi Oja

¹⁵ N_ε man'da bi man ra Jesús, bi 'y_εna:

—Nu'b_u majuani høngdä guín numanhoj_u, dami p_εs'h_u 'be'a gätho dí xi ah_u. ¹⁶ N_ε ga äp ma Ta ba pen'nah_u man'da nim fäts'ih_u da mbäx ah_u tengu dá øt'ah_u, n_ε gam 'b_uhmb_u mazäi a b_uya. ¹⁷ Gue'a rá Hogandähi Oja a, n_ε di ja ah_u gui pähm_u a majuani. P_ε nu'_u di ho ra ximhäi hin da zä da zini, nguetho hin'y_u 'be'a dí b_u a, xíngui pädi 'be'a rá 'b_εfi a. P_ε nu ah_u guí pähm_u a nguetho dí 'b_uhmb_u a, n_ε da zøn ra pa din zäm b_u mbo ni mb_uih_u. ¹⁸ Hin gan jah_u tengu y_u hyoya t'uhni 'b_u dá mbagä, nguetho ba pengä dam 'b_ucä b_u mbo ni mb_uih_u. ¹⁹ Mi ts'atho ya him man da nuc'_u di ho ra ximhäi. P_ε nu ah_u da zä guin nuj_u nangue ni mb_uih_u, n_ε zäi gam 'b_uhmb_u nguetho zäi dí 'b_ucä. ²⁰ N_ε nu a ra pa da zøh rá Hogandähi Oja, da zä gui pähm_u gue dam 'b_up_u mbo ni mb_uih_u, n_ε gam 'b_uhmb_u b_u ja ma mb_uigä b_uya. N_ε da zä gui pähm_u dí 'b_ui nangue ma Ta. ²¹ Hønt'a go to'o i øt' man t'ɛdigä n_ε p_ε'ts'a mam hmangä, gue'a majuani høngdä i numanhogä a. N_ε nu'a ma Ta n_εcä ga hu_εc'be a, n_ε ga japi da b_udi x_un ho ma ts'edi, bi 'y_εnje.

²² Nu'a ra Judas, p_ε hinga gue'a ra Judas Iscariote, bi 'yän'na b_uya:

—Haguen ja høngdähe gui jaje ga pähmbe x_un ho ni ts'edi, n_ε hin'na _u di ho ra ximhäi, bi 'y_εna.

²³ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Nu'bu i 'bu a n'da ah_u majuani hōngdä i numanhogui, da mbesca mam hmangä a 'bu. Ne di huεc'a ma Ta buya, ne ba ε'be, ne dan zam'be bu mbo rá mbui a. ²⁴ Pe nu'a to'o hingui numanhogui, hingui pe'ts' mam hmangä a. Ne nu'a mam hmangä, him mam hmansεgä pe rám hma ma Ta gue'a bá pengä ua, bi 'yεna.

²⁵ Ne xø bi 'yεna:

—Nuya yam hma dá xi ah_u gätho yu pa dám 'buhmbu ua ja ra ximhäi. ²⁶ Pe nu'a nim fäts'ih_u rá Hogandähi Ojä gue ba penh'nah_u ma Ta, tengu'bu da guεsεgä a, nu'a di bεn'nah_u yam hma xtá xi ah_u, ne da xän'nah_u 'be'a gätho mi'da.

²⁷ Dadín 'yεhmbu ya, dami hyamhbu ran t'unni ngue ran johya dadí 'da ah_u ya, ne thocpa thoho din ja ah_u. Hinguin ja tengu rán johya ra ximhäi. O di tu ni mbuih_u ne hin din su ni mbuih_u. ²⁸ Ne nu'bu majuani guín numanhoj_u, din johya ni mbuih_u nanguehna dí xi ah_u: “Ga mba bu bí 'buh ma Ta.” Ne man'da ja rá ts'edi xinda guecä. ²⁹ Nugä xtá xi ah_u 'be'a gätho din ja guεp_u da zä man'da gui 'yεc'yεigah_u 'bu ya bin ja.

³⁰ Nuya him ma nya'a dan ya_u ya, nguetho ba εp_u rá ngurpi ra ximhäi. Pe njam'bu bi dācpä a, janangue hin'y_u rá ts'edi da dācpä a ya. ³¹ Pe jatho ga øt'ä a ma 'befi ga øt'ä ya, n'dahma da ba_u 'bucua ja ra ximhäi hōnt'a ma Ta dín numanhogä, ne zai dí øt'a i xiqui. Janangue'a ga ndansh_u ya ga mbähä, bi 'yεnje ra Jesús.

15

Rá za ra uva majuani ne'u yu 'ye

1 Nu ra Jesús bi 'yɛna:

—Nugä drá za majuaṇi, ngue i zɛh yún dät'o. Nɛ nu'a ma Ta di jamansu a. 2 Nɛ nu'ɛ yá 'yɛ hingui ja yún dät'o, nu'a ma Ta da hyɛqui, nɛ da mbøgue. Pɛ nu'ɛ yɛ 'yɛ i ja yún dät'o, di hoqui gue din ja mi'da yún dät'o. 3 Nu'ahɛ ya mahoqui ahɛ nangue mam hmangä dá xi ahɛ. 4 Dami thojɛ ngue thocpa thoho dam 'bɛhmbɛ. Nguetho hingui sä gui 'yøthɛ rá 'bɛfi Oja 'bɛ hin gui thoqui gui hyɛmhɛ ma tegä, tengu n'da rá 'yɛ ra za hingui sä din jase yún dät'o 'bɛ hin da nɛxpɛ rá te a rá za.

5 Nugä tengu'bɛ drá za, nu ahɛ tengu'bɛ yá 'yɛ ahɛ ra za i zɛh yún dät'o. Nu'a to'o da guat'i nanguecä, da hyɛnga ma ts'ɛdi nɛ din zɛdi xɛn ngu yún dät'o. Pɛ nu'a hin da guat'i nanguecä nte din ja. 6 Nu a to'o da hyɛgä din ja tengu n'da ra 'yɛza 'bɛ bi däɛ, da 'yot'i, da mba ma bɛnt'i nɛ i pa ma pɛti da t'upɛ ja ra sibi.

7 Nu'bɛ gui thoqui gui cuathɛ nanguecä nɛ'bɛ din zɛm bɛ ja ni mbɛihɛ mam hmangä, dami 'yähmbɛ 'bɛ'a guín nde gui 'yähmbɛ nɛ din ja bɛya. 8 Nɛ nu'bɛ din ja xɛn ngu nin dät'ohɛ, gue'a dí 'yu a rá nuixte ma Tahɛ a, nɛ gue'a dí fɛdi majuaṇi ma 'yɛc'yɛi ahɛ a. 9 Tengu thoho bɛ ni huɛgä ma Ta, ngubɛ na huɛc'ahɛ. Dami thoqui guin ndehɛ man huɛcate. 10 Nu'bɛ gui pɛspɛ ni mbɛihɛ gätho dí xi ahɛ nɛ gui 'yøthɛ a, da zä thocpa thoho gui pɛmhɛ man huɛcate 'bɛ. Tengu bɛ na pɛ'ts'ä rá m hma ma Ta, janangue'a thocpa thoho dí pɛh rán huɛcate.

11 Gätho ya dí xi ahɛ n'dahma ga comhɛ a man johyagä, nɛ da yupɛ ni mbɛihɛ nɛ da bonts' thoho bɛya. 12 Nu'a man t'ɛdi dí xi ahɛ, gan huɛjɛ

n'da ngu n'da ah_u, tengu b_u na huɛc'ah_u. ¹³ Nu'a ran huɛcate man'da x_un ho, gue dí un rá te n'da nangué u yá amigo da ya_{ni}. ¹⁴ Nu ah_u ma amigo ah_u 'b_u guí øth_u 'be'a gátho dí xi ah_u. ¹⁵ Him ma xi ah_u ma 'yɛhɛ ah_u, nguetho nu a ra 'yɛhɛ hingui pɔdi 'be'a i øt' rá hmu. Pɛ nuya dí xi ah_u ma amigo ah_u, nguetho ya dá xi ah_u gátho bi xicä ma Ta. ¹⁶ Nu'ah_u hin gá huangah_u, pɛ go dá huan'nah_u nɛ dá sän'nah_u din z_uh nin dät'oh_u, nangué guí 'yøth_u ma 'be'figä nɛ da hyät' mazai. Janangué'a hønt'a go 'be'a guí 'yähmb_u ma Ta nangué n'dat'a dí m bɛmh_u, din ja b_uya. ¹⁷ Nuna man t'ɛdigä dí xi ah_u, gan huɛj_u n'da ngu n'da ah_u.

Nu ra ximhäi di ɛcpa ra Jesús nɛ'ɛ i tenni

¹⁸ Nɛ xø bi 'yɛn'a ra Jesús:

—Nu'b_u di ɛc'ah_u u di ho ra ximhäi, dami pɔhmb_u m'bet'o thoho bi ɛgä. ¹⁹ Nu'b_u da 'da angu guí øth_u u di ho ra ximhäi, nu'ɛ da numanho ah_u u 'b_u. Pɛ hin guí øth_u tengu øt'ɛ nguetho dá huan'nah_u. Janangué'a di ɛc'ah_u ya. ²⁰ Pɛ guim bɛmh_u a ram hma dá xi ah_u: “Pɛ man'da rán säui da hnumanho n'da ra Hmu xinda gue'ɛ yá mbɛfi.” Nɛ nugä hingui hnumanhogui, janangué'a ha ma gue'adah_u, da hnumanho ah_u. Nɛ him bi t'ømanho a dá ma, janangué'a ngutho hin da t'ømanho a guim mamh_u. ²¹ Nɛ din ja b_u da t'øt'ah_u nangué guí tengah_u. Nguetho nu'ɛ di ho ra ximhäi hingui pɔ a bá pɛngä.

²² Nu'b_u hin xcá sɔcä ua gue xcá zofo, hin xtám bɔdi gue ja yá ts'oqui 'b_u. Pɛ nuya hingui sä da gøn yá ts'oqui u ya. ²³ Nu'a to i pøh rá cuɛ nanguécä, nɛ a ma Ta i numan'ɛ. ²⁴ Nu'b_u hin xcá øt' yän

t'øt'e njo'o sä da 'yøt'e, hin xtám badi gue ja yú ts'oqui 'bɥ. Pɛ nuya ya bi nu man t'øt'e nuixte. Pɛ bi cuεcthohogä ɥ. Pɛ nu'ɥ bi ugä gue'a ma Ta bi ɥp'ɥ. ²⁵ Pɛ gue'a män t'o't'i bɥ ja rán t'ɛdi Oja maya'bɥ, bi 'yɛna: “Din ja ra cuε nanguecä, pɛ hin'yɥ 'bɛ'a dín cuε ɥ,” mí ɛn ra t'ohni zai din xä ɥ.

²⁶ Pɛgue ga xicä ma Ta ba pɛn'nahɥ rá Hogandahi, nɛ da mbäx ahɥ di ja ahɥ gui pəhmbɥ a majuani nɛ da xi ahɥ nanguecä. ²⁷ Nɛ ahɥ da zä guim mamhbɥ majuani nanguecä, nguetho gätho yɥ pa xtám'bəhmbɥ gue'bɥ go má tɥm' ra 'bɛfi nɛ guehya, bi 'yɛn'a ra Jesús.

16

¹ Nɛ man'da bi man ra Jesús bi 'yɛna:

—Guehya dí xi ahɥ n'dahma hin gui hyɛgahɥ 'bɥ gá nuhɥ yɥn ɥnbi. ² Nguetho da hyøn ahɥ thi bɥ ja yú nija ma mijudíohɥ, nɛ da zøñ ra pa da hyo ahɥ nɛ da bɛni gue'a ní 'yørpa rá 'bɛfi Oja a. ³ Nɛ din ja bɥ da 'yøt'ahɥ, nguetho him bi bəcä, xínga gue'a ma Ta. ⁴ Pɛ nuna dí xi ahɥ, janangue'a nu'bɥ bin ja, guim bɛmhɥ bɥya gue gue'a xtá xi ahɥ. Nɛ nuna dí xi ahɥ ya, hin dá xi ahɥ mám'bet'o, nguetho hin ní zøñ ra ora ga mba.

Nu rá 'bɛfi rá Hogandahi Oja

⁵ —Nuya ga mbagä bɥ bí 'bɥ a bá pɛngä. Nɛ xínga n'da ahɥ guí ängahɥ ya hapɥ ga mbagä. ⁶ Nguetho i tu ni mbəihɥ ngue dá xi ahɥ ga mbagä. ⁷ Pɛ guehma majuani dí xi ahɥ, man'da xɥn ho nangue ahɥ ngue ga mbagä. Nguetho nu'bɥ hin ga mbagä, hin da zä ba ɛh nim fäts'ihɥ 'bɥ. Pɛ nu'bɥ dá mbagä, ba pɛn'nahɥ nim fäts'ihɥ gue rá Hogandahi Oja. ⁸ Nɛ

nu'bu bi zocua ja ra ximhäi rá Hogandähi Oja, di jap yu ja'i ua ja ra ximhäi da badi i ja yu ts'oqui, ne di japi da badi drá 'yugä nangué ran ho, ne di japi da badi din ja rá muui ran ts'o. ⁹ Nu rá Hogandähi Oja di benba yu ja'i gue i jatho yu ts'oqui nguetho him bi xiqui gan yanba yu te. ¹⁰ Ne di benba yu ja'i gue drá 'yugä nangué ran ho. Da fadi nguetho ga thambeni ne da zingä ma Ta bu bí 'bui, ne hin da hnugä ua ja ra ximhäi. ¹¹ Ne nu rá Hogandähi Oja di benba yu ja'i ngue din ja ran unbi rá muui ran ts'o, nguetho da ts'anba rá muui a rá 'befi ra zithu gue nu'a rá ngurpi ra ximhäi.

¹² Guexta'a i jagä xun ngu dín nde ga xi ahü, pe hin gui hyäthü gui 'yøhmbü mi'da 'bu ga xi ahü. ¹³ Pe nu'bu bi zocua rá Hogandähi Oja, da xän'nahü gätho a majuaní. Ne nte da mansé nanguesé, pe hont'a 'be'a da xi Oja, gue'a da xi ahü a. Ne da xän'nahü 'berü gdí 'yøthü rá 'befi Oja, ne da xi ahü 'be'a gätho man'da din ja. ¹⁴ Ne di japi da fadi i ja ma ts'edi xun ho, nguetho ga un mam hma da xän'nahü nanguécä. ¹⁵ Nu'a nam bøni n'dat'a ra ts'edi i jac'be ma Ta, janangué'a dá xi ahü, ga un mam hma da xän'nahü nanguécä.

Ni dumbüh dim pommi ran johya

¹⁶ —Ne hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nuju mahøn'a mi'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta, bi 'yena.

¹⁷ 'Bex bin 'yän'du 'da ma mixädihe:

—'Be'a ní mba bi ma, ne ena: “Hin guin nuju man'da pa o gue manyopa, pe sä guin nuju mahøn'a 'da yu pa, ne m'bejua ga mba bu bí 'buh ma Ta,” bi 'yenjü. ¹⁸ 'Be'a ní mba gue bi xijü na, 'be'a da

'yøt'e 'da y_u pa. Hingui sä ga p_hm_b 'be'a man na, bin 'y_em_ze_he ma mixädihe.

¹⁹ Nu ra Jesús mi p_adi 'be'a nde da 'yänni, gue 'be'a nam b_øn'a xí man a, ne bi 'y_en_je:

—Ha gadín 'yänzeh_eh_u 'be'a nám b_øn'a dám mangä 'b_u má xi ah_u: “Hin guin nuj_u man'dapa o manyopa, p_e sä guin nuj_u mah_øn'a mi'da y_u pa,” gue dá _engä. ²⁰ Maju_uni dí xi ah_u, da du ni mb_uih_u ne gan zomh_b, p_e nu'_u y_u j_a'i i t_en ra ximhäi din johya _u. P_e m'bejua b_uya nu ni dumb_uih_u dim pommi ran johya. ²¹ Tengu n'da ra xisu 'b_u bi z_øn ra ora dim 'b_uh rá t'_uhni, i tu rá mb_ui nguetho in nu ran _unbi, p_e m'bejua din johya 'b_u bim 'b_uh rá t'_uhni b_uya, ne him mam b_en a ran _unbi mín nu. ²² Ne ngutho ah_u i tu ni mb_uih_u ya. P_e gan nu ah_u mah_øn'a ne da hyu ni mb_uih_u, ne njon da zä da hy_ac'a nin johyah_u b_uya.

²³ Ne nu'b_u bi z_øn ra ora a dí m mangä ya, nte gui 'yängah_u. P_e maju_uni dí xi ah_u, h_ønt'a go 'be'a gui 'y_af_u ma Ta 'b_u 'dat'a dí m b_emhb_u, ne din ja b_uya.

²⁴ Nte ganá äf_u ma Ta nangue ma thuhugä, p_e nuya dami 'y_af_u ya ne din ja ah_u, janangue'a da yuh ni mb_uih_u ran johya.

Nu ra Jesucristo bi 'berpa rá ts'edi ra ximhäi

²⁵ —Nuya y_um hma dá xi ah_u, y_un t'uti _u, bi 'y_en'a ra Jesús. P_e da z_øn ra ora hin ga xi ah_u mi'da y_un t'uti, p_e nju_uantho ga xi ah_u x_un ho nangue Oj_a. ²⁶ Ne nu'b_u bi z_øn'a ra pa dí m mangä, da zä gui 'y_ap_ze_he_hu ma Ta nangue ya guí p_aj_u, ne him man ga thocp_a a guí äf_u ma Ta. ²⁷ Nguetho gues_e ma Ta di hu_ec'ah_u nangue guín numanhoj_u, ne gá 'y_ec'y_eih_u gue guer_u bí 'b_uh ma Ta bá n_exä. ²⁸ Nugä

bá nεxä b_u 'b_uh ma Ta, nε dá sɔcua ja ra häi. Nε ga pøngä mahøn'a ua ja ra häi, ga mba b_u bí 'b_uh ma Ta, bi 'yεnje.

²⁹ —Nuya mfädi 'be'a guí xije ya, nguetho hin guí xije n'da ran t'uti ya, dá εmfε b_uya. ³⁰ Nuya dí p_uhmbε nte guídí 'bedi gui p_udi, nguetho m'bet'o thoho guí p_udi 'be'a dím bεmhbe 'b_u ya ja a dín nde ga än'nahe. Nε gue'a ná p_uhmbε gue guerp_u bí 'b_u Ojä gbí 'yεque, dá εmfε.

³¹ Nu ra Jesús bi 'yεnje mahøn'a:

—Ha maju_uni guí εc'yεigah_u. ³² Pε nuya bi zøn ra ora gan 'uεxth_u, gui 'dahmb_u, n'da an 'danni gui mbähä. Nε gätho ah_u gui sogah_u. Pε hin dan 'dase nguetho dí 'b_u'be ma Ta. ³³ Nuya y_um hma dá xi ah_u, n'dahma guexta'a gan johyah_u nanguecä, madague'b_u guin nuh_u ran unbi nanguε ra ximhäi. Pε o di tu ni mb_uih_u, pε guim bεmh_ub_u dá tapä ra ximhäi.

17

Bin y_uni rá Ta ra Jesús

¹ Nu'b_u mí jua a man ra Jesús, bi ndøts'e, nε bin y_uni rá Ta:

—Ma Ta a i, ya bi zøm ma oragä din ja a gá sängui. Dami jap ya εmme da bømanho 'be'a ga øt'ä ya, ni ts'ant'ugui, nε gue'a dí fädi nuixte x_un ho i b_uya. ² Nguetho ya xcá 'dac ra ts'edi ga unni 'be'a xcá sänba _u gätho i 'b_ucua ja ra ximhäi, jananguε'a ga un ra 'da'yote maz_ui _u gätho gá 'daqui. ³ Nε nu'a to'o i ja ra 'da'yote maz_ui, maju_uni dím p_uhmb_u _u, gue gue'e høn'a thoho i maju_uni grá Ojä, nε nugä drá Jesucristogä gue guá pεngä dan y_untegä ua.

⁴ Ya ní mba b_u ga juacä ra 'b_efi gá 'daqui, guep_u da bah y_u ja'i ua ja ra ximhäi εmme x_un ho_utho i. ⁵ Ma Ta i, nu'b_u ya dá juacä, dami jaqui ga conhui ni nuixte b_u guí 'b_ui, tengu tho mín jaii 'b_u má hin'y_u ra ximhäi. ⁶ Nuya dá xih y_u ja'i nangue e, gue nu'_u gá huanhua ja ra ximhäi. Ni mbeti _u, nε gá 'daqui, nε bi mbε'ts'a nim hma dá xänba _u. ⁷ Nε i pa _u ya gue gue'e gá 'dac ra ts'edi dá øt' ra 'b_efi dá øt'e, nε _u y_um hma dá mangä. ⁸ Nguetho bi hy_un'a ram hma gá xiqui dá xifi. Janangue'a i pa_udi maju_uni bá nεxä b_u guí 'b_ui, nε bi 'yεc'y_ei gue gue'e guá pengä dan y_untegä ua.

⁹ Nugä dí äp'a ya gui fäx'i ts'_u _u, nε hin dí ä a nim fäts'i nangue _u i ten ra ximhäi. Pε hønt'_u gue gá 'daqui nguetho ni mbeti _u. ¹⁰ Nε nu'_u gätho ma mbeti ni mbeti _u, nε nu'_u gätho ni mbeti ma mbeti _u. Nε gue'_u i udi nuixte x_un hogä _u.

¹¹ Nuya him man dam 'b_ucua ja ra ximhäi. Ga mbagä b_u guí 'b_ui. Pε nu'_u go di thoqui dim 'b_ucua _u. Janangue'a, ma Hogata i, dami jamansu _u gätho gá 'daqui nangue ni ts'edi zεhε, gue da gohi tengu'b_u n'danja'itho tengu gaii. ¹² Gätho y_u pa däm 'b_uhmbe _u gá 'daqui, dá jamansu _u nangue ni ts'edi gá 'daqui. Nε xinga n'da bim 'b_edi, hønt'a n'da nts'änni dim 'b_edi, tengu män t'o't'i b_u ja ni søcu_u maya'b_u ngue ngub_u din ja.

¹³ Nε nuya mi ts'utho ga mba b_u guí 'b_ui, pε nuna dí m mangä ya gue dí 'b_ucua ja ra ximhäi, janangue'a da yuh yú mb_ui _u i øh ya nangue man johyagä. ¹⁴ Nugä dá un'na nim hma nε bi hy_um b_uya. Janangue'a di _ucpa ra ximhäi _u, nguetho hing yú mεngu ua ja ra ximhäi _u, tengugä hind

rá mængugä ua ja ra ximhäi. ¹⁵ Hin dí ä'a i gue gui 'uec'ü nanguesua ja ra ximhäi ü, pε dí ä'a i gui jamansup yá mbüi hin da dap ra zı̄thu ü. ¹⁶ Nu'ü hing yü mængu ua ja ra ximhäi ü, tengu thohogä. ¹⁷ Dami xänbi xün ho a nim hma majuani, janangue'a da 'uegue xün ho nanguie yün ts'o i ja ua ja ra ximhäi. ¹⁸ Tengu tho bü guí 'dac ra 'bεfi dá jap yü jä'i ua ja ra ximhäi da bą i, nguthogä dí un ra 'bεfi ü, di jap yü jä'i ua ja ra ximhäi da bą'a i. ¹⁹ Dan unse janangue'a ne'ü tengu'bü da du nanguie yá nyombüi, ne da zä da den'na ram hma majuani.

²⁰ Ne nu'bü bi mam mam hmammi ü i εc'yεigä ya, ne nu'bü bi 'yεc'yεigä ü da sifi, ne'ü dí äp'a nim fäts'i nanguie gätho ü büya. ²¹ Janangue'a gätho da gohi tengu'bü n'danjä'itho, tengu thohogau ma Ta i, n'datho dí conhüi. Dami japi n'dat'a da bęn ü, nguetho n'dat'a man 'yomfęniui dá unui gätho ü. Janangue'a da 'yεc'yεi ü i ten ra ximhäi, gue gue'e guá pęngä dan yąntegä ua ja ra ximhäi. ²² Nu ra ts'edi gá 'daqui dá undä ü, gue da zä da gohi tengu'bü n'danjä'itho, tengu gaui. ²³ Nugä dí 'bühmbe ü, ne'e dí 'bühmi, janangue'a majuani da zä gätho 'dat'a gam bęmhbü. Ne da nu ü i ten ra ximhäi, da bądi gue gue'e guá pęngä dan yąntegä ua ja ra ximhäi, ne da bą ü i ten ra ximhäi gue ęmme guidí huεc'ü tengu bü gní huεgagui.

²⁴ Ma Ta i, dín nde 'darpü dan ząmhbü ü gá 'daqui, gue da nu mazai a ran ho tąte thoho gá 'daqui. Nguetho zai guidí huεgä ne gue'bü go má hin'yü ra ximhäi. ²⁵ Ma Hogata a i, nu ra ximhäi hingui pą'a i. Pε nugä dí pą'a i, ne'ü 'da gá 'daqui i pądi gue gue'e guá pęngä. ²⁶ Nugä dá japi bi bą'a i, ne man'da

man'da ga japi da baḍi gätho nin ho, gue da zä din ja xun ho nin huɛcate bɥ mbo yá mbɥi ɥ, tengu tho bɥ nan jagä nin huɛcate. Ne dan zam bɥ ja yá mbɥi ɥ, bi 'yɛmp'a rá Ta.

18

Bi fɛnt'a ra Jesús

¹ Nu'bɥ mí jua'a bin yaui rá Ta, dá mbähmbe ra Jesús bɥya dyɥ xädihe, dá 'daxhe n'da ra t'uhyɛ gue ra Cedrón, ne dá cuthe bɥ ja n'da ra nuandät'o.

² Nu'a ra Judas, gue'a di dä a ra Jesús, mí paɾɥ ja ra nuandät'o nguetho zaɪ mí pähmbe bɥ ra Jesús. ³ Nu yɥ fariseo ne yɥ dambäjä bá pehn'dɥ 'da yɥ dofɥi ne mi'da yan 'yohɥ gue bán 'yohɥ ra Judas. Gätho i ha yɥ sibi ne yá juai. ⁴ Nu ra Jesús i paḍi gätho 'bɛ'a din ja ngue da t'ørpe. Janangue'a bi mba bin c'athɥ, ne bi 'yän'dɥ:

—To'o guí homhbɥ, bi 'yɛmbi.

⁵ Ne bi da ɥ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bɥ Nazaret, bi 'yɛn'ɥ.

—Guecä, bi 'yɛn'a ra Jesús bɥya.

Ne i 'bähmbɥ bɥ ra Judas gue di dä. ⁶ “Guecä,” 'bɥ mí 'yɛn'a ra Jesús, 'bex bi goh yá xɥtha ɥ yan hyonte ne bi 'ya ɥ bɥya nangue ra mbidi. ⁷ Nu ra Jesús bi ma mahøn'a:

—To'o guí homhbɥ.

Ne bi da ɥ:

—Dí homhbe ra Jesús ra mɛngu bɥ Nazaret, bi 'yɛn'ɥ.

⁸ Nu ra Jesús bi daɾ'tɥ bɥya:

—Ya dá xi ah_u, guecä. Pɛ nu'b_u hõngdä guí honj_u, hinga nɛhya ma xädi gui sixh_u, bi 'yɛna.

⁹ Nɛ guehna bi man na ra Jesús bin theui a bi xih rá Ta 'b_u mín yaui, ngue xí 'yɛmbi: “Gätho gá 'daqui xínga n'da ga 'bɛdi,” xí 'yɛmbi. ¹⁰ Nu ra Simón Pedro b_uya bi g_ux a rá juai mí h_u nɛ bi 'yespa rán 'yɛizagu a rá 'yɛhɛ ra dambäjä, rá thuhu Malco a. ¹¹ Pɛ nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Fo'ts' ni juai a nin t'ojuai. Nuna ra mbohi x_un zänga ma Ta ha hin ga sigä na, bi 'yɛmbi.

Bi ts'ix b_u 'b_uh ra hmumbäjä a ra Jesús

¹² Bex bi bɛnt'_u y_u dofai nɛ'_u yá hmu nɛ y_u policia bi mbɛn ma mijudíohe, nɛ bi du't'i. ¹³ M'bet'o bi zixp_u 'b_uh ra Anás rá ndøhya a ra Caifás, nɛ nu'a ra Caifás, ra dambäjä a ra jɛya a. ¹⁴ Guehna ra Caifás ngue xí xi _u yá mi ngɛrpih_u, gue man'da x_un ho 'b_u n'datho da du, xinda gue'b_u gätho ga juahmb_u.

Nu ra Pedro bi gøn'a ra Jesús

¹⁵ Nu ra Simón Pedro, nɛcä b_uya, dá tɛn'be ra Jesús. Nɛ madím pɛ'be a ra dambäjä, janangue'a bi zä dá cɛt'ä b_u bi mba ma cɛ't'i a ra Jesús b_u mbo rá mbä't'i a rá ngu ra dambäjä. ¹⁶ Pɛ nu ra Pedro mí 'bäp_u thi b_u ja ra goxthi. Pɛ dá pøngä b_uya gue dá äp ra mate a ra mbängoxthi, janangue'a bi zä bi y_ut'ambo ra Pedro b_uya. ¹⁷ Nu'a ra mbängoxthi b_uya, gue n'da ra xisu, bi 'yɛmp'a ra Pedro:

—Nu'i ha hinga gue'e rá xädi'i n_u ran 'yoh_u, bi 'yɛmbi.

Nu ra Pedro bi dɛt'a:

—Hin'na, hinga guecä, bi 'yɛna.

18 Madín t̄əspih̄ ɛ yá 'ȳɛɛ ra d̄əmbäjä n̄ɛ ȳə policia a ra Pedro, nub̄ ja ra sibi xí 'yudi, nguetho x̄əñ se.

Nu ra hmumbäjä bi juq̄nba ra Jesús

19 Nu ra d̄əmbäjä bi 'yänna ra Jesús to'o gätho i t̄enni, n̄ɛ bi 'yänni 'b̄e'a ním hma im ma 'b̄ɛ in x̄änbate. 20 Nu ra Jesús bi d̄ə'a:

—Nugä z̄əi dá mam b̄ɛ ja ma nij̄əh̄ n̄ɛp̄ ja ra d̄ənijä, guerp̄ z̄əi dim p̄eti gätho ma mijudíoh̄. Nj̄əm'b̄ɛ dá mangä b̄ɛ njongui 'b̄əh ȳə j̄ə'i. 21 N̄ɛ ndetho guí ängui 'b̄e'a dá mam 'b̄ɛ mán x̄änbate. Nde'b̄ɛ guí 'yän'd̄ɛ bi 'yøh mam hmangä. Nu'ɛ i p̄ədi 'b̄e'a dá mangä ɛ, bi 'ȳɛna.

22 N̄ɛ nu'a ra Jesús 'b̄ɛ mí d̄ət'a ra d̄əmbäjä, n̄ɛ nu'a n'da ra nḡərpa dof̄ai bi mb̄emp'a rá hmi, bi 'ȳɛmbi:

—Hanja ngub̄ gá xih ra d̄əmbäjä, bi 'ȳɛmbi.

23 Nu ra Jesús bi 'ȳɛmp'a:

—Nu'b̄ɛ ja 'b̄e'a dá mangä gue hingui ho, dami ma. P̄ɛ nu'b̄ɛ nte dá mangä, hanja gní p̄egbi, bi 'ȳɛmbi.

24 Nu ra Anás b̄ɛya bi mb̄enhna ra Jesús b̄ɛ 'b̄əh ra Caifás, rá mi d̄əmbäjäui.

Nu ra Pedro bi gø̄m mahøn'a ra Jesús

25 N̄ɛ mí 'b̄əp̄ ra Simón Pedro madín t̄əspi a. N̄ɛ äñ'd̄ɛ i 'b̄əhmb̄:

—Ha n̄ɛ'e rá x̄ädi'i n̄ɛ.

'Bex bin cø̄ni:

—Hinga guecä, ɛna.

26 Nu'a n'da rá 'ȳɛɛ ra d̄əmbäjä b̄ɛya, gue dim meniui a ra 'ȳɛɛ xí 'yespa rá zagu ra Pedro 'b̄ɛ mí 'ȳɛna da ȳəñ'a rá Hmu, bi 'ȳɛmbi:

—Ξna gue'e dá nu a b_u ja ra nuãndät'o, bi t'εmp'a ra Pedro.

²⁷ Nε bin cøm mahøn'a ra Pedro. 'Bex bi mbah ra tamfø.

Nu ra Pilato bi juãnba ra Jesús

²⁸ T'εxuditho bá ts'i b_u ja rá ngu ra Caifás a ra Jesús, nε bi ts'ix b_u ja ra nguts'ut'abi. Pε nu ma ngurpihe dy_u judíohe dy_u israelhe, him bi y_uzεhe b_u mbo nguetho εn yán t'εdi din ts'on yá ja'i 'b_u da yarp_u ja yá ngu _u hing y_u judío, nε hin da zä da zi ran ts'ihmε nanguε ran dαbaxjua 'b_u xtán yarp_u mbo. ²⁹ Jananguε'a nu ra ts'ut'abi Pilato, bi mba b_u thi gue da zo _u y_u yαpate, nε bi 'yän'du:

—'Be'a gní yαf_u a ran 'yoh_u, bi 'yεna.

³⁰ Nε bi dα _u ma ngurpihe:

—Nu'b_u hin gra ts'om'bäi, hin xcá dä ah_u 'b_u, bi 'yεn'ε.

³¹ Nε nu ra Pilato bi 'yεmp'ε:

—Dami sixh_u 'b_u, nε gui juãnbah_u nanguε nin t'εdi zεhεh_u, bi 'yεna.

Nε nu ma ngurpihe bi dät'a:

—Pε hin'y_u man t'εdizεhεhe gue'a ga hohe n'da, bi 'yεn'ε.

³² Nu'a bi man'ε bin thεui a bi man a ra Jesús 'b_u mí ma 'be'a mán dαte dí du a, gue da mba ma cuati b_u ja ra pont'i. ³³ Nu ra Pilato bi mbeng mahøn'a b_u ja ran ts'εmbate nε bi 'yänna ra Jesús:

—Nu'i ha gue'e grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'yεmbi.

³⁴ Nu ra Jesús bi dät'a:

—Ha guím bεnε 'be'a guím ma, uague n'dan'yo bi xi i nanguεcä, bi 'yεmbi.

35 Nu ra Pilato bi 'yɛm bɔya:

—Hin drá judíogä. 'Be'a gá 'yøt'e tha, ngue bi dá'a ua ni mijudíohɛ nɛ ni dambäjäha.

36 Nu ra Jesús bi dät'a:

—Hin dám hmuts'ut'abigä ua ja ra ximhäi. Nu'bɛ xcám hmuts'ut'abigä ua, xtín tunhdɛ ɛ ma ja'igä ɛ bi bɛndgui 'bɛ, nɛ hin xtí dägä ua 'bɛ. Pɛ nu ma ts'ɛdigä him bi nɛqui ua ja ra ximhäi a, bi 'yɛna.

37 Nu ra Pilato bi 'yɛmbi mahø'n'a:

—Ha majuani grá hmuts'ut'abi 'bɛ, bi 'yɛmbi.

Nu ra Jesús bi dät'a:

—Majuani guím ma gue drá hmuts'ut'abigä nɛ gue'a dám 'bɛcä ua ja ra ximhäi, nɛ gue'a ná ɛcä ua gue ga u'a majuani. Nu'ɛ to'o in nde da bə'a majuani, da 'yømanho a dím mangä ɛ, bi 'yɛna.

38 Nu ra Pilato i ɛna:

—'Be'a maha a majuani, njon da zä da bədi nda'a a majuani, bi 'yɛmthoho.

Bi ts'änba rán ɛnbi ra Jesús

Nɛ nu'bɛ mí jua'a bi man ra Pilato, bi mba bɛ thi din yəhɛ ɛ yá yəpate mahø'n'a, nɛ bi 'yɛmp'a:

—Nte mán ts'o dá tɪnbi. 39 Pɛ nu'ahɛ zai guí xijɛ ga thøc'ahɛ n'da ra ofädi 'bɛ bi dät' ra pa ran dəbaxjua. Ha guín ndehɛ ga thøc'ahɛ ni hmuts'ut'abihɛ, bi 'yɛna.

40 Nɛ bi mbədi bi mbafi nts'ɛdi ɛ, bi 'yɛn'ɛ:

—Hin'na, hinga gue'a, pɛ nu'a ra Barrabás, gue'a gui thøgahe a, bi 'yɛn'ɛ ma ngərpihe.

Nu ra Barrabás, n'da ra hyote a.

19

¹ Nu ra Pilato bi manda dí fɛi a ra Jesús. ² Nu y_u dofai b_uya bi 'y_orpa n'da ra corona gue y_u 'y_u'u_ini, nɛ nts'ɛdi bi huspa rá y_a ra Jesús. Nɛ bim p_arba n'da ra 'b_o't'e x_un j_upoi tengu dim p_at' y_u hmuts'ut'abi.

³ Nɛ bi den b_uya nɛ bi 'y_enspa y_u bíba, bi 'y_em_bi:

—Biba, grá hmuts'ut'abi y_u judío, bi 'y_em_bi. Nɛ bi mbɛ'mi b_uya ngue y_u 'y_e.

⁴ Bi mba b_u thi mah_on'a a ra Pilato, bin y_ah_u ma ng_urpihe:

—Nuya ga dá ah_u na ran 'yoh_u, dami p_ahmb_u nte dá t_inba n'da ran ts'o gue x_u 'y_ot' na, bi 'y_ena.

⁵ Bi ts'ix b_u thi ra Jesús b_uya, ya i hu'ts' ra corona ngue nt'ot'e y_u 'y_u'u_ini, nɛ he ra 'b_o't'e x_un j_upoi.

—I 'b_acua na ran 'yoh_u ya, bi 'y_en'a ra Pilato.

⁶ Nu' u y_u d_amb_aj_a nɛ ma ng_urpihe 'b_u mín nu a ra Jesús, nts'ɛdi bi mbafi, nɛ x_un ngu y_u nidi bi 'y_ena:

—Dá du, dá 'd_om'p_u ja ra pont'i.

Nu ra Pilato bi 'y_emp' u b_uya:

—Dami sizɛhɛh_u 'b_u guín nde gui cuath_u b_u ja ra pont'i, nguetho nugä hin te dá t_in_bä n'da ran ts'o x_u 'y_ot' na, bi 'y_emp' u.

⁷ Nu' u ma ng_urpihe bi d_ap_uya:

—Nugähe i jaje n'da man t'ɛdihe gue da du n'da im ma tengu im ma na, nguetho bi mansɛ guesɛ rá Ts'unt' u Oj_a, bi 'y_en' u.

⁸ Nu' b_u mí 'y_o a ra Pilato mí ɛn'a ra Jesús gue rá Ts'unt' u Oj_a a, man'da bi zu a. ⁹ Nɛ bi zix p_u mbo ja ran ts'embate mah_on'a a ra Jesús, bi 'y_anni:

—Hap_u ɛ majua_uni guí nɛts'i.

Pɛ nu ra Jesús him bi d_ati.

¹⁰ Nu ra Pilato bi 'y_emp'a:

—Hanja hin gní tharcagui. Ha hin guí pađi ja ma ts'edi ga cuat'a b_u ja ra pont'i, ne ja ma ts'edi ga xoc'a b_u, bi 'yεmbi.

¹¹ Nu ra Jesús bi dađi:

—Hin xtín ja ni ts'edi ne nte sä gui 'yørque 'b_u hin xtán zän Oja 'be'a gui 'yørque. Pe nu' _u bi dägä ua, man'da ja yá ts'oqui _u xinda gue'e, bi 'yεn'a ra Jesús.

¹² Ne nubaya nu ra Pilato εmme bi hyoni 'bεp_u dí hyetho a ra Jesús. Pe nu ma ngurpihe nts'edi bi mbafi, bi 'yεn' _u:

—Nu' _u gui hyet na, nin s_uiui a ma hmuts'ut'abih_u ra César 'b_u. Nguetho nu' _u 'bo'o da ma gue im hmuts'ut'abi zεε din s_uhmi a ra César 'b_u, bi 'yεn' _u.

¹³ Nu' _u mí 'yøhna ra Pilato, bá si b_u thi mahøn'a a ra Jesús b_u ja rá ngun'yu ran juånbate magats'i, dí εmfe ma ndehe Gabata. Ne bi hyux ra Pilato b_u ja rá mexa ran juånbate. ¹⁴ Nu'a ra pa a, i pa ma hoqui y_un ts'ihme da ts'i 'b_u bi hyats'i, nangue ran dađaxjua. Ne di 'beh mits' _u da zøn i huxhyadi. Ne nu ra Pilato bi 'yεmp' _u ma ngurpihe:

—Nuya 'bäcua na ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yεmp' _u.

¹⁵ Pe nts'edi bi mba _u:

—Dá du, dá duhma, dá 'døm'p_u ja ra pont'i, bi 'yεn' _u.

Ne nu ra Pilato bi 'yεmp' _u:

—Hanja gní 'yεnj_u gam ma da 'døm'p_u ja ra pont'i ni hmuts'ut'abih_u, bi 'yεmbi.

Pe nu y_u dađbäjä bi dađi:

—Njongui 'b_ucua man'da ma hmuts'ut'abihe, hønt'a ma hmuts'ut'abih_u b_u Roma ngue ra César, bi 'yεn' _u.

16 Nu ra Pilato baya bi 'yøt'a bi nde yu mbäjä, bi manda dí cuati bu ja ra pont'i ra Jesús. Ne bi ts'ix baya.

Bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i ra Jesús

17 Ne bi zix yu dofui a ra Jesús baya, ne i tuzehé rá pont'i bu ní mba, da zøm bu ja n'da ra nyuni t'ëmbi Gólgota, nde da ma ra Nyuni nyaxmu. 18 Ne nu'bu mí zøm bu, bi mba n'dø'mi ra Jesús bu ja ra pont'i. Bim 'bä inde rá pont'i, ne n'da an 'danguadi bim 'bä u mi'da yu pont'i, bi guarpu u mi yoho. 19 Nu ra Pilato, bi 'yo't'a n'da ram hma bi 'yëna: “Nuna ra Jesús ra mængu bu Nazaret, rá hmuts'ut'abi yu judío na,” bi 'yo't'i. Ne nu'a ra t'ohni bi mba n'dø'mi bu ja ra pont'i. 20 Xu ngu ma mijudíohe dyu israelhe bi nu baya 'bë'a nt'o't'i bu, nguetho mbë ndehnini tho bu. Ne nt'o't'i nangue ma ndeshe ra hebreo, ne yú nde yu mængu bu Grecia gue ra griego, ne yú nde yu mængu bu Roma gue ra latín. 21 Nu'u yu dambäjä baya bi 'yëmp'a ra Pilato:

—Hanja gá 'yo't'i gue ma hmuts'ut'abihe. Pë dami hoqui da ma: “Bi manse: Nugä drá hmuts'ut'abi yu judío,” da 'yëna, bi 'yë'n'u.

22 Pë nu ra Pilato bi dät'u:

—Ya nt'o't'i 'bë'a dá o't'ä, dá guet'a, bi 'yëmthoho.

23 Nu'bu mí cuar bu ja ra pont'i ra Jesús, nu yu dofui baya bi gäspa yú he, goho munts'i bin ja yú he, n'da ngu n'da yu dofui n'da n'da munts'i bi gax'u. Pë nu rá pahni rám 'bexøts'e hin hapu ma zøte a.

24 Janangue'a bin 'yëmzehé u:

—Nde'bu ga øthu n'da ran taha to'o da bøni din theui rá pahni na.

Nε nu'a bi man'ɥ bin theui a mán t'o't'i bɥ ja rá t'ohni Oja gue njabɥ da 'yɔt'ɥ, mi ɛna: “Bi mba ma darqui ma he, n'da a n'da munts'i bi gaɣ'ɥ 'da. Pε nu'a mam 'bexɔts'e bi t'ɔt'a n'da ran ɬaha to'o da gaɣs'i,” mí ɛn rá t'ohni. Gue'a bi 'yɔt' yɥ dofui a.

²⁵ Nuya mí 'bäpɥ ja ra pont'i rá mbe ra Jesús nε a rá juhuε, nε'a ra María rá bømbe a ra Cleofas, nε'a ra María ra mεngu bɥ Magdala a. ²⁶ Nε nu'a ra Jesús 'bɥ mín nu a rá mbe, nεcä gue madí huεgä, bi xi a rá mbe bɥya:

—Ma mbe i, dami 'yεmbi ni ts'ant'ɥ nɥ ma xädi guí 'bähmi, bi 'yεmbi.

²⁷ Nε bi 'yεngä ra Jesús bɥya:

—Dami bɛni tengu'bɥ ni mbe nɥ ma mbegä, bi 'yεngui.

Nε 'bex dá sixä bɥ ja ma ngu bɥya, nε dá jamansu a.

Bi du ra Jesús

²⁸ Nε nu'bɥ mí man a ra Jesús bi bah pɥya gue bi juah rá 'bεfi mí mam bɥ ja rá T'ohni Oja gue dín ja. Nε bi 'yεm bɥya:

—Dí tuthe, bi 'yεna.

Nε'a bin theui a mán t'o't'i a bi ma. ²⁹ Nε mí hɔpɥ n'da ra t'ɥxaro i po ra guindät'o xɥn ju. Nu'ɥ mí 'bäpɥ bɥya bi gäpɥ ja ra guindät'o a n'da ɛna ra fɥnjo gue bi zinni, bi fospa rá ya ra xithi bɥya nε bi hyurpa rá nde ra Jesús da zɥ'ts'i. ³⁰ Nu'bɥ mí zɥ'ts'a ra Jesús:

—Ya bi guah ma 'bεfi, bi 'yεna.

'Bex bin ye'mahäi rá ya, nε bi unse rá te bi du bɥya.

Bin sɥnba rá 'bɔts'e ra Jesús

³¹ Nu ma ngurpihe hingui ndepe da guathoho bu ja yu pont'i u yu ja'i 'bu ya xu hyats'i, nguetho gue'a ra pa a ya man'da tate nangué ra dampeti. Janangué'a bi t'ap ra mate ra Pilato da mba n'uacpi yu juangua gue da du n'dihi u, ne da mba ma tongui buya. ³² 'Bex bi mba u yu dofai, ne bi 'uacpa yu juangua u yoho mí cuarpu ja yu pont'i gueru mí 'bäh rá pont'i ra Jesús. ³³ Pe nu'bu mi zom bu cuat'a ra Jesús, bi nu gue ya xí du, janangué'a him bi 'uacpa yu juangua a.

³⁴ Pe nu'a n'da ra dofai bi sunba rá 'bi'bøts'e ra Jesús a ra ts'at'egui. 'Bex bi bøn ra ji ne ra dehe. ³⁵ Ne nugä gätho dá nuse 'be'a bi t'orpa ra Jesús. Janangué'a majuani na dí o't'ä ya. Ne guehna dí o't'ä na n'dahma da zä gui 'yεc'yεih. ³⁶ Ne nu 'be'a gätho bin ja, bin theui a män t'o't'i bu ja rá søcuä Oja gue din ja. Ne man t'o't'i: "Xinga n'da rá do'yo da mba n'uacpi," mi en ra t'ohni. ³⁷ Ne man'da bi hmam bu ja rá T'ohni Oja, bi 'yεna: "Nu'u di uacpi da nu gue gue'a bi mba ma sunbi ra ts'at'egui rá 'bøts'e," mí man'a ra T'ohni.

Bi t'ä'a ra Jesús

³⁸ Ne nubya nu ra José ra mengu bu Arimatea, nu'a n'da rá 'yεc'yεi ra Jesús, pe him mi ma gue mí εc'yεi nguetho mí su ma ngurpihe, pe nuya bi 'yap ran t'edi ra Pilato di tongba rá ngoc'yεi ra Jesús bu ja ra pont'i da 'yägui. Ne nu'bu min t'un ran t'edi ra José, bi mba buya ne bi tongba rá ngoc'yεi ra Jesús. ³⁹ Ne bá εh ra Nicodemo buya, gue gue'a xí zom bu mí 'bäh ra Jesús n'da ra xui. Ne i tu ra 'yεthi emme i yuman'u, mbe 'däte ma 'det'a kilo nan hyu, ma thäspi ra mirra a ra áloes. ⁴⁰ Nu'bu mi mbantpa rá

ngøc'yei ra Jesús ra hoc'bø't'e xun ho, ne bi 'yurpa ra 'yēthi guepɥ ním fɪx ra 'bø't'e, tengu zai dí øthe dyɥ judíohe 'bɥ dí ähmbe n'da ra du. ⁴¹ Ne i ja bɥ n'da ra mba'ye jombɥ ja ra pont'i xí 'døm'ma ra Jesús, ne nubɥ häi oqui bɥ n'da ra hyädo ngue ran 'yägüi, mahoqui pɛ njon ní 'yo bɥ n'da ra du. Ne jabɥ n'da ra nuãdät'o bɥ rá goxthi a ra hyädo gue ran 'yägüi. ⁴² Ne nu'a ra pa man'da tate tho ho nangué ran dɔbaxjua ε ma guepɥ da mbɥdi. Janangué'a bi cɥt'a n'dihi bɥ ja ra hyädo a rá ngøc'yei ra Jesús, nguetho hinga yatho bɥ.

20

Bi dɔmbɛni a ra Jesús

¹ T'uxuditho domingo hin ní nec ra häi nu ra María ra mengu bɥ Magdala bi zøm bɥ ja ran 'yägüi. Bi nu gue xí mba njanni a ra xindo mi juax bɥ ja rá goxthi ran 'yägüi. ² Bá pengui ne bán tihi, bi zøm bɥ mí 'bɥ'be ra Simón Pedro ne bi 'yɛnc'be:

—Bin jɥc ma Hmuhɥ. Ne hin dí paði hapɥ bi thux ya, bi 'yɛnc'be.

³ Dá mbɛ'be bɥ ja ran 'yägüi bɥya. ⁴ ξmmε dán ti'be, bin ts'ogui ts'ɥ ra Pedro, ne m'bet'o go dá sɔngä bɥ ja ra hyädo. ⁵ Dá c'ɔt'ä bɥ mbo dá nu hønt'ɥ yɥ 'bø't'e cɔx bɥ ngue xí 'bant'i. Pɛ him 'bex dá cɥt'ä mbo. ⁶ Ne nu'bɥ mí zøm bɥ ra Simón Pedro, 'bex bi uɛntho bɥ mbo, ne'a bi nu cɔx bɥ yɥ 'bø't'e. ⁷ Ne nu'a n'da ra 'bø't'e xí 'banba rá ya ra Jesús n'danni mí cɔts'i, ma do'mi a. ⁸ Necä dá cɥt'ä mbo bɥya, madague'bɥ m'bet'o dá sɔngä bɥ. ⁹ Ne nu'bɥ má nu 'be'a di ja bɥ, dá εc'yεigä gue majuani bi

dambɛni a ra Jesús. ¹⁰ Dá peng'be b_u ma ngu'be b_uya.

Nu ra Jesús bi nequi b_u mi 'bä a ra María

¹¹ Pɛ nu'a ra María bi gotho b_u ja rá goxthi ra hyädo ne i zoni ne di c'arpu mbo. ¹² Ne bi nu yoho yám 'behni Oja mahɛts'i i he y_u t'axcahe. I hupu n'da b_u mí ja rá ya ra Jesús ne hupu man'da b_u mí ja yú gua. ¹³ Ne bi xi a ra María:

—Grá xisu, hanja gná zoni, bi 'yɛmp'a.

Ne nu ra María bi dät'u:

—Nguetho bin juc'a ma Hmu ne hin dí paði hapu bi thuts'i, bi 'yɛna.

¹⁴ Ne nu'b_u mín hanni ra María, bi nu ra Jesús i 'bäpu. Pɛ him mi paði gue gue'a. ¹⁵ Nu'a ra Jesús bi 'yɛmp'a:

—Grá xisu, hanja gná zoni, to'o guí honi, bi 'yɛmbi.

Pɛ nu ra María mí m bɛni gue gue'a ran 'yohu di jamansu ra nuandät'o. Janangue'a bi 'yɛmbi:

—Nu'b_u gue'e gá jüga ma Hmu, dami 'yurqui ts'u hapu gá pegui ne ga tuxä, bi 'yɛmbi.

¹⁶ Ne nu ra Jesús bi ndønba rá thuhu:

—María, bi 'yɛmbi.

Nu ra María 'bex bi 'bä't'i xun ho b_uya, bi nu ne bi 'yɛna:

—Raboni, nde da ma, “Xänbate i,” bi 'yɛmbi.

¹⁷ Ne nu ra Jesús bi 'yɛmbi:

—Pɛ hingui sä 'bexque gui thäcä ya nguetho di 'beh mi ts'u ga mba b_u bí 'buh ma Ta. Janangue'a 'be ní mbahma bá xi u ma cuui ga pengbu bí 'buh ma Tagä, ne ah_u ni Tah_u a, nu'a ma Ojägä a, ne ah_u ni Ojähu a, bi 'yɛmbi.

18 Nu'a ra María ra mɛngu bɥ Magdala bi mba bɥya, nɛ bi xije dyɥ xädihe gue bi nu ra Hmu nɛ bi xije 'bɛ'a bi man'a.

Nu ra Jesús bi nɛqui bɥ mí 'bɥ ɥ yá xädi

19 Nɛ nu'bɥ mín de guet'a ra pa domingo, nthɥ't'i yá jut'i ra ngu bɥ däm 'bɥhmbe nguetho dá su ma ngɥrpihe, nɛ nu'bɥ má nuhe, 'bä inde bɥ dí 'bɥhmbe ra Jesús. Nɛ bi 'yɛna:

—Daman johyahɥ, bi 'yɛnje.

20 Nɛ nubɥya bi 'yurcahe yá 'yɛ guɛpɥ xí 'dømbi, nɛ rán zɥ'bøts'e guɛpɥ xín sɥnba ra ts'at'ɛgui. Nɛ nu'bɥ má nuhe, dá pɥhmbe majuɥni ma Hmuhe a, nɛ ɛmmɛ dán johyahe bɥya. 21 Nɛ bi ma mahøn'a ra Jesús:

—Daman johyahɥ. Nɛ tengu tho bɥ í 'dac ra 'bɛfi ma Ta dá jap yɥ ja'i ua ja ra ximhäi da bɥdi, nguthogä dí 'da ahɥ ra 'bɛfi gui jafɥ yɥ ja'i ua ja ra ximhäi da bɥdi, bi 'yɛnje.

22 Nɛ nu'bɥ mí jua a bi man na, bi huigähe ran dɥhi n'da ngu n'dagähe bɥya.

—Dami hyɥmhɥ rá Hogandɥhi Oja, bi 'yɛnje.

23 Nu'a to'o di päh yá mbɥi nangue yá ts'oqui, i ja nin t'ɛdihɥ gui xihmbɥ ma punbi a. Pɛ nu'a hin di päh yá mbɥi nangue yá ts'oqui, i ja nin t'ɛdihɥ gui xihmbɥ him ma punbi a, bi 'yɛnje.

Bi hyɥxanjuɥni a ra Tomás

24 Pɛ nu ra Tomás gue'a i t'ɛmbi ra Go a, n'da ma mixädihe, njo'o bɥ 'bɥ mí nɛqui ra Jesús. 25 M'bejua bɥya dá xihmbe ra Tomás:

—Nugähe dá nuhe ra Hmu.

Pɛ nu ra Tomás bi 'yɛna:

—Pε nugä dí ξna him majuḡni a guí xijḡ hinda hōnt'bu gan nuse hapḡ bim fospa yḡ clavo yá 'yε, nε ga fospa ma saha hapḡ bim fox yḡ clavo nε ga fot ma 'yε bu ja rá 'bi'bōts'e, sä ga εc'yεi 'bu, bi 'yεnje.

²⁶ Nu'bu mí dāt'an hyḡto pa buya dām petihe mahōn'a. Ne'a ra Tomás. Ne nthu't'i yḡ jut'i tengu mam'bet'o, pε xø bi nequi bu ra Jesús mahōn'a, bim 'bä inde bu dí 'buhmbe.

—Daman johyahḡ, bi 'yεnje mahōn'a.

²⁷ Nu'a ra Jesús buya bi xi a ra Tomás:

—Dami fos'ni saha ua bim foscä yḡ clavo nε guin nu ma 'yε, nε bá 'uḡt ni 'yε gui fo'ts'ua ja ma 'bōts'e. O guí ξna him majuḡni pε dami 'yεc'yεi, bi 'yεmbi.

²⁸ Nu ra Tomás bi 'yεmp'a:

—Ma Hmu i, ma Ojḡ i, bi 'yεna.

²⁹ Nu'a ra Jesús bi 'yεmp'a:

—Tomás, guí εc'yεi ya nguetho ya gá nugui. Pε nu'ḡ to da 'yεc'yεigui 'bu nte ní nu, man'da di jḡp Ojḡ ḡ, bi 'yεmbi.

'Bεpḡ án t'o't' na ra sōcuḡ

³⁰ Pε nu'ḡ yḡ hyonya nt'ōt'e dá nuhe bi 'yōt' ra Jesús, hinga gātho dá o't'ä ua ja ra sōcuḡ. ³¹ Pε hōnt'ḡ 'da dá o't'ä dí ja aḡ gui 'yεc'yεihḡ gue majuḡni ra Cristo a ra Jesús rá Ts'unt'ḡ Ojḡ a. Ne nu'bu gue'a gui 'yεc'yεihḡ din 'da aḡ ra 'da'yote mazai.

21

Bi nequi ra Jesús bu ndenthe

¹ M'βεjua buya dá nuhe ra Jesús mahōn'a, bi jaje dá pahmbe man'da xḡn ho bu ja ra dḡdehe Tiberias, n'dat'a ra dḡdehe Galilea. Ne ga xi aḡ gātho bin ja. ² Mín 'yohe ra Simón Pedro nε ra Tomás i

t'ɛmbi ra Go, nɛ ra Natanael ra mɛngu bɥ Caná ra xɛqui Galilea, nɛ man 'yohɥgä yá ts'unt'ɥ gä'be ra Zebedeo, nɛ mí yoho ma mixádihe. ³ Nɛ nubɥya bi 'yɛnje ra Simón Pedro:

—Nugä ga mba na 'bahua, bi 'yɛnje.

—Ga mbähä 'bɥ, dá ɛmfe.

Dá mbähmbe bɥya 'bex dá huhe n'da ma mbosahe. Pɛ gätho ra xui nte dá thɛhe yɥ huä. ⁴ Nɛ nu'bɥ mí hyax bɥya mí 'bäpɥ ndenthe a ra Jesús. Pɛ nugähe him 'bexque dá pəhmbe gue gue'a. ⁵ Bi 'yɛnje ra Jesús:

—Gyɥ ts'unt'ɥhɥ, ha nte gá thɛhɥ yɥ huä.

—Hin'na, dá ɛmfe.

⁶ Nu ra Jesús bi 'yɛnje bɥya:

—Pɛ dami 'yɛnt ni xit'əhɥ bɥ ja rán 'yɛi ra mbosa, nɛ 'bex gui thɛhɥ bɥya.

Dá øthe a bi xije ra Jesús, nɛ ɛmmɛ xɥn ngu dá thɛhe yɥ huä, him mí sä ga jɥxhe ra xit'ə. ⁷ Nɛ nugä gue madi huɛgä ra Jesús, dá ɛmp'a ra Pedro:

—Guehnɥ ma Hmuhɥ nɥ.

Nu'bɥ mí 'yøh ra Simón Pedro gue gue'a ra Hmu a, 'bex bi hye rá he nguetho xí mbøgue. Nɛ bin säcpɥ ja ra mbosa gue bi zøn'a n'dihi bɥ i 'bäh ra Jesús. ⁸ Pɛ nuje dá cohmbɛ bɥ ja ra mbosa, zɥn jante dá sømhbɛ bɥ ndenthe nguetho dí jut'ähe ra xit'ə nɛ yupɥ yɥ huä. Nɛ hinga yatho ndenthe, mbɛ n'da ciento metro. ⁹ Nɛ nu'bɥ mí zøm bɥ ndenthe ra mbosa mí huhe, dá nuhe n'da ra sibi i zø bɥ, nɛ n'da ra huä i oxpɥ ja yɥ dɛspi, nɛ mí oxpɥ ra hmɛ.

¹⁰ Nɛ nu ra Jesús bi 'yɛnje:

—Bá cɥ 'da ni huəhɥ xcá thɛhɥ.

¹¹ Nu ra Simón Pedro bɥya, bi mba bá jut'a ra xit'ə bɥ ja ra häi i yuh yɥ huä, n'da ciento nɛ yote

ma 'de'ma hyu y_u hu_u x_un ndoho. P_e hin hap_u bi xet'a ra xit'a. ¹² Nu ra Jesús bi xije:

—Ba ġhmb_u dan sihm_eh_u, bi 'y_enje.

P_e xínga n'daje x_cá änhde to'o a, nguetho dá pa_hmbe gue gue'a ma Hmuhe. ¹³ N_e bi mba b_u z_o ra sibi a ra Jesús bi hy_ac ra hm_e, n_e bi 'daje, n_e ra hu_u.

¹⁴ N_e ná hyund_i dá nuhe ra Jesús b_uya gue bin 'y_us_e, gue'b_u go mí d_amb_en_i b_u ja rán 'y_agui.

Iyqui ra Jesús a ra Simón Pedro

¹⁵ Nu'b_u mán niya_he, nu ra Jesús bi 'y_emp'a ra Simón Pedro:

—Simón rá ts'unt'_u i ra Jonás, ha man'da guí numanhogui xinda guehya 'da.

Nu ra Pedro bi 'y_emp'a:

—H_aha ma Hmu i, guí pa_di gue dí numanho i.

Nu ra Jesús bi 'y_emb b_uya:

—Dami 'u_in_u ma t'_ude'yo, nangu_e mam hmangä gui xänba y_u ja'i i ġc'y_eigui.

¹⁶ Ná yond_i x_o bi 'y_emp'a:

—Simón rá ts'unt'_u i ra Jonás, ha maju_ani guí numanhogui.

—H_aha ma Hmu i, guí pa_di gue dí numanho i, bi 'y_embi.

N_e nu ra Jesús bi 'y_emp'a:

—Dami f_ah ma de'yo 'b_u.

¹⁷ N_e ná hyund_i b_uya bi 'y_embi:

—Simón rá ts'unt'_u i ra Jonás, ha guí numanhogui, bi 'y_embi.

N_e bi du rá mb_ui ra Pedro, nguetho ya ná hyund_i bi 'y_an 'b_u i numanho. N_e bi d_ati:

—Ma Hmu i, gätho guí pãdi, guí pãdi dí numanho i.

Nε nu ra Jesús bi 'yεmbi mahø'n'a:

—Dami 'uĩn'ε ma zε de'yo dadí huεcä. ¹⁸ Nu'bε gmín ts'unt'ε zai gán 'yose hønβε go hapε guín nde gui mba, nε guí tuzεε rá ngut'i ni foho. Pε nu'bε gán ðaç'yεi gui ñng ni 'yε nε n'dan'yo da tut'i i, nε da zix'i i hapε hin guín nde gui mba, bi 'yεmbi.

¹⁹ Guehna bi man ra Jesús, gue da bah ra Pedro 'be'a nín ðate da nu a, nε gue'a dí 'yudi xæn hotho Oja a. Nε nu ra Jesús bi 'yεmp'a ra Pedro mahø'n'a:

—Dami tenguí gui thoc'a ma 'befigä, bi 'yεmbi.

Bi t'än'na ra Jesús nanguε a ra Xuua

²⁰ Nε nu'bε mí ðε'mi bi ðen bεya bi nyεgui, bi nugä gue nεqui dí tet'i, guecä madí huεgä ra Jesús, ngue 'darpε xtá hu'be bε ja ra mεxa 'bε mán sihmεhe gue'bε má änni to'o di ðä a. ²¹ Nε nu'a ra Pedro 'bε mín nugui dí tet'i, bi 'yän'na ra Jesús:

—Ma Hmu i, 'be'a nín ðate xin da nu na ra Xuua, bi 'yεmbi.

²² Nu ra Jesús bi ðati:

—Nu'bε ma pähä di 'bεtho ua gue'bε go dá søcä mahø'n'a, hin ni 'befi gui 'yängui. Pε nu'a ni 'befi gui tenguí gui thoc'a ma 'befi, bi t'εmbi.

²³ Pε jananguε'a mi mansε yε 'yεc'yεi gue njam'bε ga tugä. Pε hinga ngubε bi man ra Jesús, pε bi 'yεna: “Nu'bε ma pähä di 'bεtho ua gue'bε go dá søcä mahø'n'a, hin ni 'befi gui 'yängui,” xí 'yεmp'a.

²⁴ Guecä rá xädigä gue bi man ra Jesús, nε guecä xin dí o't' na ra søcuq 'be'a dá nu gue majuani bin ja. Nε dí pähmbe majuani na dí o't'ä ya. ²⁵ Nε xæn ngu mi'da yæn t'øt'e bi 'yøt'a ra Jesús. Pε nu'bε gätho xcä

o't'ä, hinga xøt'a gätho xtín ja ua ja ra ximhäi 'bɯ. Ne
hønt'a dí xi ahɯ ya.

**Ra 'da'yonhogui nangué ma Hmuh[†] ra
Jesucristo
New Testament in Otomi, Eastern Highland
(MX:otm:Otomi, Eastern Highland)**

copyright © 1974 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Otomi, Eastern Highland

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Otomí, Sierra [otm], Mexico

Copyright Information

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Otomi, Eastern Highland

© 1974, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
eed5311a-6154-516f-aead-3829b2989366